POLIROM

Georges
SIMENON

Răspîntia morţii

Maigret

virtual project

Maigret

Georges Simenon, *La nuit du carrefour*

La nuit du carrefour © 1931 Georges Simenon Ltd, A Chorion company. All rights reserved
© 2006 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37; P.O. BOX 1-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

SIMENON, GEORGES

Răspîntia morţii / Georges Simenon; trad. de Nicolae Constantinescu. – Iaşi: Polirom, 2006

ISBN (10) 973-46-0441-4
ISBN (13) 978-973-46-0441-8

I. Constantinescu, Nicolae (trad.)

821.133.1(493)-312.4=135.1

Printed in ROMANIA

Georges
SIMENON

Răspîntia morţii

Traducere de Nicolae Constantinescu

www.virtual-project.eu

POLIROM
2006

I

Monoclul negru

Maigret oftă a lehamite şi depărtă scaunul de biroul pe care se sprijinea cu coatele. Interogatoriul lui Carl Andersen dura exact de şaptesprezece ore.

Pe ferestrele fără perdele, văzuse rînd pe rînd cum mulţimea de midinete şi de funcţionari lua cu asalt, la ceasul amiezii, lăptăriile din Piaţa Saint-Michel, apoi cum agitaţia se potolise, pentru ca, la şase după-amiaza, să se declanşeze un adevărat iureş spre metrouri şi gări, urmat de hoinăreala de la ora aperitivului...

Sena era învăluită în abur. Un ultim remorcher trecuse, cu luminile verzi şi roşii aprinse, trăgînd după el trei şlepuri. Ultimul autobuz. Ultimul metrou. Cinematograful îşi retrăsese panourile-reclamă şi închidea obloanele...

Iar soba din încăpere părea că duduie mai tare ca altădată. Pe birou puteai zări halbe goale şi resturi de sandvişuri.

Undeva probabil că izbucnise un incendiu, pentru că se auziră trecînd maşinile zgomotoase ale pompierilor. Avu loc chiar şi o razie. Duba ieşi pe la două de la Prefectură şi se întoarse mai tîrziu prin curtea arestului, unde îşi descărcă „recolta".

Interogatoriul continua. Din oră în oră sau la două ore, în funcţie de oboseală, Maigret apăsa pe un buton. Brigadierul Lucas, care moţăia într-un birou alăturat, venea imediat, arunca o privire pe notele comisarului şi prelua ştafeta.

Iar Maigret se ducea să se întindă pe un pat de campanie, pentru a relua apoi acţiunea cu forţe proaspete.

Prefectura era pustie. Doar o mică vînzoleală a celor de la Brigada Moravuri. Un vînzător de droguri, adus de un inspector pe la patru dimineaţa, fusese interogat imediat.

Sena se învălui într-o ceaţă lăptoasă care se albi de-a binelea la ivirea zorilor, cînd cheiurile pustii se luminară. Pe culoare se auzi zgomot

de paşi. Telefoanele începură să sune. Apeluri. Uşi trîntite. Măturile femeilor de serviciu.

Şi Maigret, aşezîndu-şi pipa prea caldă pe birou, se ridică şi îl privi pe arestat din cap pînă-n picioare, cu o proastă dispoziţie nu lipsită de admiraţie.

Şaptesprezece ore de interogatoriu neîntrerupt! Înainte, i se luaseră şireturile de la pantofi, gulerul fals, cravata şi i se ceruse să scoată tot ce avea în buzunare.

În primele patru ore, fusese lăsat în picioare în mijlocul biroului, iar întrebările se succedaseră în ritmul gloanţelor de mitralieră.

— Ţi-e sete?

Maigret era la a patra halbă de bere, şi arestatul schiţase un zîmbet. Băuse cu sete.

— Ţi-e foame?

Fusese poftit să se aşeze jos, apoi să se ridice. Stătuse şapte ore fără să mănînce şi apoi fusese hărţuit, în timp ce devora un sandviş.

Erau doi şi se schimbau între ei ca să-l interogheze. Între reprizele de întrebări, puteau să moţăie, să se întindă, să scape de obsesia acelui interogatoriu monoton.

Și tocmai ei renunțau! Maigret dădu din umeri, căută o pipă rece într-un sertar, apoi își șterse fruntea asudată.

Poate că cel mai mult îl impresiona nu rezistența fizică și morală a bărbatului, ci eleganța tulburătoare, distincția pe care păstra pînă la capăt.

Un om de lume care iese din sala de percheziție fără cravată, care petrece apoi o oră în pielea goală alături de o sută de răufăcători în birourile Identității Judiciare, dus apoi de la aparatul fotografic la dispozitivul de măsurare, îmbrîncit, transformat în ținta glumelor deprimante ale celorlalți arestați, rareori își păstrează această siguranță care, în viața privată, face parte din personalitatea lui.

Și, după ce a fost supus unui interogatoriu de cîteva ore, e un adevărat miracol dacă îl mai deosebește ceva de orice vagabond.

Carl Andersen rămăsese același. În pofida costumului șifonat, rămînea de o eleganță pe care rareori au ocazia să o aprecieze cei de la Poliția Judiciară, o eleganță de aristocrat, cu o ușoară reținere, rigiditate, acea vagă semeție care este îndeosebi apanajul celor din mediul diplomatic.

Mai înalt decît Maigret, arestatul avea umerii laţi, dar era suplu şi slab, cu şoldurile înguste. Faţa alungită îi era palidă, iar buzele puţin decolorate.

Purta un monoclu negru în orbita stîngă.

— Dă-l jos, i se ceruse.

Făcuse întocmai, cu un zîmbet abia schiţat. Şi dăduse la iveală un ochi de sticlă, de o fixitate jenantă.

— Un accident?

— Da, de avion.

— Ai luptat în război?

— Sînt danez. N-a trebuit să lupt în război. Dar aveam un avion de turism, acolo...

Iar acel ochi artificial era atît de stînjenitor pe chipul lui tînăr cu trăsături regulate, încît Maigret mormăise:

— Poţi să-ţi pui monoclul...

Andersen nu se plînsese nici că fusese ţinut în picioare, nici că mult timp nu i se dăduse să bea sau să mănînce. Din locul unde se afla, putea să zărească mişcarea străzii, tramvaiele şi autobuzele trecînd podul, o rază de lumină roşiatică, spre seară, şi acum animaţia unei dimineţi senine de aprilie.

Stătea cu spatele la fel de drept ca la început, fără afectare, iar singurul semn al oboselii era un cearcăn subțire și adînc la ochiul drept.

— Îți menții toate declarațiile?

— Le mențin.

— Îți dai seama de conținutul lor neverosimil?

— Îmi dau seama, dar nu pot să mint.

— Speri să fii eliberat din lipsă de probe?

— Nu sper nimic.

Avea un strop de accent, puțin mai marcat de cînd obosise.

— Vrei să-ți recitesc procesul-verbal al interogatoriului înainte să-l semnezi?

Bărbatul răspunse cu un gest vag de om de lume care refuză o ceașcă de ceai.

— Îl voi trece în revistă în linii mari. Ai venit în Franța în urmă cu trei ani, împreună cu sora dumitale, Else. Ați locuit o lună la Paris. Apoi ai închiriat o casă la țară, pe drumul național ce duce de la Paris la Etampes, la trei kilometri de Arpajon, în locul numit Răspîntia celor Trei Văduve.

Carl Andersen încuviință cu o mișcare ușoară a capului.

— De trei ani trăiţi acolo în cea mai mare izolare, astfel că oamenii din ţinut nu ştiu dacă au văzut-o de cinci ori pe sora dumitale. Nici o relaţie cu vecinii. Ai cumpărat o maşină demodată, pe care o foloseşti să faci piaţa la Arpajon. În fiecare lună, tot cu această maşină, vii la Paris.

— Ca să-mi predau lucrările firmei *Dumas et Fils*, pe strada 4 Septembrie!

— Lucrările constau în machete pentru ţesături de mobilier. Fiecare machetă îţi e plătită cu cinci sute de franci. Faci, în medie, patru pe lună, adică două mii de franci...

Un nou semn de încuviinţare.

— N-ai prieteni. Sora dumitale n-are prietene. Sîmbătă seara, v-aţi culcat ca de obicei pe la ora zece. Şi, tot ca de obicei, ţi-ai încuiat sora în camera ei, aflată alături de cea în care dormi. Explici acest lucru pretinzînd că e foarte sperioasă... Să trecem peste asta! Duminică, la şapte dimineaţa, domnul Emile Michonnet, agent de asigurări, care locuieşte într-o vilişoară la o sută de metri de locuinţa dumitale, intră în garaj şi observă că maşina lui nouă, cu şase cilindri, o marcă destul de cunoscută, a dispărut, fiind înlocuită cu rabla dumitale...

Andersen nu răspunse, dar duse mîna cu un gest maşinal spre buzunarul gol, unde îşi ţinea probabil ţigările de obicei.

— Domnul Michonnet, care, de cîteva zile, vorbea peste tot doar de maşina lui cea nouă, crede că e vorba de o glumă proastă. Vine la dumneata acasă, găseşte poarta de fier încuiată şi sună zadarnic. După o jumătate de oră, povesteşte ce-a păţit la jandarmerie, iar cei de-acolo se deplasează la domiciliul dumitale. Dar nu te găsesc nici pe dumneata, nici pe sora dumitale... În schimb, în garaj, descoperă maşina domnului Michonnet şi, pe scaunul din faţă, aplecat peste volan, un bărbat mort, ucis cu un foc de armă tras de aproape în piept. Mortul are actele asupra lui. E un anume Isaac Goldberg, negustor de diamante din Anvers...

Maigret umplu iar soba în timp ce vorbea.

— Jandarmeria nu stă cu mîinile în sîn şi se adresează angajaţilor de la gara din Arpajon, care te-au văzut plecînd cu primul tren spre Paris, împreună cu sora dumitale. Sînteţi amîndoi arestaţi la sosirea în gara Orsay. Nu recunoşti nimic...

— Nu recunosc că am ucis vreun om.

— Nici că îl cunoşti pe Isaac Goldberg...

— L-am văzut pentru prima dată mort, la volanul unei maşini care nu-mi aparţine, în propriul meu garaj.

— Şi, în loc să telefonezi poliţiei, ai fugit împreună cu sora dumitale.

— Mi-a fost teamă.

— N-ai nimic de adăugat?

— Nimic!

— Şi susţii în continuare că n-ai auzit nimic în cursul nopţii de sîmbătă spre duminică?

— Am somnul foarte greu.

Era a cincizecea oară cînd repeta exact aceleaşi cuvinte şi Maigret, exasperat, apăsă pe butonul soneriei. Îşi făcu apariţia brigadierul Lucas.

— Mă întorc imediat!

Discuţia dintre Maigret şi judecătorul de instrucţie Coméliau, care primise acest caz, dură vreo cincisprezece minute. Magistratul, ca să spunem aşa, abandona dinainte partida.

— O să vezi că are să fie unul dintre acele cazuri care apar, din fericire, doar o dată la zece ani şi rămîn nerezolvate! Şi tocmai mie mi-a căzut pe cap! Toate detaliile sînt incoerente!

Ce sens are această înlocuire de mașini? Și de ce Andersen nu se folosește de cea pe care o are în garaj ca să fugă, în loc să meargă pe jos pînă la Arpajon și să ia trenul? Ce caută acest negustor de diamante la Răspîntia celor Trei Văduve? Zău, Maigret! Povestea asta o să ne aducă numai necazuri... Eliberează-l, dacă vrei. Poate că ai dreptate crezînd că, dacă a rezistat unui interogatoriu de șaptesprezece ore, nu vom putea scoate nimic mai mult de la el.

Comisarul avea pleoapele ușor înroșite, pentru că dormise prea puțin.

— Ai stat de vorbă și cu sora lui?

— Nu. Cînd mi-a fost adus Andersen, tînăra fusese deja dusă acasă de cei de la jandarmerie, care voiau s-o interogheze la fața locului. A rămas acolo, sub supraveghere.

Dădură mîna și Maigret se întoarse în biroul lui, unde Lucas se uita apatic la arestat. Andersen își lipise fruntea de geam și aștepta răbdător.

— Ești liber! spuse comisarul încă de la ușă.

Andersen nu tresări, ci schiță un gest spre gîtul său gol, apoi spre pantofii fără șireturi.

— Vei primi totul înapoi la grefă. Bineînțeles, rămîi la dispoziția justiției. La cea mai mică încercare de a fugi, te bag la Santé.

— Și sora mea?

— O vei găsi acasă.

Probabil că danezul simți totuși o emoție ieșind pe ușă, deoarece își scoase monoclul și își trecu mîna peste ochiul pierdut.

— Vă mulțumesc, domnule comisar.

— N-ai pentru ce!

— Vă dau cuvîntul meu de onoare că sînt nevinovat.

— Nu-ți cer nimic!

Andersen se înclină și așteptă ca Lucas să binevoiască să-l conducă pînă la grefă.

Cineva din anticameră se ridică brusc în picioare. Asistase la această scenă cu o stupefacție plină de indignare, iar acum se repezea spre Maigret.

— Cum? Îi dați drumul? Nu-i posibil, domnule comisar!...

Era domnul Michonnet, agent de asigurări, proprietarul mașinii noi. Bărbatul intră cu hotărîre în cameră și își puse pălăria pe birou.

— Am venit, înainte de orice, în legătură cu maşina.

Era un bărbat scund, cu părul uşor cărunt, îmbrăcat cu o eleganţă stîngace, ridicîndu-şi tot timpul vîrfurile mustăţii pomădate.

Vorbea lungind buzele, schiţînd gesturi pe care le voia categorice, alegîndu-şi cuvintele.

El era reclamantul! Cel pe care justiţia trebuia să-l protejeze! Nu era un fel de erou?

El nu se lăsa impresionat! Întreaga Prefectură se afla acolo ca să-l asculte pe dînsul.

— Noaptea trecută, am avut o lungă discuţie cu doamna Michonnet, pe care, sper, o veţi cunoaşte în curînd. E de aceeaşi părere cu mine. Trebuie să ştiţi că tatăl ei a fost profesor la liceul din Montpellier şi mama ei dădea lecţii de pian. Vă spun asta... În fine...

Era expresia lui preferată. O rostea într-un mod tranşant şi totodată condescendent.

— În fine, trebuie neapărat să se ia o decizie în cel mai scurt timp. Cum face oricine, cum fac şi cei mai bogaţi, inclusiv contele d'Avrainville, mi-am cumpărat maşina cea nouă pe credit. În optsprezece rate... Aş fi putut s-o plătesc cu banii jos, dar e inutil să blochezi nişte capitaluri.

Contele d'Avrainville, de care v-am pomenit adineauri, a făcut și el la fel pentru noul lui Hispano. În fine...

Maigret nu făcea nici o mișcare, doar respira zgomotos.

— Nu mă pot lipsi de mașină, care mi-e strict necesară pentru exercitarea profesiunii. Gîndiți-vă că raza mea de acțiune se întinde pînă la treizeci de kilometri de Arpajon! Iar doamna Michonnet e de aceeași părere cu mine. Nu mai vrem o mașină în care a fost ucis un om. Justiția e obligată să facă tot ce trebuie și să ne procure o mașină nouă, de același tip, doar că acum voi alege una roșu închis, ceea ce nu schimbă cu nimic prețul. Trebuie să știți că a mea era rodată și că voi fi obligat să...

— Asta e tot ce vreți să-mi spuneți?

— Pardon!

Încă un cuvînt pe care îl folosea cu mare plăcere.

— Pardon, domnule comisar! Este de la sine înțeles că sînt gata să vă ajut cu toate cunoștințele și experiența mea în ceea ce privește zona noastră. Dar mașina e ceva foarte urgent...

Maigret își trecu mîna peste frunte.

— Ei bine, vă voi face curînd o vizită acasă!

— Și mașina?

— După terminarea constatărilor, o veți primi înapoi.

— Păi, nu v-am spus că eu și doamna Michonnet...

— Transmiteți omagiile mele doamnei Michonnet! La revedere, domnule...

Totul se petrecu atît de repede, încît agentul de asigurări nu avu timp să protesteze. Se pomeni pe culoar, cu pălăria în mînă, în timp ce aprodul îi striga:

— Pe aici, vă rog! Prima scară la stînga. Ușa din față...

Maigret răsuci de două ori cheia în broască și puse apă la încălzit pe sobă. Voia să-și facă o cafea tare.

Colegii credeau că lucrează. Totuși, au fost nevoiți să-l trezească, o oră mai tîrziu, cînd veni o telegramă de la Anvers.

Isaac Goldberg, 45 de ani, misit de diamante destul de cunoscut în zonă. Importanță mijlocie. Bune referințe bancare. În fiecare săptămînă, cu

trenul sau cu avionul, se deplasa la Amsterdam, Londra și Paris.

Vilă luxoasă la Borgerhout, pe strada Campine. Căsătorit. Tată a doi copii în vîrstă de opt și doisprezece ani.

Doamna Goldberg, anunțată, a luat trenul spre Paris.

La unsprezece sună telefonul. Era Lucas.

— Alo! Sînt la Răspîntia celor Trei Văduve. Vă telefonez de la garajul aflat la două sute de metri de casa familiei Andersen. Danezul s-a întors. Poarta de fier e încuiată. Nimic deosebit.

— Și sora?

— Probabil că e acolo, dar n-am văzut-o.

— Cadavrul lui Goldberg?

— La amfiteatrul din Arpajon...

Maigret se întoarse acasă, pe bulevardul Richard Lenoir.

— Pari obosit! îi spuse soția.

— Pregătește o valiză cu un costum și pantofi de schimb.

— Lipsești mult?

Pe foc fierbea o tocană. În dormitor, fereastra era deschisă și patul desfăcut ca să se aerisească așternutul. Doamna Maigret nu avusese încă timp să-și scoată bigudiurile.

— La revedere...

O sărută. Cînd să iasă, ea îi zise:

— Deschizi ușa cu mîna dreaptă...

Era contrar obiceiului său. O deschidea întotdeauna cu stînga. Și doamna Maigret nu ascundea deloc faptul că era superstițioasă.

— E vorba de o bandă?

— Nu știu.

— Te duci departe?

— Încă nu știu.

— Să ai grijă, da?

Dar el cobora deja scara și abia dacă se întoarse să-i facă un semn cu mîna. Cînd ajunse în stradă, opri un taxi.

— La gara Orsay. Sau nu... Cît face cursa pînă la Arpajon?... Trei sute de franci, cu tot cu întors? Mergem!

I se întîmpla destul de rar. Dar acum era frînt de oboseală. Cu mare greutate reușea să alunge somnul care îi îngreuna pleoapele.

Și apoi, poate că era și puțin impresionat! Nu atît din cauză că deschisese ușa cu mîna dreaptă. Nici din cauza acelei povești extravagante cu mașina furată din garajul lui Michonnet și găsită, cu un mort la volan, în garajul lui Andersen. Nu, cel mai mult îl deranja personalitatea danezului.

— Șaptesprezece ore de *grilling*!

Bandiți călîți, șmecheri trecuți prin toate posturile de poliție din Europa nu rezistaseră la această încercare!

Poate chiar de asta îl și eliberase Maigret pe Andersen!

Totuși, de la Bourg-la-Reine, comisarul dormea dus pe bancheta din spate a taxiului. Șoferul îl trezi la Arpajon, în fața pieței vechi cu acoperiș din paie.

— La ce hotel vreți să stați?

— Mergi mai departe pînă la Răspîntia celor Trei Văduve.

Drumul național, cu pavajul lucind de ulei, urca. De o parte și de alta, se înșirau panouri publicitare care făceau reclamă la Vichy, Deauville, la marile hoteluri sau la mărcile de benzină.

O intersecție. Un garaj și cinci pompe de benzină, vopsite în roșu. În stînga, drumul spre Avrainville, cu stîlp indicator.

În jur, cîmpuri cît vedeai cu ochii.

— Aici e! spuse șoferul.

Nu se vedeau decît trei case. Mai întîi cea a proprietarului garajului, din panouri de ipsos, construită rapid în febra afacerilor. O mașină sport mare, cu caroseria din aluminiu, alimenta cu benzină. Cîțiva mecanici reparau camioneta unui măcelar.

În față se afla o căsuță din piatră, stil vilă, cu o grădină mică, înconjurată de grilaje înalte de doi metri. Pe o placă de cupru scria: *Emile Michonnet, asigurări.*

Cealaltă casă era la două sute de metri distanță. Zidul din jurul parcului nu permitea să se zărească decît primul etaj, un acoperiș din țiglă și cîțiva copaci frumoși.

Construcția data de cel puțin un secol. Era casa de țară sănătoasă de odinioară, cu un pavilion pentru grădinar, dependințe, cotețe pentru găini, un grajd, precum și un peron cu cinci trepte flancat de sfeșnice din bronz.

Un mic bazin din ciment era gol. Dintr-un coș cu capitel sculptat ieșea un firișor de fum care urca drept în sus.

Asta era tot. Dincolo de cîmpuri se vedeau o clopotniță, acoperișuri de ferme, un plug abandonat undeva la marginea ogorului...

Și, pe drumul neted, mașini care claxonau, treceau una pe lîngă alta, se depășeau.

Maigret coborî cu valiza în mînă și plăti șoferului, care, înainte de a se întoarce la Paris, făcu plinul la benzinărie.

II

Perdelele care se mişcă

Lucas îşi făcu apariţia dinspre o margine a şoselei, unde era ascuns de copaci, şi se apropie de Maigret, care lăsă valiza jos. Cînd se pregăteau să dea mîna, auziră un şuierat tot mai puternic şi, brusc, o maşină de curse trecu în mare viteză pe lîngă poliţişti, atît de aproape, încît suflul aruncă valiza la trei metri.

Nu se mai vedea nimic. Maşina cu turbocompresor depăşi o cărucioară cu fîn şi dispăru la orizont.

Maigret se strîmbă.

— Trec multe de-astea?

— E prima. Să juri că pe noi ne viza, nu?

Era o după-amiază cenuşie. O perdea tremură uşor la una dintre ferestrele vilei lui Michonnet.

— Ai unde dormi pe-aici?

— La Arpajon sau la Avrainville. Arpajon e la trei kilometri. Avrainville e mai aproape, dar acolo veți găsi doar un han de țară.

— Du-mi acolo valiza și ia două camere. Nici o noutate?

— Nimic. Cineva se uită la noi din vilă. E doamna Michonnet, pe care am cercetat-o puțin mai devreme. O brunetă destul de voluminoasă, care nu cred că are un caracter prea plăcut.

— Știi de ce e numit locul ăsta Răspîntia celor Trei Văduve?

— M-am informat. Din cauza casei lui Andersen. Datează din timpul Revoluției. Pe vremuri, era singura din intersecție. Ultima dată, în urmă cu cincizeci de ani, se pare că a fost locuită de trei văduve, o mamă cu două fiice. Mama avea nouăzeci de ani și era neputincioasă. Fiica cea mare avea șaizeci și șapte de ani, iar cealaltă era și ea trecută de șaizeci. Trei bătrîne maniace, atît de zgîrcite, încît nu cumpărau nimic din ținut și trăiau din ce le dădeau grădina de zarzavat și ograda... Obloanele nu erau niciodată deschise. Nu le zărea nimeni săptămîni întregi. Fiica cea mare și-a rupt piciorul și nu s-a aflat decît după ce a murit. Ciudată poveste!... De

mult timp nu se mai auzea nici cel mai mic zgomot dinspre casa celor trei văduve. Oamenii au început să spună tot felul de lucruri. Atunci, primarul din Avrainville s-a hotărît să vină la faţa locului. Le-a găsit moarte pe toate trei, şi încă de cel puţin zece zile! Mi s-a spus că, la vremea aceea, ziarele au scris mult despre întîmplare... Un învăţător de-aici, pasionat de acest mister, chiar a scris o broşură, în care pretinde că femeia cu piciorul rupt, din ură faţă de sora ei încă sprintenă, a otrăvit-o şi că mama lor ar fi fost otrăvită şi ea cu acelaşi prilej. Apoi femeia ar fi murit, în apropierea celor două cadavre, neputînd să se mai mişte ca să se hrănească!

Maigret se uita fix la casa din care se vedea doar partea de sus, apoi îşi îndreptă privirile spre locuinţa nouă a lui Michonnet, spre garajul şi mai nou şi spre maşinile care treceau cu optzeci la oră pe drumul naţional.

— Du-te să reţii camerele şi vino înapoi...

— Ce vreţi să faceţi?

Comisarul dădu din umeri şi se apropie mai întîi de poarta de fier a casei celor trei văduve. Era o clădire spaţioasă, înconjurată de un parc de trei-patru hectare, cu cîţiva copaci superbi.

O alee în pantă dădea ocol unei peluze, ducînd la peron şi la un garaj amenajat într-un fost grajd al cărui acoperiş era încă prevăzut cu un scripete.

Nici o mişcare. Lăsînd deoparte firişorul de fum, nu se zărea nici un semn de viaţă în spatele perdelelor trase. Se lăsa seara. Cîţiva cai traversau un cîmp în depărtare, îndreptîndu-se spre fermă.

Maigret zări un bărbat scund care se plimba pe drum, cu mîinile în buzunarele unor pantaloni de flanelă, cu pipa în gură şi purtînd pe cap o şapcă. Acest bărbat se apropie cu familiaritate de el şi i se adresă aşa cum se adresează omul la ţară unui vecin:

— Dumneavoastră conduceţi ancheta?

Nu purta guler la cămaşă. În picioare avea papuci. Dar avea pe el o haină din postav englezesc de calitate, gri, şi pe deget un inel enorm.

— Sînt patronul garajului de la intersecţie. V-am văzut de departe...

Cu siguranţă fusese boxer. Avusese nasul rupt. Iar faţa arăta de parcă ar fi fost burdusită de lovituri de pumn. Vocea lui tărăgănată era răguşită, vulgară, dar plină de siguranţă.

— Ce ziceți de povestea asta cu mașinile?

Râse, arătîndu-și dinții, cîțiva de aur.

— Dacă n-ar fi fost vorba și de un cadavru, mie mi s-ar fi părut hazlie. N-aveți cum să înțelegeți! Nu-l cunoașteți pe tipul din față. *Musiu* Michonnet, cum îi spunem noi. Un domn căruia nu-i plac familiaritățile, care poartă ditamai gulerele false și pantofi de lac.... Și doamna Michonnet! Încă n-ați văzut-o? Hm!... Oamenii ăștia fac reclamații pentru te miri ce și s-au plîns la jandarmerie că mașinile fac prea mult zgomot cînd se opresc la pompa mea de benzină...

Maigret își privea interlocutorul fără să-i dea apă la moară, dar și fără să-l descurajeze. Îl privea pur și simplu, ceea ce era deja destul de derutant pentru un flecar, dar nu îndeajuns pentru a-l impresiona pe patronul garajului.

Pe drum trecu mașina unui brutar, iar bărbatul în papuci strigă:

— Salut, Clément! Ți-am reparat claxonul! Vorbește cu Jojo!...

Apoi continuă, întorcîndu-se spre Maigret și oferindu-i o țigară:

— De luni de zile tot zicea că-şi cumpără o maşină nouă şi-i sîcîia pe toţi negustorii de maşini, inclusiv pe mine! Voia s-o cumpere mai ieftin. Ne îmbrobodea. Ba caroseria era prea închisă la culoare, ba era prea deschisă... Voia să fie bordo deschis, dar nu prea bordo, rămînînd totuşi bordo... Pînă la urmă a cumpărat-o de la un coleg din Arpajon. Zău că e tare hazliu să şi-o găsească după numai cîteva zile în garajul de la Trei Văduve! Tare mi-ar mai fi plăcut să-i văd mutra în dimineaţa cînd a dat cu ochii de rablă în locul maşinii lui cu şase cilindri! Păcat că mortul a stricat totul! Pentru că, pînă la urmă, un mort e un mort, şi lucrurile astea trebuie tratate totuşi cu respect!... Auziţi! Aşa, în trecere, nu veniţi să beţi un păhărel la noi? Intersecţia asta n-are nici un bar. Dar o să aibă! Dacă găsesc un băiat de ispravă să se ocupe de el, pun şi banii la bătaie...

Bărbatul îşi dădu probabil seama că vorbele lui nu-l interesau pe interlocutor, deoarece îi întinse mîna comisarului.

— Pe mai tîrziu...

Se îndepărtă fără grabă şi se opri să stea de vorbă cu un ţăran care trecea cu brişca. Cineva

se începăţîna să pîndească din spatele perdelelor familiei Michonnet. Cîmpul, de ambele părţi ale drumului, avea în lumina înserării un aspect monoton, încremenit, şi, foarte departe, puteai auzi zgomote, nechezat de cai şi clopotul unei biserici aflate poate la vreo zece kilometri de acolo.

Trecu prima maşină cu farurile aprinse, dar acestea aveau o strălucire palidă, pentru că încă mai era lumină.

Maigret întinse mîna spre cordonul soneriei, care atîrna în dreapta porţii. Rezonanţe plăcute şi grave de bronz vibrară în grădină, urmate de o tăcere foarte lungă. Uşa din capul peronului nu se deschise. Dar se auziră paşi pe pietrişul din spatele casei. Apăru o siluetă înaltă, cu o faţă alburie şi un monoclu negru.

Fără să pară emoţionat, Carl Andersen se apropie de poarta de fier şi o deschise înclinînd capul.

— Bănuiam că veţi veni. Presupun că doriţi să vedeţi garajul. Parchetul a pus sigilii, dar probabil că puteţi să...

Avea acelaşi costum ca la Poliţia Judiciară, un costum elegant, care începea să prindă lustru.

— Sora dumitale e acasă?

Afară nu mai era destulă lumină ca să poți distinge un tremur ușor al trăsăturilor, dar Andersen simți nevoia să-și potrivească monoclul în orbită.

— Da.

— Aș vrea să stau de vorbă cu ea.

O ușoară ezitare. O nouă înclinare a capului.

— Vă rog să mă urmați...

Dădură ocol casei. În spate se întindea o peluză destul de mare, dominată de o terasă. Toate încăperile de la parter aveau uși cu geam care dădeau spre această terasă.

Nici o cameră nu era luminată. La capătul celălalt al parcului, fîșii de ceață ascundeau trunchiurile copacilor.

— Îmi dați voie s-o iau înainte?

Andersen deschise o ușă cu geam și Maigret îl urmă într-un salon mare, cufundat în semiîntuneric. Ușa rămase deschisă, lăsînd să pătrundă aerul proaspăt al serii, încărcat de o mireasmă de iarbă și frunze ude. O singură buturugă scotea scîntei în cămin.

— Mă duc s-o chem pe sora mea.

Andersen nu aprinsese lumina, părînd că nici măcar nu observă că se lăsa seara. Rămas singur, Maigret se plimbă prin încăpere, fără grabă, oprindu-se în faţa unui şevalet pe care se afla o schiţă în guaşă. Era modelul unei ţesături moderne, în culori îndrăzneţe, cu desene ciudate.

Dar mai puţin ciudate decît acea ambianţă, în care Maigret regăsea amintirea celor trei văduve de altădată!

Probabil că unele mobile fuseseră ale lor. Erau acolo fotolii Empire cu vopseaua cojită şi mătasea uzată, precum şi perdele din rips care nu mai fuseseră date jos de cincizeci de ani.

În schimb, de-a lungul zidului fuseseră fixate rafturi de bibliotecă din lemn alb, pe care se îngrămădeau cărţi nelegate, în franceză, germană, engleză şi probabil că şi în daneză.

Iar copertele albe, galbene sau pestriţe contrastau cu un taburet capitonat desuet, cu vazele ciobite şi un covor care în centru nu mai avea decît urzeala.

Era din ce în ce mai puţină lumină. O vacă mugi în depărtare. Şi, din cînd în cînd, un huruit uşor rupea tăcerea, sporea în intensitate, apoi

o maşină trecea în trombă pe drum şi zgomotul motorului se stingea treptat.

În casă nu se auzea nimic. Doar nişte rîcîieli, nişte trosnituri! Zgomote slabe, indescifrabile, care îţi permiteau să bănuieşti că acolo există viaţă.

Carl Andersen intră primul. Mîinile lui albe trădau o oarecare nervozitate. Nu spuse nimic şi rămase un moment nemişcat lîngă uşă.

O alunecare uşoară pe scară.

— Sora mea Else, spuse în sfîrşit danezul.

Ea se apropia, conturîndu-se vag în semiobscuritate. Păşea precum vedeta unui film sau, mai bine spus, ca femeia ideală dintr-un vis de adolescent.

Rochia ei era oare de catifea neagră? Oricum, era mai închisă la culoare decît restul, formînd o pată profundă, somptuoasă. Iar puţina lumină încă răspîndită în aer se concentra asupra părului ei blond şi vaporos, asupra chipului mat.

— Mi s-a spus că doriţi să-mi vorbiţi, domnule comisar. Dar, mai întîi, luaţi loc, vă rog...

Accentul ei era mai pronunţat decît al lui Carl. Vocea cîntată cobora pe ultima silabă a cuvintelor.

Iar Carl rămînea alături de ea ca un sclav care stă lîngă o suverană pe care are sarcina s-o protejeze.

Else făcu cîţiva paşi şi abia cînd ajunse foarte aproape îşi dădu seama Maigret că era la fel de înaltă ca fratele ei. Şoldurile înguste subliniau zvelteţea siluetei.

— O ţigară! spuse ea, întorcînd capul spre Carl.

El se grăbi să o servească, tulburat, cu stîngăcie. Else aprinse o brichetă luată de pe o mobilă şi, o clipă, roşeaţa flăcării contrastă cu albastrul închis al ochilor ei.

Apoi, întunericul deveni atît de supărător, încît comisarul, stînjenit, căută un comutator şi, negăsind, murmură:

— Se poate să aprindeţi lumina?

Avea nevoie de tot aplombul. Scena avea un caracter prea teatral pentru gustul lui. Teatral? Mai curînd prea misterios, ca parfumul care se răspîndise în încăpere de la intrarea ei.

Oricum, prea străin de viaţa de toate zilele! Poate că prea străin şi atît!

Acel accent... Acea ţinută perfect corectă a lui Carl şi monoclul lui negru... Acel amestec

de somptuozitate şi de vechituri respingătoare... Pînă şi rochia Elsei, care nu era o rochie aşa cum vezi pe stradă, nici la teatru, nici în lume...

De unde venea această impresie? Probabil din felul în care o purta. Deoarece croiala era simplă. Materialul se mula pe corp, i se strîngea chiar şi pe gît, lăsînd să se vadă doar faţa şi mîinile.

Andersen se aplecă deasupra unei mese şi scoase sticla unei lămpi cu gaz datînd de pe vremea bătrînelor, o lampă cu picior înalt de porţelan şi ornamente care imitau bronzul.

Imediat apăru un cerc luminos cu diametrul de doi metri într-un colţ al salonului. Abajurul era portocaliu.

— Scuzaţi-mă... Nu mi-am dat seama că toate fotoliile sînt ocupate.

Şi Andersen debarasă un fotoliu Empire de cărţile stivuite pe el. Le puse pe covor, în dezordine. Else fuma, în picioare, cu spatele drept, sculptată parcă în catifea.

— Fratele dumneavoastră, domnişoară, mi-a spus că n-a auzit nimic anormal în noaptea de sîmbătă spre duminică. Se pare că are somnul foarte greu...

— Foarte greu, repetă ea, suflînd puţin fum.

— Nici dumneavoastră n-aţi auzit nimic?

— Nu, nimic care să fie foarte neobişnuit.

Vorbea lent, ca o străină care trebuie să traducă frazele pe care le gîndeşte în limba ei.

— Locuim la marginea unui drum naţional. Circulaţia e aproape la fel de intensă şi în cursul nopţii. În fiecare zi, de la opt seara, camioanele se îndreaptă spre Hale şi fac mult zgomot. Sîmbătă apar în plus turiştii, care se îndreaptă spre malurile Loarei şi spre Sologne. Somnul nostru e întrerupt de zgomotul motoarelor şi frînelor, de zvonuri de voci. Dacă această casă nu ar fi fost atît de ieftină...

— N-aţi auzit niciodată de Goldberg?

— Niciodată.

Afară încă nu se făcuse complet întuneric. Gazonul era de un verde intens şi aveai impresia că ai fi putut număra firele de iarbă, care se detaşau cu mare claritate pe fundalul nopţii.

Parcul, deşi neîntreţinut, se păstra armonios ca un decor de operetă. Fiecare tufă de flori, fiecare copac, fiecare creangă chiar era exact acolo unde trebuia să fie. Şi un orizont format din ogoare, cu un acoperiş de fermă, încheia acel soi de simfonie din Ile-de-France.

În schimb, atmosfera era cu totul alta în salon, printre mobile vechi și cărți cu titluri străine, pe care Maigret nu le înțelegea. Iar cei doi străini, frate și soră, mai ales ea, care forma o notă discordantă...

O notă prea voluptuoasă, prea lascivă? Totuși, nu era provocatoare. Gesturile, atitudinile ei erau simple.

Dar de o simplitate care nu se potrivea cu acel decor. Comisarul le-ar fi văzut mult mai bine acolo pe cele trei bătrîne și pasiunile lor monstruoase!

— Îmi dați voie să vizitez casa?

Interlocutorii lui nu avură nici o ezitare. Carl luă lampa, în timp ce Else se așeza într-un fotoliu.

— Dacă vreți să mă urmați...

— Presupun că mai mult stați în acest salon?

— Da. Aici lucrez, sora mea își petrece cea mai mare parte a timpului tot aici.

— Nu aveți servitori?

— Acum știți cît cîștig. E prea puțin ca să-mi permit să fiu servit...

— Cine pregătește masa?

— Eu.

Răspunsese simplu. Fără jenă, fără ruşine. Cînd ajunseră pe un coridor, Andersen deschise o uşă, îndreptă lampa spre bucătărie şi spuse din vîrful buzelor:

— Scuzaţi dezordinea...

Era mai mult decît dezordine. Era ceva sordid. O maşină de gătit cu spirt, năclăită de lapte fiert, sosuri, grăsime, aşezată pe o masă acoperită cu o bucată de muşama. Rămăşiţe de pîine şi un rest de escalop într-o tigaie pusă direct pe masă, iar în chiuvetă, veselă murdară...

Cînd reveniră în coridor, Maigret aruncă o privire spre salon, care nu mai era luminat şi unde lucea doar vîrful ţigării fumate de Else.

— Nu folosim sufrageria, nici salonaşul, ale căror ferestre dau în faţă. Vreţi să le vedeţi?

Lampa lumină un parchet destul de drăguţ, mobile îngrămădite, cartofi răsturnaţi pe jos... Obloanele erau închise.

— Dormitoarele noastre sînt sus.

Scara era lată. O treaptă trosni. Pe măsură ce urcai, parfumul devenea tot mai puternic.

— Aici e dormitorul meu.

O simplă somieră aşezată pe podea, formînd un divan. O toaletă rudimentară. Un şifonier

Louis XV. O scrumieră plină de chiştoace de ţigări.

— Fumezi mult?

— Dimineaţa, în pat. Vreo treizeci de ţigări, în timp ce citesc...

La uşa din faţa dormitorului său, rosti foarte repede:

— Camera surorii mele...

Se încruntă cînd Maigret apăsă pe clanţă şi o deschise.

Andersen ţinea în continuare lampa în mînă şi evita să se apropie cu lumina. Parfumul era atît de tare, încît îţi făcea greaţă.

O casă fără stil, fără ordine, fără lux. Un fel de tabără, unde te foloseai de vechiturile lăsate de alţii.

Dar acolo, în clarobscur, comisarul ghici un fel de oază caldă şi catifelată. Parchetul era acoperit cu blănuri de animale; printre altele, una superbă de tigru, aşezată lîngă pat. Acesta era din abanos, acoperit cu velură neagră. Peste această velură, se vedea lenjeria de mătase şifonată.

Andersen se îndepărta pe nesimţite cu lampa pe coridor şi Maigret îl urmă.

— Mai sînt încă trei camere, neocupate.

— Deci cea a surorii dumitale e singura care dă spre drum...

Carl nu răspunse, arătînd spre o scară îngustă.

— Scara de serviciu. N-o folosim. Dacă vreţi să vedeţi garajul...

Coborîră unul după altul în lumina oscilantă a lămpii cu gaz. În salon, punctul roşu al unei ţigări rămînea singura lumină.

Pe măsură ce Andersen înainta, lumina invadă încăperea. Else apăru din întuneric, pe jumătate întinsă în fotoliu, cu privirea indiferentă îndreptată spre cei doi bărbaţi.

— Carl, nu i-ai oferit un ceai domnului comisar!

— Mulţumesc, nu beau niciodată ceai.

— Eu aş bea! Vreţi whisky? Sau... Carl, te rog...

Iar Carl, confuz, nervos, puse lampa jos şi aprinse un mic reşou sub un ceainic de argint.

— Cu ce să vă servesc, domnule comisar?

Maigret nu reuşea să-şi dea seama ce anume îi provoca acea stare de stînjeneală. Atmosfera era intimă şi totodată dominată de dezordine.

Flori mari, cu petale violacee, se deschideau pe şevalet.

— Rezumînd, spuse el, cineva a furat mai întîi maşina domnului Michonnet. Goldberg a fost asasinat în maşina lui, pe care cineva a adus-o apoi aici în garaj. Iar maşina de aici a fost dusă în garajul agentului de asigurări.

— Incredibil, nu-i aşa?

Else vorbea cu o voce blîndă, cîntată, aprinzîndu-şi altă ţigară.

— Fratele meu pretindea că vom fi acuzaţi, pentru că mortul a fost descoperit la noi în casă. A vrut să fugă... Eu n-am vrut. Eram sigură că poliţia va înţelege că, dacă l-am fi ucis pe acel om, n-am fi avut nici un interes să...

Se întrerupse şi-l căută cu privirea pe Carl, care scotocea printr-un ungher.

— Chiar nu-l serveşti cu nimic pe domnul comisar?

— Îmi cer scuze... Văd că nu mai e...

— Aşa eşti tu mereu! Nu te gîndeşti la nimic... Să ne scuzaţi, domnule...

— Maigret.

— ...domnule Maigret. Bem foarte puțin alcool și...

Se auzi zgomot de pași în parc, unde Maigret ghici silueta brigadierului Lucas.

III

Noaptea la răspîntie

— Ce s-a-ntîmplat, Lucas?

Maigret stătea în faţa uşii cu geam. În spate avea atmosfera tulbure a salonului, iar în faţă, chipul lui Lucas în umbra răcoroasă a parcului.

— Nimic, domnule comisar. Vă căutam...

Şi Lucas, puţin încurcat, încerca să arunce o privire în interior, pe deasupra umerilor comisarului.

— Mi-ai luat o cameră?

— Da. Aveţi o telegramă. Doamna Goldberg soseşte în această noapte cu maşina.

Maigret se întoarse şi îl văzu pe Andersen aşteptînd, cu capul plecat, în timp ce Else fuma, dînd din picior cu nerăbdare.

— Voi veni cu siguranţă mîine dimineaţă să vă mai pun nişte întrebări, îi anunţă el. Omagiile mele, domnişoară...

Ea îl salută cu multă condescendență. Carl vru să-i conducă pe cei doi polițiști pînă la poartă.

— Nu vreți să vedeți garajul?

— Mîine.

— Domnule comisar... Poate că demersul meu o să vi se pară suspect... Aș vrea să vă cer să vă folosiți de mine dacă pot să vă fiu util la ceva. Știu că sînt străin și că, pe deasupra, spre mine se îndreaptă toate bănuielile. E un motiv în plus să fac imposibilul pentru ca vinovatul să fie descoperit. Să nu-mi luați în nume de rău stîngăcia...

Maigret se uită drept în ochii lui și îl văzu ferindu-și încet privirea plină de tristețe. Carl Andersen închise poarta și se îndreptă spre casă.

— Ce ți-a venit, Lucas?

— Aveam o neliniște. M-am întors de ceva timp de la Avrainville și... Nu știu de ce, dar răspîntia asta mi-a făcut brusc o impresie dubioasă.

Mergeau amîndoi în întuneric, pe marginea drumului. Mașinile treceau rar.

— Am încercat să reconstitui în minte crima, continuă el, și, cu cît mă gîndesc mai mult, cu atît drama devine mai uluitoare.

Ajunseseră în dreptul vilei familiei Michonnet, care forma un fel de vîrf de triunghi, celelalte două colțuri fiind formate de garaj și de casa celor trei văduve. De la familia Michonnet pînă la garaj era o distanță de patruzeci de metri, iar pînă la casa văduvelor, o sută de metri.

Toate erau legate de panglica regulată și netedă a drumului, mărginit ca un fluviu de copaci înalți.

Dinspre casa văduvelor nu se vedea nici o lumină. În schimb, la agentul de asigurări erau două ferestre luminate, dar perdelele închise la culoare lăsau să treacă doar un firișor de lumină, un firișor neregulat, care dovedea că cineva mișca perdeaua ca să privească afară.

La garaj puteai vedea discurile alburii ale pompelor de benzină, apoi un dreptunghi de lumină puternică venind din atelier, de unde se auzea zgomotul unor lovituri de ciocan.

Cei doi se opriseră și Lucas, unul dintre cei mai vechi colaboratori ai lui Maigret, explica:

— În primul rînd, musai ca Golberg să fi venit pînă aici. Aţi văzut cadavrul la morga din Etampes? Nu?... Un bărbat de patruzeci şi cinci de ani, israelitul tipic. Un ins scund şi solid, cu maxilarul puternic, cu o figură de om tenace şi părul foarte creţ. Purta un costum luxos şi lenjerie fină cu monogramă. Un personaj obişnuit să trăiască pe picior mare, să comande, să cheltuiască fără să se uite la bani... Nici urmă de noroi sau de praf pe pantofii lustruiţi. Prin urmare, chiar dacă ar fi venit la Arpajon cu trenul, nu a străbătut pe jos cei trei kilometri care ne despart de oraş. Părerea mea e că a venit de la Paris, poate de la Anvers, cu maşina. Medicul spune că digestia mesei de seară era terminată în momentul morţii, care a fost instantanee. În schimb, în stomac a găsit o cantitate destul de mare de şampanie, precum şi migdale prăjite. La Arpajon, nici un hotelier nu a vîndut şampanie în noaptea de sîmbătă spre duminică, şi sînt convins că nu veţi găsi în tot oraşul migdale prăjite...

Un camion trecu pe drum cu cincizeci la oră, într-un vacarm de fierăraie zdruncinată.

— Priviţi garajul familiei Michonnet, domnule comisar. Agentul de asigurări are maşină

abia de un an. Primul lui automobil era o rablă pe care se mulțumea să o țină în hangarul acela de scînduri care dă spre drum și e închis cu un lacăt. N-a avut timp să-și construiască alt garaj de atunci. Așadar, de acolo i-a fost luată mașina cea nouă. Cineva a trebuit să o ducă pînă la casa văduvelor, să deschidă poarta de fier, garajul, să scoată de acolo hodoroaga lui Andersen și să pună în locul ei mașina lui Michonnet. Și, în plus, să-l așeze pe Goldberg la volan și să-l ucidă cu un glonț tras de aproape... Nimeni n-a văzut și n-a auzit nimic! *Nimeni nu are alibi!*... Nu știu dacă aveți aceeași impresie ca și mine, dar mai adineauri, cînd m-am întors de la Avrainville, la căderea nopții, eu m-am simțit derutat. Mi s-a părut că tot cazul ăsta arată anapoda, că are un caracter anormal, parcă perfid... M-am apropiat de poarta casei celor trei văduve. Știam că vă aflați acolo. Fațada era cufundată în întuneric, dar întrezăream un halou gălbui în grădină... E o prostie, știu! Dar mi-a fost deodată teamă pentru dumneavoastră! Nu întoarceți capul prea repede. Doamna Michonnet stă ascunsă în spatele perdelelor. Cu siguranță că mă înșel... Totuși, aș putea să jur că jumătate

dintre cei care trec cu maşina se uită la noi într-un fel anume...

Maigret cuprinse cu privirea triunghiul. Cîmpurile nu se mai vedeau, învăluite în întuneric. În dreapta şoselei, în faţa garajului, începea drumul spre Avrainville, care nu era străjuit de copaci ca drumul naţional, ci mărginit pe o singură parte de un şir de stîlpi de telegraf.

La vreo opt sute de metri, se zăreau cîteva lumini: primele case ale satului.

— Şampanie şi migdale prăjite! mormăi comisarul.

Porni agale din loc şi se opri ca un trecător care n-are nici o treabă în faţa garajului unde, în lumina puternică a unei lămpi cu arc, un mecanic în salopetă schimba roata unei maşini.

Era mai curînd un atelier de reparaţii decît un garaj. Înăuntru se aflau vreo zece maşini, toate vechi, demodate, iar una dintre ele, fără roţi, fără motor, o simplă carcasă, atîrna de lanţurile unui scripete.

— Haide la masă! La ce oră trebuie să sosească doamna Goldberg?

— Nu ştiu. În cursul serii.

Hanul de la Avrainville era pustiu. O tejghea, cîteva sticle, o sobă mare, o masă de biliard de dimensiuni mici, cu marginile tari ca piatra şi pînza verde găurită, un cîine şi o pisică tolăniţi unul lîngă altul...

Patronul servea la masă, în timp ce nevasta lui pregătea escalopurile în bucătărie.

— Cum îl cheamă pe garajistul de la intersecţie? întrebă Maigret, înghiţind o sardea pe post de antreu.

— Domnul Oscar.

— E de mult aici?

— Să fie vreo opt ani... Poate zece. Eu am o brişcă şi un cal, aşa că...

Hangiul continua cu servitul, fără tragere de inimă. Nu era vorbăreţ. Ba chiar avea privirea vicleană a unui om bănuitor.

— Şi domnul Michonnet?

— E agent de asigurări.

Atîta tot!

— Beţi vin alb sau roşu?

Se mocăi mult ca să scoată o bucată de dop căzută în sticla de vin şi, pînă la urmă, mută poşirca în altă butelcă.

— Și cei din casa celor trei văduve?

— Aproape că nu i-am văzut niciodată. Cel puțin pe femeie, pentru că se pare că e și o femeie. Drumul național e în afara satului nostru.

— Bine prăjite? strigă femeia din bucătărie.

Maigret și Lucas tăcură în cele din urmă, rămînînd fiecare cu propriile gînduri. La ora nouă, după ce băură un rachiu de cidru contrafăcut, ieșiră în drum și se plimbară puțin, îndreptîndu-se apoi spre intersecție.

— Nu vine.

— Aș fi curios să știu ce-a căutat aici Goldberg. Șampanie și migdale prăjite!... Avea diamante în buzunare?

— Nu. Doar vreo două mii și ceva de franci în portofel.

La garaj era încă lumină. Maigret observă că locuința domnului Oscar nu se afla la marginea drumului, ci în spatele atelierului, astfel încît nu i se puteau zări ferestrele.

Mecanicul în salopetă mînca, așezat pe treapta unei mașini. Și, deodată, garajistul însuși se ivi din umbra drumului, la doar cîțiva pași de polițiști.

— Bună seara, domnilor!

— Bună seara! mormăi Maigret.

— Frumoasă noapte! Dacă o ţine tot aşa, o să avem o vreme splendidă de Paşte.

— Ia spuneţi, îl întrebă brusc comisarul, ţineţi deschis toată noaptea?

— Deschis, nu! Dar e întotdeauna un om de pază, care doarme pe un pat de campanie. Uşa e încuiată. Clienţii obişnuiţi sună cînd au nevoie de ceva.

— Trec multe maşini noaptea pe drum?

— Multe, nu! Dar sînt totuşi... Camioane care duc marfă în Hale. E ţinutul trufandalelor şi mai ales al cresonului. Li se mai întîmplă să aibă nevoie de benzină sau de o mică reparaţie... Nu vreţi să veniţi să beţi un păhărel?

— Mulţumim, nu.

— Nu faceţi bine! Dar nu insist... Vasăzică încă n-aţi descurcat povestea asta cu maşinile? Să ştiţi că domnul Michonnet o să cadă precis la pat! Mai ales dacă nu i se dă înapoi imediat o maşină cu şase cilindri!...

Un far străluci în depărtare, mărindu-se treptat. Un huruit de maşină. Apoi o umbră trecu pe lîngă ei.

— Doctorul de la Etampes! murmură patronul garajului. Vine de la o consultaţie la Arpajon. Probabil că a fost ţinut la cină de colegul lui.

— Cunoaşteţi toate maşinile care trec?

— Multe... Vedeţi cele două lumini de poziţie? E un camion care duce creson în Hale. Nu-i lasă inima să aprindă farurile. Şi mai ocupă şi toată şoseaua! Bună seara, Jules!

O voce răspunse din camionul care se îndrepta spre Paris, apoi se văzu doar lumina roşie a stopului, înghiţită imediat de întuneric.

Undeva trecea un tren, omidă luminoasă care se întindea în haosul nocturn.

— Expresul de nouă treizeci şi două... Chiar nu vreţi să beţi ceva? Auzi, Jojo! După ce termini de mîncat, ia şi verifică pompa trei, că s-a blocat!

Alte faruri. Dar maşina trecu mai departe. Nu era doamna Goldberg.

Maigret fuma fără pauză. Lăsîndu-l pe domnul Oscar în faţa garajului, începu să se plimbe încoace şi-ncolo, urmat de Lucas care vorbea de unul singur cu glas scăzut.

Nici o rază de lumină în casa celor trei văduve. Poliţiştii trecură de zece ori prin faţa porţii de

fier. Şi de zece ori ridică Maigret ochii spre fereastra de la camera tinerei femei.

Urma vila Michonnet, fără stil, nou-nouţă, cu poarta din lemn de stejar lăcuit şi grădiniţa ridicolă.

Apoi garajul, cu mecanicul ocupat cu repararea pompei de benzină şi domnul Oscar dîndu-i sfaturi, cu mîinile în buzunare.

Un camion, venind de la Etampes şi mergînd spre Paris, se opri să facă plinul. Un bărbat dormea pe grămada de legume, un însoţitor care făcea acelaşi drum în fiecare noapte, la aceeaşi oră.

— Treizeci de litri!

— Merge treaba?

— Merge!

Apoi se auzi zgomotul ambreiajului şi camionul se puse în mişcare, îndreptîndu-se cu şaizeci la oră spre Arpajon.

— Nu mai vine! spuse Lucas, oftînd. Probabil s-a hotărît să doarmă la Paris.

Străbătură încă de trei ori cei două sute de metri ai intersecţiei, apoi Maigret o apucă brusc spre Avrainville. Cînd ajunse în faţa hanului,

lămpile erau stinse, în afară de una, şi înăuntru nu era nimeni.

— Mi se pare că aud o maşină...

Se întoarseră. Aşa era. Două faruri străpungeau întunericul în direcţia satului. O maşină care probabil vira în faţa garajului, reducînd viteza. Cineva vorbea.

— Întreabă unde e hanul...

În sfîrşit, maşina se apropie, luminînd unul după altul stîlpii de telegraf. Maigret şi Lucas se pomeniră în lumina farurilor, stînd amîndoi în faţa hanului.

Maşina frînă. Şoferul coborî şi deschise portiera.

— Aici e? întrebă o voce de femeie din maşină.

— Da, doamnă... Avrainville... Şi deasupra uşii e o creangă de brad.

Un picior cu ciorap de mătase ieşi din maşină şi se sprijini pe pămînt. Se întrezărea o haină de blană. Maigret vru să pornească în întîmpinarea femeii.

Exact în acel moment răsună o detunătură, se auzi un ţipăt şi, cu capul înainte, femeia se prăbuşi la pămînt şi rămase acolo, chircită, făcută ghem, în timp ce un picior i se întindea sub impulsul unui spasm.

Maigret şi Lucas se uitară unul la altul uluiţi.

— Ocupă-te de ea! strigă comisarul.

Dar pierduseră deja cîteva secunde. Şoferul, năucit, încremenise locului. O fereastră se deschise la primul etaj al hanului.

Împuşcătura venise dinspre cîmp, din dreapta drumului. În timp ce alerga, comisarul îşi scoase revolverul din buzunar. Auzea ceva, zgomotul înfundat al unor paşi pe pămîntul moale. Dar nu vedea nimic, din cauza farurilor maşinii care, luminînd puternic o parte din decor, cufundau restul într-o obscuritate completă.

Întoarse capul şi strigă:

— Farurile!

Fără efect. Aşa că strigă din nou. Şi atunci, cineva făcu o greşeală catastrofală. Şoferul sau Lucas îndreptă unul dintre faruri în direcţia comisarului.

Astfel încît acesta se profilă pe cîmp, imens şi foarte întunecat.

Asasinul era probabil mai departe, mai la stînga sau mai la dreapta, în orice caz, în afara cercului de lumină.

— Farurile, fir-ar să fie! răcni Maigret.

Strîngea din pumni de furie. Alerga în zigzag, ca un iepure urmărit. Lumina aceea denatura pînă şi noţiunea de distanţă. Deodată, văzu pompele de benzină la mai puţin de o sută de metri de el.

Apoi zări o formă omenească, foarte aproape, şi o voce răguşită spuse:

— Ce s-a întîmplat?

Maigret se opri brusc, furios, umilit, îl privi pe domnul Oscar din cap pînă-n picioare şi constată că nu avea noroi pe papuci.

— N-aţi văzut pe nimeni?

— Doar o maşină care se îndrepta spre Avrainville...

Comisarul zări o lumină roşie pe drumul naţional, în direcţia Arpajon.

— Ce-i acolo?

— Un camion cu marfă pentru Hale.

— S-a oprit?

— Cît să alimenteze cu douăzeci de litri.

Se ghicea agitaţia de la han, iar farul continua să lumineze cîmpul pustiu. Maigret se uită deodată spre casa familiei Michonnet, traversă strada şi sună.

Se deschise o ferestruică.

— Cine-i acolo?

— Comisarul Maigret. Aş vreau să vorbesc cu domnul Michonnet.

Cineva desprinse lanţul şi trase două zăvoare, apoi descuie. În uşă apăru doamna Michonnet, îngrijorată, ba chiar tulburată, aruncînd fără să vrea priviri pe furiş spre şosea, în ambele direcţii.

— Nu l-aţi văzut?

— Nu-i aici? mormăi Maigret, cu un strop de speranţă.

— Adică... Nu ştiu... S-a auzit o împuşcătură, nu-i aşa? Dar intraţi!

Avea vreo patruzeci de ani şi un chip lipsit de graţie, cu trăsături accentuate.

— Domnul Michonnet a ieşit un moment să...

O uşă era deschisă, în stînga, cea de la sufragerie. Masa nu fusese strînsă.

— De cît timp a plecat?

— Nu ştiu. Poate o jumătate de oră...

Ceva se mişca în bucătărie.

— Aveţi o servitoare?

— Nu... Poate că e pisica...

Comisarul deschise uşa şi îl văzu chiar pe domnul Michonnet care intra pe uşa dinspre

grădină. Pantofii îi erau plini de pământ. Își ștergea fața de sudoare.

Urmă un moment de tăcere, de stupoare, în care cei doi bărbați se priviră în ochi.

— Arma! îi ceru polițistul.

— Arma?...

— Arma, repede!

Agentul de asigurări îi întinse un revolver mic, pe care îl scoase dintr-un buzunar al pantalonilor. Dar acesta avea toate gloanțele și țeava era rece.

— De unde veniți?

— De-acolo...

— Ce înseamnă acolo?

— Nu-ți fie teamă, Emile! Nu vor îndrăzni să-ți facă rău! interveni doamna Michonnet. Asta e chiar culmea! Cumnatul meu e judecător de pace la Carcassonne...

— Un moment, doamnă. Vorbesc cu soțul dumneavoastră. Veniți de la Avrainville... Ce-ați căutat acolo?

— Avrainville? Eu?

Tremura. Încerca zadarnic să se controleze. Dar stupoarea lui nu părea simulată.

— Jur că vin de-acolo, de la casa văduvelor. Voiam să-i supraveghez eu însumi, pentru că...

— N-aţi fost pe cîmp? N-aţi auzit nimic?

— O împuşcătură?... A fost ucis cineva?...

Mustăţile i se pleoştiseră. Se uită la nevasta lui aşa cum un puştan caută către mama lui în faţa pericolului.

— Jur, domnule comisar! Jur...

Bătu cu piciorul în podea, în timp ce din ochi îi lunecau două lacrimi.

— Aşa ceva nu s-a mai văzut! izbucni el. Maşina mea a fost furată! În maşina mea a fost pus un cadavru! Şi nu mi-e dată înapoi, mie, care am muncit cincisprezece ani ca să mi-o pot cumpăra! Şi tot eu sînt acuzat că...

— Taci, Emile! O să vorbesc eu cu dumnealui!

Dar Maigret nu-i lăsă timp.

— Mai există şi altă armă în casă?

— Numai acest revolver, cumpărat cînd am construit vila. Şi are şi acum în el gloanţele pe care i le-a pus armurierul...

— Veniţi de la casa văduvelor?

— Mă temeam să nu-mi fure iar maşina. Voiam să fac şi eu o anchetă. Am intrat în parc, de fapt, m-am căţărat pe zid...

— Şi i-aţi văzut?

— Pe cine? Pe cei doi Andersen? Bineînțeles! Sînt acolo, în salon. Se ceartă de o oră...

— Ați plecat cînd ați auzit împușcătura?

— Da. Dar nu eram sigur că era o împușcătură. Doar mi s-a părut. Eram îngrijorat...

— N-ați văzut pe nimeni?

— Nu...

Maigret se apropie de ușă. Cînd o deschise, dădu cu ochii de domnul Oscar, care venea în mare grabă.

— M-a trimis colegul dumneavoastră, domnule comisar, ca să vă spun că femeia a murit. Mecanicul meu s-a dus să anunțe jandarmeria de la Arpajon. Se va întoarce cu un medic. Îmi dați voie să plec?... Nu pot să las garajul nesupravegheat...

La Avrainville, încă se mai vedeau farurile palide luminînd o porțiune din zidul hanului și umbre care se mișcau în jurul unei mașini.

IV

Prizoniera

Maigret mergea fără grabă, cu capul în jos, pe un cîmp unde grîul începea să împestrițeze pămîntul cu un verde palid.

Era dimineață. Soarele strălucea pe cer și aerul vibra de trilurile unor păsări nevăzute. La Avrainville, în fața porții hanului, Lucas îi aștepta pe cei de la Parchet, stînd de pază lîngă mașina care o adusese pe doamna Goldberg și care fusese închiriată de la Paris, din Piața Operei.

Soția negustorului de diamante din Anvers era întinsă pe un pat de fier, la primul etaj. Un cearceaf fusese așezat peste cadavrul ei pe care doctorul, noaptea trecută, îl dezbrăcase pe jumătate.

Începea o zi frumoasă de aprilie. Chiar pe cîmpul pe care Maigret, orbit de faruri, alergase

zadarnic după asasin, iar acum mergea la pas, după urmele lăsate în cursul nopții, doi țărani încărcau într-o cărucioară sfecla roșie scoasă dintr-o movilă, în timp ce caii așteptau răbdători.

Cele două rînduri de copaci care mărgineau drumul național acopereau în parte panorama. Pompele de benzină roșii străluceau în bătaia soarelui.

Maigret fuma, lent, cu un fel de încăpățînare, poate posac. Urmele de pe cîmp păreau să dovedească faptul că doamna Goldberg fusese ucisă de un glonț de carabină, pentru că asasinul nu se apropiase la mai puțin de treizeci de metri de han.

Erau niște urme puțin caracteristice ale unor încălțări fără ținte, de mărime mijlocie. Pista descria un arc de cerc, ajungînd la Răspîntia celor Trei Văduve, la o distanță aproape egală de casa Andersen, de vila Michonnet și de garaj.

Pe scurt, asta nu dovedea nimic! Nu aducea nici un element nou, și Maigret, cînd ieși la drum, strîngea puțin cam tare pipa între dinți.

Îl văzu pe domnul Oscar în pragul casei, cu mîinile în buzunarele unor pantaloni prea largi

şi cu o expresie de mulţimire deplină pe faţa lui vulgară.

— V-aţi şi sculat, domnule comisar? strigă el de peste drum.

În acelaşi moment, o maşină se oprea între garaj şi Maigret. Era micul automobil al lui Anderson.

Danezul se afla la volan, înmănuşat, cu pălărie moale pe cap şi o ţigară în gură. Salută ridicîndu-şi pălăria şi i se adresă lui Maigret:

— Îmi permiteţi să vă spun două cuvinte, domnule comisar?

Coborî şi mai mult geamul şi continuă pe tonul lui foarte cuviincios:

— Voiam oricum să vă cer permisiunea de a merge la Paris. Speram să vă întîlnesc pe-aici... O să vă spun motivul. Sîntem în 15 aprilie. Astăzi primesc banii pentru munca mea de la *Dumas et Fils*. Şi tot astăzi trebuie să-mi plătesc rata...

Se scuză cu un zîmbet vag.

— După cum vedeţi, necesităţi cît se poate de meschine, dar imperioase. Am nevoie de bani...

Îşi scoase un moment monoclul negru ca să-l potrivească mai bine în orbită şi Maigret se

uită în altă parte, pentru că nu-i plăcea să întîlnească privirea fixă a ochiului de sticlă.

— Şi sora dumitale?

— Tocmai... Voiam să vă vorbesc în legătură cu ea. V-aş cere prea mult dacă v-aş ruga să puneţi să fie supravegheată casa din cînd în cînd?

Trei maşini negre urcau coasta venind dinspre Arpajon şi coteau la stînga în direcţia Avrainville.

— Cine sînt?

— Cei de la Parchet. Doamna Goldberg a fost ucisă noaptea trecută, în momentul cînd cobora dintr-o maşină, în faţa hanului...

Maigret îi urmărea cu atenţie reacţiile. De cealaltă parte a drumului, domnul Oscar se plimba alene prin faţa garajului.

— Ucisă!... repetă Carl.

Apoi, cu o nervozitate bruscă:

— Ascultaţi, domnule comisar! Trebuie neapărat să merg la Paris. Nu pot să stau fără bani, mai ales în ziua în care furnizorii îşi trimit facturile. Dar, imediat ce mă voi întoarce, vreau să ajut la descoperirea vinovatului. Îmi permiteţi, nu-i aşa? Nu ştiu nimic exact... Dar presimt.... cum să spun?.... ghicesc că se urzeşte ceva.

Se văzu nevoit să tragă maşina mai aproape de trotuar, pentru că un camion, care se întorcea de la Paris, claxona să i se facă loc.

— Du-te! îi spuse Maigret.

Carl salută, dar nu demară mai înainte de a-şi fi aprins o ţigară, şi rabla coborî panta, ca apoi să urce lent celălalt versant.

Trei maşini se opriseră la intrarea în Avrainville şi cîteva siluete se agitau în jurul lor.

— Nu vreţi să serviţi nimic?

Maigret se încruntă, uitîndu-se la garajistul zîmbitor, care tot insista să-i ofere ceva de băut.

În timp ce-şi umplea pipa, porni spre casa celor trei văduve, ai cărei copaci mari fremătau de zborul şi piuitul păsărilor. Trebui să treacă mai întîi prin faţa vilei soţilor Michonnet.

Ferestrele erau deschise. La primul etaj, în dormitor, putea fi văzută doamna Michonnet, cu o bonetă pe cap, care scutura un covoraş.

La parter, agentul de asigurări, fără guler, nebărbierit, cu părul nepieptănat, privea spre drum cu un aer lugubru şi distant. Fuma dintr-o pipă de spumă-de-mare cu coada din lemn de cireş. Cînd îl zări pe comisar, se prefăcu foarte preocupat să-şi golească pipa, evitînd să-l salute.

După cîteva clipe, Maigret suna la poarta casei Andersen. Aşteptă zadarnic timp de zece minute. Toate jaluzelele erau trase. Nu se auzea nici un zgomot, doar freamătul continuu al păsărilor care transformau fiecare copac într-o lume în efervescenţă.

În cele din urmă, ridică din umeri, examină broasca, alese un şperaclu şi deschise. Şi, ca în ajun, dădu ocol clădirii ca să ajungă la uşile cu geam ale salonului.

Bătu, dar nu-i răspunse nimeni. Atunci intră, încăpăţînat, ursuz, şi aruncă o privire spre fonograful cu capacul deschis, pe care se afla un disc.

Îl porni, fără să ştie de ce. Acul făcu un zgomot hîrşîit. O orchestră argentiniană începu să cînte un tango, în timp ce comisarul urca scara.

La primul etaj, camera lui Andersen era deschisă. Lîngă un dulap de haine, Maigret zări o pereche de pantofi care probabil tocmai fuseseră făcuţi, pentru că peria şi crema de ghete se aflau încă lîngă ei, în timp ce pe podea se răspîndise praf de noroi uscat.

Comisarul luase, pe o hîrtie, conturul urmelor descoperite pe cîmp. Îl compară. Asemănarea era perfectă.

Și totuși, nu tresări deloc. Nu păru că se bucură. Fuma în continuare, la fel de posac ca atunci cînd se trezise.

Se auzi vocea unei femei.

— Tu ești?

Maigret ezită să răspundă. Nu o vedea pe cea care vorbea. Vocea venea dinspre camera surorii lui Carl, a cărei ușă era închisă.

— Eu sînt..., spuse el în cele din urmă, cît se poate de confuz.

Urmă o tăcere destul de lungă. Apoi:

— Cine e acolo?

Era prea tîrziu ca să trișeze.

— Comisarul, cel care a mai fost și ieri. Aș dori să vă spun cîteva cuvinte, domnișoară...

Altă tăcere. Maigret încercă să ghicească ce putea să facă Else de cealaltă parte a acelei uși conturate de o dungă subțire de lumină.

— Vă ascult..., spuse ea în sfîrșit.

— Sînteți amabilă să-mi deschideți ușa?... Dacă nu sînteți îmbrăcată, pot să aștept.

Altă tăcere încordată. Un rîs scurt.

— Îmi cereți un lucru dificil, domnule comisar!

— De ce?

— Pentru că sînt încuiată... Așa că va trebui să-mi vorbiți fără să mă vedeți.

— Cine v-a încuiat?

— Fratele meu Carl... Eu îi cer asta cînd pleacă de acasă, pentru că mi-e foarte frică de vagabonzi.

Maigret nu spuse nimic, scoase șperaclul din buzunar și îl introduse fără zgomot în broască. Simțea un mic nod în gît. Poate că prin minte îi treceau gînduri tulburi!

De altfel, cînd reuși s-o descuie, nu deschise ușa imediat, ci mai întîi anunță;

— O să intru, domnișoară...

O impresie ciudată. Se afla într-un coridor fără soare, cu pereții terni, și, brusc, pătrundea într-un decor plin de lumină.

Jaluzelele erau închise. Dar șipcile orizontale lăsau să treacă fascicule late de lumină.

Întreaga cameră era un adevărat puzzle de umbre și lumini. Pereții, obiectele, chiar și fața Elsei erau parcă decupate în fîșii luminoase.

La acest iluminat neobișnuit se adăugau parfumul misterios al tinerei femei și alte detalii vagi, lenjerie de mătase aruncată pe o berjeră, o țigară orientală care ardea într-un bol de

porțelan, pe un gheridon lăcuit, și, în sfîrșit, Else însăși, în capot grena, întinsă pe catifeaua neagră a divanului.

Se uita la Maigret care se apropia, cu o stupoare amuzată în ochii larg deschiși și, poate, și cu o umbră de spaimă.

— Ce faceți?

— Voiam să stăm de vorbă. Îmi cer scuze dacă vă deranjez.

Ea rîse ca un copil. Unul din umeri îi ieși din capot, dar și-l acoperi imediat. Și rămînea culcată, ghemuită mai curînd pe divanul jos care, ca întreg decorul, era dungat de lumina soarelui.

— Vedeți... Nu făceam mare lucru... Nu fac niciodată nimic!

— De ce nu v-ați însoțit fratele la Paris?

— Nu vrea. Pretinde că prezența unei femei e deranjantă cînd se tratează afaceri.

— Nu părăsiți niciodată casa?

— Ba da! Ca să mă plimb prin parc....

— Atît?

— Are trei hectare. E de-ajuns ca să-mi dezmorțesc picioarele, nu? Dar luați loc, domnule comisar! Mă amuză să vă văd aici intrat prin efracție...

— Ce vreți să spuneți?

— Că fratele meu o să facă o mutră tare ciudată la întoarcere. E mai rău ca o mamă. Mai rău decît un amant gelos! El veghează asupra mea şi vă daţi seama că-şi ia rolul în serios.

— Parcă ziceaţi că dumneavoastră îi cereţi să vă încuie de teama bandiţilor...

— Şi asta... M-am obişnuit atît de mult cu singurătatea, încît am ajuns să-mi fie frică de oameni...

Maigret se aşezase într-o berjeră şi îşi pusese pălăria pe covor. Şi, de fiecare dată cînd Else îl privea, comisarul întorcea capul, pentru că nu reuşea să se obişnuiască deloc cu acea privire.

În ajun, Else fusese pentru el doar misterioasă. În penumbra în care o văzuse, aproape hieratică, semănase cu o eroină a ecranului, iar întîlnirea avusese un caracter teatral.

De data aceasta, încerca să descopere latura umană a fiinţei din faţa lui, dar acum îl jena altceva: tocmai intimitatea întrevederii lor.

În camera parfumată, ea, aşa cum stătea culcată, în capot, legănînd un papuc în vîrful piciorului gol, şi Maigret, un bărbat trecut de prima tinereţe, cu faţa puţin îmbujorată, cu pălăria aşezată pe covor...

Nu era o scenă potrivită pentru o gazetă ilustrată ca *La Vie parisienne*?

Îşi puse pipa în buzunar cu o mişcare destul de stîngace, deşi nu era golită.

— Pe scurt, vă plictisiţi aici?

— Nu... da... nu ştiu. O ţigară?

Şi arătă spre o cutie a regiei otomane, pe banda căreia era înscris preţul de 20,65 franci, iar Maigret îşi aminti că cei doi trăiau cu două mii de franci pe lună şi că fratele ei, Carl, era obligat să meargă să-şi ridice banii cu o oră înainte de a-şi plăti rata şi furnizorii.

— Fumaţi mult?

— O cutie-două pe zi...

Tînăra femeie îi întinse o brichetă fin cizelată şi oftă bombînd pieptul, lăsînd să i se deschidă puţin capotul.

Dar comisarul nu se grăbea s-o judece. Văzuse, în societatea celor care bîntuie marile hoteluri, străine luxoase pe care un mic-burghez le-ar fi luat drept femei de moravuri uşoare.

— Fratele dumneavoastră a ieşit din casă ieri seară?

— Credeţi? Nu ştiu...

— Nu v-aţi petrecut seara certîndu-vă cu el?

Ea zîmbi, arătîndu-şi dinţii superbi.

— Cine v-a spus asta? El? Ne certăm uneori, dar frumos.... Ieri i-am reproşat felul în care v-a primit. E atît de sălbatic! Încă de tînăr...

— Cînd locuiaţi în Danemarca?

— Da. Într-un castel mare, pe malul Balticii. Un castel foarte trist, alb, în mijlocul unei vegetaţii cenuşii... Cunoaşteţi ţara? E lugubră! Şi totuşi, e frumos...

Privirea ei se încărca de nostalgie. Corpul i se înfioră cu voluptate.

— Eram bogaţi. Dar părinţii noştri erau foarte severi, ca majoritatea protestanţilor... Pe mine nu mă preocupă religia. Dar Carl încă e credincios. Mai puţin decît tatăl său, care şi-a pierdut întreaga avere pentru că se încăpăţîna în scrupulele lui. Eu şi Carl am părăsit ţara...

— În urmă cu trei ani?

— Da... Gîndiţi-vă fratele meu fusese destinat să devină un înalt demnitar al curţii. Şi iată-l acum obligat să-şi cîştige traiul desenînd nişte pînzeturi groaznice... La Paris, în hotelurile de mîna a doua sau chiar a treia unde am

fost nevoiţi să stăm, era tare nefericit. A avut acelaşi preceptor ca prinţul moştenitor. Dar a preferat să se îngroape aici...

— Şi să vă îngroape cu el.

— Da... Sînt obişnuită. La castelul părinţilor mei, eram tot prizonieră. Erau îndepărtate toate tinerele care ar fi putut să-mi devină prietene, sub pretextul că nu erau de familie bună...

Expresia de pe chipul ei se schimbă ciudat de repede.

— Chiar credeţi, întrebă ea, că fratele meu a devenit cu adevărat... cum să spun?... anormal?

Şi se aplecă uşor în faţă, vrînd parcă să afle mai curînd părerea comisarului.

— Vă temeţi că...? spuse Maigret, mirat.

— N-am spus asta! N-am spus nimic! Iertaţi-mă. Mă faceţi să vorbesc... Nu ştiu de ce am atît de mare încredere în dumneavoastră... Şi...

— E uneori ciudat?

Ea dădu din umeri cu lehamite, puse picior peste picior, apoi reveni la poziţia dinainte şi se ridică, în timp ce capotul se deschidea uşor, lăsînd să i se zărească trupul gol o fracţiune de secundă.

— Ce vreți să vă spun? Nu mai știu... De la povestea cu mașina... De ce-ar fi ucis un om pe care nu-l cunoștea?

— Sînteți sigură că nu s-a întîlnit niciodată cu Isaac Goldberg?

— Da. Așa cred...

— N-ați fost niciodată împreună la Anvers?

— Ne-am oprit acolo într-o noapte. Venind de la Copenhaga, acum trei ani... Dar nu, fratele meu nu-i în stare de așa ceva! A devenit puțin bizar, dar sînt convinsă că mai mult din cauza accidentului decît din cauza ruinării noastre. Era frumos... Încă mai e cînd poartă monoclul. Dar altfel, nu-i așa? Îl vedeți sărutînd o femeie fără bucata aceea de sticlă neagră? Acel ochi fix înconjurat de o carne roșiatică...

Se înfioră.

— Cu siguranță că acesta e principalul motiv pentru care se ascunde...

— Dar vă și ascunde, în același timp!

— Ce importanță are?

— Sînteți sacrificată.

— Este rolul unei femei, mai ales al unei surori... Lucrurile nu sînt văzute la fel în Franța.

La noi, ca şi în Anglia, în familie, doar fiul cel mare contează, moştenitorul numelui...

Se enerva. Trăgea din ce în ce mai scurt şi mai apăsat din ţigară. Se plimba prin încăpere, trecînd prin dungile de lumină.

— Nu, Carl n-a putut să ucidă! E vorba de o greşeală. Nu l-aţi eliberat tocmai pentru că l-aţi înţeles? Doar dacă...

— Doar dacă...?

— N-o să recunoaşteţi! Ştiu că, atunci cînd nu are dovezi suficiente, poliţia poate să pună în libertate un învinuit, ca să-l poată dovedi mai sigur după aceea. Ar fi odios!

Stinse ţigara în bolul de porţelan.

— Dacă n-am fi ales intersecţia asta sinistră... Bietul Carl, care căuta singurătatea! Dar sîntem mai puţin singuri, domnule comisar, decît în cartierul cel mai populat din Paris!... Vizavi, aceşti oameni, aceşti mic-burghezi imposibili şi ridicoli care ne spionează. În special ea, cu boneta ei albă dimineaţa şi conciul strîmb după-amiaza... Apoi garajul, puţin mai departe... Trei grupuri, trei tabere, aş spune, aflate la egală distanţă unele de altele...

— Aveaţi relaţii cu soţii Michonnet?

— Nu! Bărbatul a venit o dată pentru o asigurare. Carl i-a spus că nu ne trebuie.

— Şi garajistul?

— N-a pus niciodată piciorul aici.

— Fratele dumneavoastră e cel care a vrut să fugă, duminică dimineaţă?

Else rămase tăcută o vreme, cu capul în jos, îmbujorată la faţă.

— Nu..., suspină ea într-un tîrziu, abia auzit.

— Dumneavoastră?

— Eu... Nu apucasem să mă gîndesc. Parcă îmi pierdusem minţile la gîndul că fratele meu putuse să comită o crimă. Cu o zi înainte, îl văzusem chinuit. Aşa că l-am îndemnat să fugim...

— Nu v-a jurat că e nevinovat?

— Da...

— Nu l-aţi crezut?

— Nu imediat.

— Şi acum?

Se gîndi puţin, apoi rosti, apăsînd pe fiecare silabă:

— Cred că, în ciuda nenorocirilor prin care a trecut, Carl nu e în stare, din proprie iniţiativă, să comită o faptă rea. Dar vă rog să mă

ascultaţi, domnule comisar... Probabil că trebuie să se întoarcă. Dacă vă găseşte aici, Dumnezeu ştie ce-o să creadă...

Zîmbi, cu o uşoară cochetărie totuşi, dacă nu cu o frîntură de provocare.

— Îl veţi apăra, nu-i aşa? Îl veţi ajuta? V-aş fi atît de recunoscătoare!...

Else îi întinse mîna, şi acest gest făcu din nou să i se întredeschidă capotul.

— La revedere, domnule comisar...

El îşi luă de jos pălăria şi ieşi mergînd într-o parte.

— Puteţi încuia la loc uşa, ca să nu observe?

După cîteva clipe, Maigret cobora scara, traversa salonul cu mobile desperecheate şi ajungea pe terasa scăldată de razele deja calde ale soarelui.

Maşinile treceau mereu pe drum. Poarta de fier nu scîrţîi cînd o închise în urma lui.

Pe cînd trecea prin faţa garajului, o voce zeflemitoare strigă:

— Bravo! Dumneavoastră nu vă e teamă!

Era domnul Oscar care, mahalagiu şi jovial, adăugă:

— Haide, veniți odată să serviți ceva! Domnii de la Parchet au plecat. Nu se poate să n-aveți un minut!

Comisarul ezită și se strîmbă, pentru că un mecanic hîrșîia cu pila o piesă de oțel prinsă în menghină.

— Zece litri! strigă un automobilist oprit lîngă una dintre pompe. Nu-i nimeni acolo?

Domnul Michonnet, care încă nu se bărbierise și nu-și pusese gulerul fals, stătea în mica lui grădină și privea drumul peste grilaj.

— În sfîrșit! exclamă domnul Oscar, văzîndu-l pe Maigret dispus să-l urmeze. Mie-mi plac oamenii care nu fac nazuri! Nu ca aristocratul din casa văduvelor...

V

Maşina abandonată

— Pe-aici, domnule comisar! N-avem lux! Noi sîntem doar simpli muncitori...

Deschise uşa casei situate în spatele garajului şi intrară direct într-o bucătărie care servea probabil şi ca sufragerie, pentru că pe masă mai erau încă tacîmurile de la micul dejun.

O femeie în capot de crepon roz se opri din frecatul unui robinet de cupru.

— Vino mai aproape, puicuţo, să-ţi prezint pe domnul comisar Maigret. Soţia mea, domnule comisar! Să ştiţi că ar putea să-şi permită o servitoare... Dar n-ar mai avea ce face şi s-ar plictisi.

Nu era nici urîtă, nici frumoasă. Avea vreo treizeci de ani. Neglijeul era comun, lipsit de atractivitate, şi femeia stătea foarte stînjenită

în fața lui Maigret, trăgînd cu ochiul la soțul ei.

— Haide, servește-ne un aperitiv! Un lichior de coacăze pentru export, domnule comisar? Vreți să mergem în salon? Nu? Foarte bine! Eu nu-s om cu fasoane! Nu-i așa, puicuțo? Nu, nu paharele alea! Niște pahare mari!

Se lăsă pe speteaza scaunului. Purta o cămașă roz, fără vestă, și își vîra mîinile la centură, pe burta durdulie.

— Excitantă, doamna din casa văduvelor, nu-i așa? N-ar trebui să vorbim asta în fața soției mele. Dar, între noi fie vorba, e un cadou frumos pentru un bărbat... Numai că mai e și un frate. Așa spune el! Un cavaler al tristei figuri, care își petrece timpul spionînd-o. Ba lumea de pe-aici chiar vorbește că, atunci cînd pleacă pentru un ceas, o încuie bine în casă și că noaptea face la fel. Vi se pare normal între frate și soră? Noroc și sănătate!... Auzi, puică, du-te și spune-i lui Jojo să nu uite să repare camionul tipului din Lardy.

Maigret întoarse capul spre fereastră, pentru că auzise un zgomot de motor care îi amintea de mașina lui Carl.

— Nu-i el, domnule comisar! Eu pot să vă spun exact, de-aici, cu ochii închişi, ce maşină trece pe drum. Rabla asta e a inginerului de la uzina electrică. Aşteptaţi să se întoarcă aristocratul nostru?

Un ceas deşteptător, aşezat pe o etajeră, arăta ora unsprezece. Printr-o uşă deschisă, Maigret zări un coridor şi un telefon de perete.

— Nu beţi... Pentru reuşita anchetei!... Nu vi se pare hazlie povestea asta? Ce idee să schimbe maşinile şi mai ales să-i şterpelească limuzina slăbănogului de vizavi! Pentru că e un slăbănog! Avem nişte vecini pe cinste! M-a amuzat cînd v-am văzut cum mergeţi de colo-colo de ieri încoace... Şi mai ales cînd vedeam că vă uitaţi încruntat la oameni de parcă i-aţi fi bănuit pe toţi. Trebuie să vă spun că un văr de-al nevesti-mii lucra şi el la poliţie. La Brigada jocuri de noroc! Era în fiecare după-amiază la curse şi cel mai comic e că-mi dădea şi cîte un pont... Noroc şi sănătate!... Gata, puicuţo, ai terminat?

— Da...

Tînăra femeie, care atunci intrase, rămase un moment nehotărîtă.

— Haide să cinsteşti cu noi! Domnul comisar nu e om fudul şi n-o să refuze să bea în sănătatea ta numai pentru că ai părul pe bigudiuri...

— Îmi permiteţi să dau un telefon? îl întrerupse Maigret.

— Cum să nu! Învîrtiţi manivela. Dacă vreţi la Paris, vă face legătura imediat.

Maigret căută mai întîi în cartea de telefon numărul societăţii *Dumas et Fils*, fabricanţii de ţesături de la care Carl Andersen trebuia să încaseze bani.

Convorbirea dură puţin. Casierul confirmă că Andersen avea de încasat două mii de franci în ziua aceea, dar adăugă că încă nu se prezentase la sediul din strada 4 Septembrie.

Cînd Maigret se întoarse în bucătărie, domnul Oscar îşi freca mîinile cu ostentaţie.

— Ştiţi, prefer să vă mărturisesc că asta îmi face plăcere. Pentru că, firește, am priceput cum stă treaba!... La intersecţie se întîmplă ceva. Aici locuiesc doar trei familii. Pe bună dreptate, toate trei sînt bănuite. Ba da! Nu faceţi pe niznaiul!... Am înţeles că vă uitaţi chiorîş la mine şi şovăiaţi să intraţi să bem un păhărel! Trei case!... Agentul de asigurări pare

prea idiot ca să fie în stare să comită o crimă! Aristocratul e un domn care impune respect! Aşa că mai rămînea mandea, un amărît de muncitor care a reuşit să ajungă patron, dar nu ştie să converseze... Un fost boxer! Dacă cereţi informaţii despre mine la Poliţia Judiciară, o să vi se spună că am fost reţinut de două-trei ori în urma unor razii, pentru că îmi plăcea şi mie să fac un dans pe strada Lappe, mai ales pe vremea cînd eram boxer. Altădată, am pocit mutra unui agent care îmi făcea mizerii... Noroc şi sănătate, domnule comisar!

— Mulţumesc...

— N-o să refuzaţi! Un lichior de export nu face rău nimănui... Înţelegeţi, mie-mi place să joc cinstit. Mă deranjează că daţi tîrcoale garajului cu aerul că mă priviţi pe furiş. Nu-i aşa, puicuţo? Nu ţi-am spus aşa ieri seară?... Domnul comisar e aici! Ei bine, să intre! Să caute peste tot! Să mă controleze! Şi să recunoască pe urmă că sînt un tip de treabă curat ca lacrima. În toată povestea asta, pe mine mă pasionează maşinile. Pentru că, în fond, e vorba de maşini...

Unsprezece şi jumătate! Maigret se ridică.

— Mai am de dat un telefon.

Preocupat, comisarul telefonă la Poliţia Judiciară şi îi dădu unui inspector misiunea să transmită semnalmentele maşinii lui Andersen tuturor jandarmeriilor, precum şi la frontieră.

Domnul Oscar băuse patru pahare, avea obrajii rozalii şi ochii îi luceau.

— Ştiu că veţi refuza să serviţi o ciulama de viţel cu noi. Mai ales că noi mîncăm în bucătărie... Bun! Uite camionul lui Groslumeau care se întoarce de la Hale. Îmi permiteţi, domnule comisar?

Ieşi. Maigret rămase singur cu tînăra femeie, care amesteca într-o cratiţă cu o lingură de lemn.

— Aveţi un bărbat vesel!

— Da... E vesel...

— Şi uneori brutal! Nu-i aşa?

— Nu-i place să fie contrazis. Dar e un băiat de treabă.

— Cam fustangiu?

Ea nu răspunse.

— Presupun că, din cînd în cînd, face cîte un chef pe cinste.

— Ca toţi bărbaţii...

Vocea îi devenea amară. Dinspre garaj se auzeau ecourile unei discuţii.

— Du asta acolo! Bun! Da... Îţi schimbăm cauciucurile din spate, mîine dimineaţă...

Domnul Oscar reveni în casă, foarte bucuros. Se vedea că îi venea să cînte, să facă nebunii.

— Serios! Nu vreţi să îmbucăm ceva, domnule comisar? Scoatem un vinişor vechi de la pivniţă!... Ce-ai de faci mutra asta, Germaine? Ah, femeile! Nu pot ele să fie bine dispuse două ceasuri la rînd!

— Trebuie să ajung la Avrainville! spuse Maigret.

— Să vă duc cu maşina? Durează un minut...

— Mulţumesc. Prefer să merg pe jos.

Afară, Maigret găsi o atmosferă încinsă de razele soarelui şi, pe drumul spre Avrainville, înaintea lui zbură un fluture galben.

La o sută de metri de han, îl întîlni pe brigadierul Lucas, care îi ieşea în întîmpinare.

— Ce se-aude?

— E aşa cum aţi spus! Medicul a extras glonţul. E un glonţ de carabină...

— Nimic altceva?

— Ba da! Am primit informaţii de la Paris. Isaac Goldberg a sosit acolo cu maşina lui, o Minerva sport, cu care avea obiceiul să se

deplaseze și pe care o conducea chiar el. Probabil cu această mașină a făcut drumul de la Paris la intersecție.

— Asta e tot?

— Așteptăm informații de la Siguranța belgiană.

Mașina închiriată de doamna Goldberg plecase cu șoferul ei.

— Cadavrul?

— L-au dus la Arpajon. Judecătorul de instrucție e îngrijorat. Mi-a recomandat să vă spun să vă grăbiți. Se teme mai ales că ziarele din Bruxelles și Anvers vor face prea mare publicitate cazului.

Maigret începu să fredoneze, intră în han și se așeză la o masă.

— Este telefon?

— Da. Dar nu funcționează între douăsprezece și două. Acum e douăsprezece și jumătate...

Comisarul mîncă fără să spună nimic și Lucas înțelese că era preocupat. Brigadierul încercă de cîteva ori să lege conversația, însă fără rezultat.

Era una dintre primele zile frumoase de primăvară. După ce termină de mîncat, Maigret își duse scaunul în curte, îl așeză lîngă un zid,

în mijlocul găinilor şi raţelor, şi moţăi o jumătate de oră la soare.

Dar, exact la ora două, era în picioare, lîngă telefon.

— Alo!... Poliţia Judiciară?... N-a fost găsită maşina lui Andersen?

Începu să se plimbe prin curte. După zece minute, era chemat la telefon. Poliţia Judiciară.

— Comisarul Maigret?... Primim chiar în acest moment un telefon de la Jeumont... Maşina e acolo... A fost abandonată în faţa gării... Se presupune că proprietarul a preferat să treacă frontiera pe jos sau cu trenul...

Maigret închise doar o secundă, apoi ceru societatea *Dumas et Fils*. Află astfel că Andersen încă nu se prezentase să-şi încaseze cei două mii de franci.

Pe la ora trei, cînd Maigret, însoţit de Lucas, trecu pe lîngă garaj, domnul Oscar se ivi din spatele unei maşini şi spuse vesel:

— Merge treaba, domnule comisar?

Maigret nu răspunse decît cu un semn al mîinii şi îşi văzu de drum spre casa văduvelor.

Ușile și ferestrele vilei Michonnet erau închise, dar, încă o dată, se văzu o perdea mișcîndu-se ușor la fereastra sufrageriei.

Ai fi zis că buna dispoziție a garajistului contribuise iarăși la proasta dispoziție a comisarului, care trăgea nervos din pipă.

— Din moment ce Andersen a fugit..., începu Lucas pe un ton conciliant.

— Stai aici!

Intră la fel ca dimineață în parcul casei văduvelor, apoi în casă. În salon, adulmecă aerul, privi cu vioiciune în jur și zări fum care încă nu se risipise prin colțuri.

Și stăruia acolo un miros puternic de tutun.

Urmă ceva instinctiv. Duse mîna la revolver înainte de a porni în sus pe scară. Acolo auzi muzica unui fonograf și recunoscu tangoul pus de el dimineață.

Sunetul venea din camera Elsei. Cînd bătu la ușă, fonograful se opri brusc.

— Cine e?

— Comisarul...

Un rîs scurt.

— În acest caz, știți ce trebuie să faceți ca să intrați. Eu nu pot să vă deschid.

Maigret folosi iar şperaclul. Tînăra era îmbrăcată. Purta aceeaşi rochie neagră ca în ajun, care îi sublinia formele.

— Dumneavoastră l-aţi împiedicat pe fratele meu să se întoarcă acasă?

— Nu! Nu l-am mai văzut.

— Atunci, probabil că încă nu i-au calculat banii cei de la *Dumas*. Se mai întîmplă, şi atunci se întoarce după-amiaza.

— Fratele dumneavoastră a încercat să treacă frontiera belgiană. Totul mă face să cred că a reuşit...

Ea îl privi cu o stupoare nu lipsită de neîncredere.

— Carl?

— Da.

— Vreţi să mă puneţi la încercare, nu?

— Ştiţi să conduceţi?

— Ce să conduc?

— O maşină.

— Nu! Fratele meu n-a vrut niciodată să mă înveţe.

Maigret nu-şi scosese pipa din gură şi stătea cu pălăria pe cap.

— Aţi ieşit din această cameră?

— Eu?

Rîse. Un rîs sincer, cristalin. Și, mai mult ca niciodată, emana ceea ce cineaștii americani numesc *sex appeal*.

Pentru că o femeie poate să fie frumoasă și să nu fie seducătoare. Altele, cu trăsături mai puțin pure, stîrnesc fără greș dorința sau o nostalgie sentimentală.

Else le provoca pe amîndouă. Era femeie și copil în același timp. Atmosfera din jurul ei era voluptuoasă. Și totuși, cînd te privea în față, erai surprins să vezi că are niște ochi limpezi ca de fetiță.

— Nu înțeleg ce vreți să spuneți.

— Cineva a fumat, în urmă cu mai puțin de o jumătate de oră, în salonul de la parter.

— Cine?

— Asta vă întreb și eu.

— Și de unde ați vrea să știu?

— Fonograful se afla azi-dimineață jos.

— Nu-i cu putință! Cum ați vrea să... Domnule comisar! Sper că nu mă bănuiți? Aveți un aer ciudat... Unde e Carl?

— Vă repet că a trecut frontiera.

— Nu-i adevărat! Nu-i cu putinţă! De ce-ar fi făcut asta? Fără să mai spunem că nu m-ar fi lăsat singură aici! E o nebunie! Ce m-aş face fără el?

Era derutant. Direct, fără gesturi mari, fără să ridice glasul, devenea patetică. Totul venea din ochi. O tulburare greu de exprimat. O expresie de derută, de implorare.

— Spuneţi-mi adevărul, domnule comisar! Carl nu-i vinovat, nu-i aşa? Dacă ar fi, înseamnă că şi-a pierdut minţile! Nu vreau să cred! Lucrul ăsta mă sperie. În familia lui...

— Există nebuni?

Ea îşi feri privirea.

— Da... Bunicul lui. A murit de o criză de nebunie. Una dintre mătuşile lui e închisă la... Dar nu el! Nu! Îl cunosc...

— Aţi luat masa de prînz?

Ea tresări, se uită în jur şi răspunse cu uimire:

— Nu!

— Şi nu vă e foame? E ora trei...

— Da, cred că mi-e foame.

— În acest caz, haideţi la masă. Nu mai există nici un motiv să rămîneţi încuiată. Fratele dumneavoastră nu se va mai întoarce...

— Nu-i adevărat! Se va întoarce! Nu se poate să mă lase singură...

— Haideți.

Maigret ieșise pe coridor. Era încruntat. Fuma în continuare și nu o scăpa din ochi pe Else.

Ea îl atinse ușor trecînd pe lîngă el, dar rămase insensibil. Jos, tînăra se arătă mai derutată.

— Carl mă servea întotdeauna. Nici nu știu dacă e ceva de mîncare...

În orice caz, în bucătărie erau o cutie cu lapte condensat și o pîine-fantezi.

— Nu pot. Sînt prea nervoasă. Lăsați-mă!... Sau nu! Nu mă lăsați singură. N-am putut să sufăr niciodată casa asta îngrozitoare... Ce-i acolo?...

Prin ușa cu geam, arăta spre un animal ghemuit pe o alee a parcului. O banală pisică!

— Nu-mi plac deloc animalele! Nu suport viața la țară! E plină de zgomote, de trosnituri care mă fac să tresar. Noaptea, în toate nopțile, o bufniță scoate niște țipete groaznice...

Ușile o speriau și ele, probabil, pentru că le privea ca și cum s-ar fi așteptat să vadă peste tot ivindu-se dușmani.

— N-o să dorm singură aici! Nu vreau!

— Aveți telefon?

— Nu! Fratele meu s-a gîndit să ceară să ni se instaleze. Dar e prea scump pentru noi... Vă dați seama? Să locuiești într-o casă atît de mare, cu un parc de nu știu cîte hectare, și să nu-ți poți permite un telefon, nici electricitate, nici măcar o femeie care să facă treburile mai grele ale casei! Așa e Carl! Ca tatăl lui!...

Și, brusc, izbucni într-un rîs nervos.

Era jenant, pentru că nu reușea să se controleze și, la sfîrșit, în timp ce pieptul îi era încă scuturat de această ilaritate, ochii exprimau îngrijorare.

— Ce este? Ce vi se pare hazliu?

— Nimic! Nu trebuie să vă supărați pe mine. Mă gîndesc la copilăria mea, la preceptorul lui Carl, la castelul nostru de acolo, cu toți servitorii, cu vizitele, cu trăsurile trase de patru cai... Iar aici!...

Răsturnă cutia cu lapte, se apropie de ușă și își lipi fruntea de geamul acesteia, uitîndu-se fix la peronul luminat de soarele fierbinte.

— Voi avea grijă să trimit un om pentru la noapte.

— Da, exact. Nu! Nu vreau un om. Vreau să veniți dumneavoastră, domnule comisar! Altfel, o să-mi fie frică...

Rîdea? Plîngea? Gîfîia. Întreg corpul îi vibra, din cap și pînă-n picioare.

Ai fi putut crede că rîdea de cineva, dar și că era la un pas de o criză de nervi.

— Nu mă lăsați singură...

— Trebuie să-mi fac treaba.

— Dar dacă fratele meu a fugit!

— Îl credeți vinovat?

— Nu știu! Nu mai știu... Dacă a fugit...

— Vreți să vă închid din nou în dormitor?

— Nu! Vreau, îndată ce va fi posibil, mîine dimineață, să plec din casa asta, din răspîntia asta... Vreau să mă duc la Paris, unde străzile sînt pline de oameni, unde palpită viața. La țară mă cuprinde teama. Nu știu...

Și, brusc:

— Îl vor aresta pe Carl în Belgia?

— Va fi emis un mandat de extrădare.

— Nemaipomenit... Cînd mă gîndesc că acum trei zile...

Își prinse capul între mîini, răvășindu-și părul blond.

Maigret ieșise pe peron.

— Pe mai tîrziu, domnișoară.

Se îndepărta ușurat, deși o părăsea cu regret. Lucas se plimba pe drum.

— Nimic nou?

— Nimic! Agentul de asigurări a venit să mă întrebe dacă îi înapoiem curînd mașina.

Domnul Michonnet preferase să se adreseze brigadierului, nu lui Maigret. Și putea fi văzut în grădinița lui, trăgînd cu ochiul la cei doi.

— Chiar nu are nimic de făcut?

— Pretinde că nu poate să-și viziteze clienții de la țară fără mașină. Vrea să ne reclame pentru pagubele pe care i le-am adus.

Un autoturism cu o întreagă familie și o camionetă erau oprite în fața pompelor de benzină.

— Unul care nu dă în brînci muncind, spuse brigadierul, e patronul garajului! Cîștigă bine, după cîte se pare. Chestia asta merge zi și noapte...

— Ai tutun?

Razele neobișnuit de calde ale soarelui, care cădeau la verticală peste cîmpuri, surprindeau, copleșeau, și Maigret își șterse fruntea murmurînd:

— Mă duc să dorm o oră. Diseară, vom vedea...

Pe cînd trecea prin faţa garajului, domnul Oscar îi spuse:

— Un păhărel de ţuicomicină, domnule comisar? Aşa, la botul calului!

— Mai tîrziu!

Zvonuri de voci lăsau să se presupună că, în vila de piatră, domnul Michonnet se certa cu soţia.

VI

Noaptea absenților

Lucas îl trezi pe Maigret la cinci după-amiaza, pentru că sosise o telegramă de la Siguranța belgiană.

Isaac Goldberg era supravegheat de cîteva luni, deoarece stilul său de viață nu corespundea cu anvergura afacerilor sale. Stop. Era bănuit că face în special trafic cu bijuterii furate. Stop. Fără probe. Stop. Călătoria în Franța coincide cu furtul la Londra al unor bijuterii în valoare de două milioane, în urmă cu cincisprezece zile. Stop. Scrisoare anonimă afirma că bijuteriile erau la Anvers. Stop. Doi hoți internaționali au fost văzuți acolo făcînd cheltuieli mari. Stop. Credem că Goldberg a cumpărat bijuteriile și s-a dus în Franța să le valorifice. Stop. De cerut la Scotland Yard descrierea bijuteriilor.

Maigret, încă somnoros, puse hîrtia în buzunar şi întrebă:

— Altceva nimic?

— Nu. Am continuat să supraveghez intersecţia. L-am zărit pe garajist în mare ţinută şi l-am întrebat unde se duce. Se pare că are obiceiul să ia masa de seară cu soţia la Paris o dată pe săptămînă şi apoi să meargă la teatru. În asemenea cazuri, se întoarce abia a doua zi, pentru că doarme la hotel.

— A plecat?

— Da, cred că la ora asta a plecat!

— L-ai întrebat şi la ce restaurant cinează?

— *L'Escargot*, pe strada Bastilia. Apoi merge la *Ambigu*. Doarme la hotelul *Rambuteau*, pe strada Rivoli.

— Foarte precis! mormăi Maigret, pieptănîndu-se.

— Agentul de asigurări mi-a transmis prin soţia lui că ar vrea să vă vorbească sau, mai exact, să schimbaţi o vorbă, ca să folosesc cuvintele lui.

— Asta-i tot?

Maigret intră în bucătărie, unde soţia hangiului pregătea masa de seară. Găsi o strachină cu pateu, tăie un coltuc mare de pîine şi ceru:

— O juma' de vin alb, vă rog.

— N-aşteptaţi masa de seară?

Comisarul devoră fără să răspundă acel sandviş monstruos.

Brigadierul îl privea cu o dorinţă evidentă de a vorbi.

— Vă aşteptaţi să se întîmple ceva important la noapte, nu-i aşa?

— Ăăă...!

Dar de ce să nege? Faptul că mînca în picioare nu anunţa o noapte albă?

— M-am tot gîndit mai adineauri. Am încercat să-mi fac ordine în idei. Nu-i deloc uşor...

Maigret se uita la el calm, mestecînd întruna.

— Cel mai mult mă derutează tot fata. Cînd mi se pare că toţi cei din jurul ei – garajistul, agentul de asigurări şi danezul – sînt vinovaţi, doar ea nu; cînd sînt gata să jur contrariul, să spun că ea constituie aici singurul element perfid...

Maigret îi aruncă o privire veselă, vrînd parcă să spună: „Zi mai departe!"

— Există momente cînd are într-adevăr aerul unei fete din rîndul aristocraţiei. Dar, în altele, îmi aminteşte de timpul cînd am activat în

cadrul „poliției de moravuri". Înțelegeți ce vreau să spun... Acele fete care, cu un tupeu nebun, îți spun o poveste neverosimilă! Dar detaliile sînt atît de tulburătoare, încît n-ai spune că ar fi putut să le inventeze. Le crezi! Pe urmă, le găsești sub pernă un roman vechi și observi că de acolo au luat toate elementele din povestea lor. Niște femei care mint așa cum respiră, care poate că ajung să creadă și ele în minciunile lor!...

— Asta-i tot?

— Credeți că mă înșel?

— Habar n-am!

— Să știți că nu cred mereu același lucru și că cel mai mult mă îngrijorează Andersen. Imaginați-vă că un om ca dînsul, cultivat, rasat, inteligent, ia conducerea unei bande...

— O să-l vedem seara asta!

— Pe el? Dar a trecut frontiera...

— Hm!

— Credeți că...?

— Că povestea e de vreo zece ori mai complicată decît îți închipui. Și că e mai bine, ca să nu ne pierdem, să reținem doar cîteva elemente importante. Uite, de exemplu, faptul că domnul

Michonnet a făcut primul plîngere și că mă cheamă la el în seara asta! Tocmai în seara în care patronul garajului e la Paris... *Foarte ostentativ!* Mașina lui Goldberg a dispărut. Reține și asta! Și, cum în Franța nu sînt multe Minerva, mașina asta e greu de ascuns...

— Credeți că domnul Oscar...

— Ia-o ușor! Limitează-te, dacă te amuză, să reflectezi la aceste trei teme.

— Dar Else?

— Iar?

Și Maigret, ștergîndu-se la gură, se îndreptă spre șosea. După un sfert de oră, suna la poarta vilei soților Michonnet, unde îl primi femeia cu figura ei acră.

— Soțul meu vă așteaptă sus!

— E prea amabil...

Ea nu observă ironia din aceste cuvinte și o luă înaintea comisarului pe scară. Domnul Michonnet se afla în dormitor, lîngă fereastră, cu storul tras. Așezat într-un fotoliu Voltaire, cu picioarele înfășurate într-un pled, agentul de asigurări spuse cu o voce agresivă:

— Ei! Cînd o să mi se dea înapoi mașina? Vi se pare inteligent să lipsești un om de mijlocul

lui de subzistență? Și, în acest timp, îi faceți curte ființei de vizavi sau beți în compania garajistului!... Frumos îi șade poliției! Asta gîndesc eu, domnule comisar! Da, frumos îi mai șade!... N-o interesează asasinul! Ci să otrăvească viața oamenilor cinstiți! Am o mașină... E a mea, da sau nu? Vă întreb! Răspundeți! E a mea?... Bun! Cu ce drept mi-o țineți sub cheie?

— Sînteți bolnav? îl întrebă calm Maigret, privind la cuvertura de pe picioarele agentului de asigurări.

— Ar fi putut să-mi fie mai bine! Dar îmi fac sînge rău! Și atunci, mi se pune la picioare... Un atac de gută! O să stau două-trei nopți în fotoliul ăsta fără să închid un ochi... V-am chemat să vă spun: vedeți în ce stare mă aflu! Constatați incapacitatea de muncă, mai ales fără mașină! E destul... Vă voi chema să depuneți mărturie cînd voi cere la tribunal despăgubiri. Vă salut, domnule!

Totul fusese recitat cu un tupeu exagerat de primar sigur pe dreptatea lui. Doamna Michonnet adăugă:

— Numai că, în timp ce dumneavoastră dați tîrcoale pe-aci prefăcîndu-vă că stați cu ochii pe

noi, asasinul e tot în libertate! Asta e justiţia! Îi atacă pe cei mici, dar îi respectă pe cei mari!

— Asta e tot ce aveaţi să-mi spuneţi?

Domnul Michonnet se lăsă şi mai adînc în fotoliu, privindu-l cu duritate. Soţia lui se apropie de uşă.

Interiorul casei era în armonie cu faţada: mobile de serie, bine lustruite, foarte curate, încremenite la locul lor ca şi cum nu ar fi fost niciodată folosite.

Pe coridor, Maigret se opri în faţa aparatului telefonic, un model vechi, fixat pe perete. Şi, de faţă cu doamna Michonnet, care îl privea indignată, învîrti manivela.

— Aici Poliţia Judiciară, domnişoară! Îmi puteţi spune dacă aţi avut solicitări telefonice în această după-amiază pentru Răspîntia celor Trei Văduve?... Spuneţi că sînt două numere, al garajului şi al casei Michonnet?... Bine! Cum?... Garajul a primit un telefon de la Paris pe la ora unu şi altul pe la cinci?... Şi celălalt număr?... Doar o convorbire... De la Paris?... La cinci şi cinci?... Vă mulţumesc...

Se uită la doamna Michonnet cu ochii plini de maliţie, se înclină şi spuse:

— Vă doresc o noapte bună, doamnă.

Deschise, ca un obişnuit al locului, poarta de fier a casei văduvelor, dădu ocol clădirii şi urcă la primul etaj.

Else Andersen, foarte agitată, îi ieşi înainte.

— Îmi cer scuze că v-am deranjat, domnule comisar! O să vi se pară că abuzez... Dar sînt nervoasă. Mi-e teamă, nu ştiu de ce.... De la convorbirea noastră de mai devreme, mi se pare că numai dumneavoastră puteţi să mă feriţi de necazuri. Acum cunoaşteţi la fel de bine ca şi mine această intersecţie sinistră, aceste trei case care par că se provoacă reciproc... Credeţi în presentimente? Eu cred, ca toate femeile. Simt că noaptea asta nu va trece fără să se întîmple o dramă...

— Şi îmi cereţi din nou să veghez asupra dumneavoastră?

— Exagerez, nu-i aşa? E vina mea dacă mi-e teamă?

Privirea lui Maigret se oprise asupra unui tablou reprezentînd un peisaj de iarnă, agăţat strîmb. Dar, în clipa următoare, comisarul îşi întorsese deja capul spre Else, care aştepta un răspuns.

— Nu vă temeţi pentru reputaţia dumneavoastră?

— Mai contează asta cînd ţi-e frică?

— În acest caz, voi reveni peste o oră. Mai am de dat cîteva dispoziţii.

— Adevărat? Vă întoarceţi? Promiteţi? Ca să nu mai zic că am multe lucruri să vă spun, lucruri de care mi-am adus aminte treptat.

— Despre?

— Despre fratele meu. Dar probabil că asta nu înseamnă nimic... De exemplu, îmi amintesc că, după accidentul lui de avion, doctorul care l-a tratat i-a spus tatălui meu că răspunde de sănătatea fizică a rănitului, dar nu şi de sănătatea morală. Nu m-am gîndit niciodată la aceste cuvinte. Alte detalii... Această dorinţă de a locui departe de oraş, de a trăi ascuns... Am să vă spun despre toate astea cînd vă veţi întoarce...

Îi zîmbi cu o recunoştinţă amestecată cu un mic rest de nelinişte.

Trecînd prin faţa vilei din piatră, Maigret privi fără să vrea spre fereastra de la primul etaj, al cărei galben deschis se detaşa în

întuneric. Pe storul luminat se contura silueta domnului Michonnet stînd în fotoliul lui.

La han, comisarul se mulțumi să-i dea cîteva dispoziții lui Lucas, fără să le explice.

— Chemi șase inspectori și îi postezi în jurul intersecției. Te asiguri din oră în oră, telefonînd la *L'Escargot*, apoi la teatru, apoi la hotel, că domnul Oscar e la Paris. Și pui să fie urmăriți toți cei care ar putea să iasă dintr-una din aceste case.

— Dumneavoastră unde o să fiți?

— La Andersen.

— Credeți că...?

— Nu cred nimic, bătrîne! Ne vedem mai tîrziu sau mîine dimineață.

Se lăsase noaptea. În timp ce se îndrepta spre șosea, comisarul își verifică încărcătorul revolverului și se convinse că avea punga plină cu tutun.

La fereastra soților Michonnet se vedeau și acum umbra fotoliului și profilul cu mustață al agentului de asigurări.

Else Andersen își schimbase rochia de catifea neagră cu capotul de dimineață și Maigret o găsi întinsă pe divan, fumînd o țigară, mai

calmă decît la ultima lor întrevedere, dar tot îngîndurată.

— Nu vă spun cît bine îmi face că vă ştiu aici, domnule comisar! Există oameni care inspiră încredere de la prima privire. Sînt rari! În orice caz, eu am întîlnit puţine persoane cu care să simt că am afinităţi. Puteţi fuma.

— Aţi luat masa de seară?

— Nu mi-e foame. Nu mai ştiu cum trăiesc. De patru zile, exact de cînd a fost descoperit cadavrul în maşină, mă gîndesc, mă tot gîndesc... Încerc să-mi fac o părere, să înţeleg.

— Şi ajungeţi la concluzia că vinovatul e fratele dumneavoastră?

— Nu... Nu vreau să-l acuz pe Carl. Cu atît mai mult cu cît, chiar dacă ar fi vinovat în sensul strict al cuvîntului, nu ar fi putut s-o facă decît într-un moment de nebunie... Aţi ales cel mai prost fotoliu. În caz că vreţi să vă întindeţi, e un pat de campanie în camera vecină.

Era calmă şi febrilă totodată. Un calm exterior, impus, obţinut cu greutate. O febrilitate care devenea perceptibilă totuşi în unele momente.

— A mai fost o dramă, pe vremuri, în această casă, nu-i aşa? Carl mi-a spus ceva vag. I-a

fost teamă să nu mă tulbure. Mă consideră tot o fetiță...

Se aplecă ușor, cu o mișcare suplă a întregului corp, ca să lase scrumul țigării să cadă în bolul de porțelan așezat pe gheridon. Capotul se desfăcu ușor, ca dimineață. O clipă, putu fi văzut un sîn mic și rotund, dar numai o fracțiune de secundă. Și totuși, Maigret avusese timp să zărească o cicatrice care îl făcu să se încrunte.

— Ați fost rănită mai demult?

— Ce vreți să spuneți?

Roși și își trase instinctiv capotul peste piept.

— Aveți o cicatrice la sînul drept.

Ea se arătă extrem de jenată.

— Scuzați-mă, spuse dînsa. Aici, m-am obișnuit să mă îmbrac mai lejer. Nu credeam... În privința cicatricei... Vedeți, alt detaliu care-mi revine brusc în minte! Dar cu siguranță că e o coincidență... Cînd eram copii, eu și Carl ne jucam în parcul castelului și îmi amintesc că fratele meu a primit, într-o zi, o carabină, de Sfîntul Nicolae. Să fi avut paisprezece ani... E ridicol, o să vedeți. La început, trăgea la țintă. Apoi, după o seară petrecută la circ, a vrut să se joace de-a Wilhelm Tell. Eu țineam un carton în fiecare mînă. Primul glonț m-a lovit în piept...

Maigret se ridicase. Mergea spre divan, cu o expresie atît de impenetrabilă pe chip, încît ea îl privi cu îngrijorare cum se apropie şi îşi strînse capotul cu amîndouă mîinile.

Dar nu la ea se uita. Privea ţintă peretele, deasupra mobilei, în locul unde peisajul de iarnă era atîrnat acum într-o poziţie perfect orizontală.

Cu un gest lent, dădu la o parte rama şi descoperi astfel o gaură în perete, nu mare, nu adîncă, formată doar prin absenţa a două cărămizi.

În acel locaş se aflau un revolver automat, încărcat cu şase gloanţe, o cutie cu cartuşe, o cheie şi un tub de veronal.

Else îl urmărise cu privirea, dar abia dacă se tulburase. O îmbujorare vagă a pometilor. Un pic mai multă strălucire în ochi.

— Probabil că v-aş fi arătat această ascunzătoare ceva mai îndată, domnule comisar.

— Zău?

În timp ce vorbea, Maigret împinse revolverul în buzunar, constată că jumătate din pastilele de veronal lipseau din tub, apoi se apropie de uşă, unde încercă cheia în broască şi văzu că se potrivea perfect.

Tînăra femeie se ridicase în picioare. Nu mai avea grijă să-şi acopere sînul. Vorbea şi gesticula sacadat.

— Ceea ce aţi descoperit este confirmarea a ceea ce v-am spus deja. Dar trebuie să mă înţelegeţi... Puteam să-mi acuz fratele? Dacă v-aş fi mărturisit de la prima vizită că îl consider de mult timp nebun, atitudinea mea vi s-ar fi părut scandaloasă. Şi totuşi, ăsta e adevărul...

Avea un accent mai pronunţat cînd vorbea cu vehemenţă, astfel încît fiecare frază suna straniu.

— Şi revolverul?

— Cum să vă explic? Cînd am plecat din Danemarca, eram ruinaţi. Dar, cu cultura lui, fratele meu era convins că îşi va găsi o poziţie strălucită la Paris. N-a reuşit. Dispoziţia lui a devenit din ce în ce mai îngrijorătoare... Cînd a vrut să ne îngroape aici, am înţeles că era serios afectat. Mai ales că a pretins să mă încuie în fiecare noapte în dormitor, sub pretextul că am putea fi atacaţi de duşmani! Vă închipuiţi situaţia mea, între aceşti patru pereţi, fără posibilitatea de a ieşi, de exemplu, în caz de incendiu sau altă catastrofă?... Nu puteam

să dorm! Eram chinuită de spaimă ca într-o subterană... Într-o zi, cînd era la Paris, am chemat un lăcătuş care mi-a făcut o cheie de la dormitor. Pentru asta, întrucît mă încuiase, am fost nevoită să ies pe fereastră. Îmi asigurasem libertatea mişcărilor. Dar nu era de ajuns!... Carl avea zile de semidementă; deseori spunea că mai bine să ne distrugă pe amîndoi decît să suferim decăderea absolută. Am cumpărat un revolver de la Arpajon, cînd fratele meu era plecat la Paris. Şi, pentru că nu dormeam bine, m-am aprovizionat cu veronal... Vedeţi ce simplu e! Carl e bănuitor. Nu există fiinţă mai bănuitoare decît un om cu mintea tulburată, dar care rămîne destul de lucid ca să-şi dea seama de acest lucru. Am făcut ascunzătoarea asta noaptea...

— Asta e tot?

Else fu surprinsă de brutalitatea întrebării.

— Nu mă credeţi?

El nu răspunse, se apropie de fereastră, o deschise, dădu la o parte jaluzelele şi simţi cum îl învăluie aerul răcoros al nopţii.

Jos, drumul era ca un şuvoi de cerneală care, la trecerea maşinilor, avea reflexe lunare. Zăreai

farurile de foarte departe, poate de la zece kilometri. Apoi, brusc, percepeai un fel de ciclon, o aspirare de aer, un huruit, pe urmă un stop roşu care se îndepărta.

Pompele de benzină erau luminate. În vila soţilor Michonnet ardea o singură lumină, la primul etaj, iar umbra chinezească a fotoliului şi a agentului de asigurări stăruia pe storul gălbui.

— Închideţi fereastra, domnule comisar!

Se întoarse. O văzu pe Else înfiorîndu-se, strîngîndu-şi capotul pe ea.

— Înţelegeţi acum că sînt îngrijorată? M-aţi făcut să spun totul. Şi totuşi, n-aş vrea pentru nimic în lume ca lui Carl să i se întîmple o nenorocire! Mi-a repetat de multe ori că vom muri împreună...

— Vă rog să tăceţi!

Trăgea cu urechea la zgomotele nopţii. Şi, în acest scop, trase fotoliul pînă la fereastră şi îşi puse picioarele pe bara de sprijin.

— V-am spus că mi-e frig...

— Îmbrăcaţi-vă!

— Nu mă credeţi?

— Linişte, fir-ar să fie!

Şi începu să fumeze. În depărtare se percepeau vagi zgomote de fermă, mugetul unei vaci, lucruri confuze care se mişcau. Dinspre garaj răzbătea zgomotul făcut de ciocnirea unor obiecte de metal, apoi, brusc, se auzea vibraţia unui motor electric destinat umflării pneurilor.

— Şi eu care aveam încredere în dumneavoastră! Şi uite că...

— Vreţi să tăceţi odată?

Maigret zărise, în spatele unui copac de lîngă drum, în apropierea casei, o umbră care probabil că era a unuia dintre inspectorii ceruţi de el.

— Mi-e foame...

Comisarul se întoarse mînios şi o privi în faţă pe tînără, care nu arăta deloc bine.

— Duceţi-vă să mîncaţi!

— Nu îndrăznesc să cobor. Mi-e frică...

Maigret dădu din umeri, se convinse că afară totul era calm şi hotărî brusc să coboare la parter. Cunoştea bucătăria. Lîngă maşina de gătit se aflau un rest de carne de vită rece, pîine şi o sticlă de bere începută.

Le luă pe toate sus şi le puse pe gheridon, lîngă bolul cu mucuri de ţigară.

— Sînteţi rău cu mine, domnule comisar.

Părea o fetiță! Simțeai că e gata să izbucnească în plîns.

— N-am timp să fiu rău sau bun. Mîncați!

— Nu vă e foame? Sînteți supărat pe mine că v-am spus adevărul?

Dar el îi întorsese deja spatele și se uita pe fereastră. Doamna Michonnet, de partea cealaltă a storului, era aplecată spre soțul ei, căruia probabil că îi dădea să bea o poțiune, pentru că întindea o lingură spre fața lui.

Else apucase bucata de carne rece cu vîrful degetelor. O ronțăi fără plăcere. Apoi își turnă un pahar de bere.

— Ce rea e! spuse ea dezgustată. Dar de ce nu închideți fereastra? Mi-e frică. Chiar nu vă e milă?

El o închise brusc, nemulțumit, și o măsură pe Else din cap pînă-n picioare, ca un om care urmează să se supere.

Atunci o văzu cum pălea, cum ochii i se tulburară și una din mîinile ei căuta un punct de sprijin. Abia avu timp să se repeadă spre dînsa și s-o cuprindă cu brațul pe după talie.

O lăsă să alunece încetișor pe podea, îi ridică pleoapele ca să se uite la ochi, apucă cu o mînă

paharul de bere, îl duse la nas şi simţi un miros amar.

Pe gheridon era o linguriţă de cafea. O folosi ca să descleştеze dinţii tinerei. Apoi, fără ezitare, îi vîrî linguriţa în gură, atingînd cu insistenţă fundul gîtului şi cerul gurii.

Urmară cîteva contracţii ale feţei. Pieptul se ridică spasmodic.

Else era întinsă pe covor. Lacrimile îi curgeau din ochi. În momentul în care capul i se lăsă într-o parte, sughiţă violent.

Datorită contracţiilor provocate de linguriţă, stomacul se golea. Puţin lichid gălbui păta covorul şi cîteva picături se rostogoleau pe capot.

Maigret luă cana cu apă de pe toaletă şi îi umezi întreaga faţă.

În acelaşi timp, întorcea mereu capul spre fereastră, nerăbdător.

Iar ea nu-şi venea în simţiri. Gemea slab. În cele din urmă, ridică uşor capul.

— Ce s-a...?

Se ridică, puţin confuză, clătinîndu-se încă, văzu covorul murdar, linguriţa, paharul cu bere.

Atunci începu să plîngă, ţinîndu-şi capul în mîini.

— Vedeţi că aveam dreptate să-mi fie frică! Au încercat să mă otrăvească. Şi nu voiaţi să mă credeţi!...

Tresări în acelaşi timp cu Maigret. Şi amîndoi rămaseră un moment nemişcaţi, trăgînd cu urechea.

Răsunase o împuşcătură, lîngă casă. Probabil în grădină. Şi fusese urmată de un strigăt răguşit.

Apoi, dinspre drum, un şuierat prelung! Oameni care se apropiau în fugă. Poarta de fier era scuturată cu putere. Prin fereastră, Maigret zări lanternele inspectorilor care căutau în întuneric. La nici o sută de metri, la fereastra vilei, doamna Michonnet aranja o pernă sub capul soţului ei...

Comisarul deschise uşa. Auzea zgomot la parter. Răsună glasul lui Lucas:

— Şefule!

— Cine e?

— Carl Andersen. Nu-i mort. Vreţi să veniţi?

Maigret întoarse capul şi o văzu pe Else stînd pe marginea divanului, cu coatele sprijinite pe genunchi şi bărbia în mîini, privind drept în faţă, în timp ce dinţii i se încleştau şi corpul îi era agitat de un tremur convulsiv.

VII

Cele două răni

Carl Andersen a fost dus pe sus în camera lui. Un inspector venea în urma lui cu lampa de la parter. Rănitul nu gemea, nu mişca. După ce l-au întins pe pat, Maigret se aplecă asupra lui şi constată că avea pleoapele întredeschise.

Andersen îl recunoscu, păru mai liniştit şi, întinzînd mîna spre cea a comisarului, murmură:

— Else?

Ea stătea în uşa camerei, cu ochii trişti, într-o atitudine de aşteptare temătoare.

Era destul de impresionant. Carl îşi pierduse monoclul şi lîngă ochiul sănătos, acum febril, pe jumătate închis, ochiul de sticlă îşi păstra fixitatea artificială.

Iluminatul cu gaz stîrnea mistere în fiecare ungher. Agenţii puteau fi auziţi cum scotoceau parcul şi făceau pietrişul să scîrţîie sub paşii lor.

Else abia dacă îndrăzni să se apropie de fratele ei, foarte țeapănă, cînd Maigret îi ceru să o facă.

— Cred că e rănit urît! spuse Lucas cu glas scăzut.

Se văzu nevoită să aştepte. Se uită la el şi ezită să se apropie mai mult de Carl, care o devora din ochi şi încerca să se ridice.

Atunci, Else izbucni în lacrimi, fugi din încăpere, intră în camera ei şi se aruncă pe divan zguduită de plîns.

Maigret îi făcu semn brigadierului s-o supravegheze. Apoi se ocupă de rănit şi îi scoase haina şi vesta, ca un om obişnuit cu acest fel de aventuri.

— Nu-ţi fie teamă. S-au dus după doctor. Else e în camera ei.

Andersen tăcea, strivit parcă de o îngrijorare misterioasă. Se uita în jur ca şi cum ar fi vrut să rezolve o enigmă, să surprindă un secret grav.

— Te voi interoga puţin mai tîrziu. Dar...

Comisarul se aplecase spre torsul gol al danezului, încruntîndu-se.

— Ai fost atins de două gloanţe. Dar această rană de la spate nu e deloc proaspătă...

Și arăta groaznic! Fuseseră smulși zece centimetri pătrați de piele. Carnea era literalmente tocată, arsă, umflată, plină de cruste de sînge coagulat. Această rană nu mai sîngera, ceea ce dovedea că data de cîteva ore.

În schimb, un glonț lovise de curînd omoplatul stîng și, spălînd rana, Maigret făcu să cadă proiectilul deformat, pe care-l luă de jos.

Nu era un glonț de revolver, ci unul de carabină, asemenea celui care o ucisese pe doamna Goldberg.

— Unde-i Else? murmură rănitul, care reușea să nu se mai strîmbe de durere.

— În camera ei. Nu te mișca. Ți-ai văzut ultimul agresor?

— Nu...

— Dar pe celălalt? Cine a fost?

Andersen își încreți fruntea, deschise gura să vorbească, dar renunță, ostenit, în timp ce brațul lui stîng, cu o mișcare abia schițată, încerca să dea de înțeles că nu mai era în stare să rostească nici un cuvînt.

— Concluzia, domnule doctor?

Devenea enervant să stai în acea semiobscuritate. În casă erau doar două lămpi cu gaz, una în camera rănitului, cealaltă în încăperea unde se afla Else.

Jos fusese aprinsă o lumînare, care lumina mai puțin de un sfert din salon.

— Dacă nu apar complicații neprevăzute, va scăpa. Mai gravă e prima rană. Probabil că a fost făcută în jurul orei prînzului. Un glonț de pistol tras din spate de aproape. De foarte aproape! Mă întreb chiar dacă nu cumva țeava armei a atins corpul. Victima a făcut o mișcare bruscă. Glonțul a alunecat și coastele sînt aproape singurele afectate. Echimozele de la umăr, de pe brațe, zgîrieturile de la mîini și de la genunchi probabil că datează tot de atunci...

— Și celălalt glonț?

— Omoplatul a fost fracturat. Mîine are nevoie neapărat de intervenția unui chirurg. Pot să vă dau adresa unei clinici din Paris. E una și în regiune, dar, dacă rănitul are bani, recomand Parisul.

— A putut să meargă după primul accident?

— Probabil... Nici un organ vital nu fusese atins, așa că totul depindea de voința, de energia

lui. Cred totuși că are să rămînă cu un umăr mai țeapăn.

În parc, agenții nu găsiseră nimic, dar se postaseră în așa fel încît în zori să se poată organiza o cercetare minuțioasă.

După cîteva clipe, Maigret se afla în camera lui Andersen, care, văzîndu-l intrînd, se simți ușurat.

— Else?

— E la ea în cameră, ți-am mai spus de două ori.

— De ce?

Și mereu acea îngrijorare morbidă, prezentă în fiecare privire a danezului și în crispările trăsăturilor feței.

— Nu știi să ai dușmani?

— Nu.

— Nu te agita. Povestește-mi doar cum ai primit primul glonț. Încetișor, menajează-te...

— Mă duceam la *Dumas et Fils*...

— N-ai intrat.

— Voiam să intru! La Poarta Orléans, un bărbat mi-a făcut semn să opresc mașina...

Ceru de băut, goli un pahar mare cu apă și continuă privind în tavan:

— Mi-a spus că era de la poliție. Chiar mi-a arătat o legitimație, la care nu m-am uitat. Mi-a ordonat să traversez Parisul și să ajung la drumul spre Compiègne, pretinzînd că trebuia să fiu confruntat cu un martor. A urcat lîngă mine în mașină.

— Cum arăta?

— Înalt, cu o pălărie cenușie. Cu puțin înainte de Compiègne, drumul național trece printr-o pădure. La un viraj, am simțit o lovitură în spate. O mînă a apucat volanul, în timp ce eram împins afară din mașină. Mi-am pierdut cunoștința... Cînd m-am trezit, zăceam în șanț. Mașina dispăruse...

— Cît era ceasul?

— Nu știu. Poate unsprezece dimineața... Ceasul mașinii nu merge. Am intrat în pădure ca să-mi revin și să mă gîndesc ce să fac. Eram amețit. Am auzit trenuri trecînd. Pînă la urmă, am dat de o gară mică. La cinci eram la Paris, unde am luat o cameră la hotel. M-am ocupat de mine, mi-am aranjat hainele... În fine, am venit aici.

— Pe ascuns...

— Da.

— De ce?

— Nu știu.

— Ai întîlnit pe cineva?

— Nu! Am intrat prin parc, fără să trec pe șosea. Cînd să ajung la peron, cineva a tras. Voiam s-o văd pe Else...

— Știi că cineva a încercat s-o otrăvească?

Maigret nici pe departe nu se aștepta la efectul pe care îl provocară aceste cuvinte. Danezul se ridică dintr-un elan, se uită fix la el și bîigui:

— Adevărat?

Și părea vesel, eliberat de un coșmar.

— Auziți, vreau s-o văd!

Maigret ieși pe culoar și o găsi pe Else în camera ei, privind în gol, în fața lui Lucas; brigadierul o supraveghea cu o expresie încăpățînată.

— Vreți să veniți puțin?

— Ce-a spus?

Ezita, temătoare. Făcu doi pași nesiguri în camera rănitului, apoi se repezi spre Carl, îl strînse în brațe și îi vorbi în limba ei.

Lucas, încruntat, trăgea cu ochiul la Maigret.

— Mai înțelegeți ceva?

Comisarul dădu din umeri și, în loc să răspundă, ordonă:

— Vezi dacă patronul garajului a părăsit Parisul. Telefonează la Prefectură să trimită un chirurg mîine la prima oră. Chiar în noaptea asta, dacă e posibil...

— Unde vă duceţi?

— Nu ştiu. Supravegherea în jurul parcului să fie menţinută, deşi n-o să dea nici un rezultat.

Coborî la parter, părăsi casa şi ajunse singur pe şosea. Garajul era închis, dar se vedea lucind discul alburiu al pompelor de benzină.

Lumină era şi la primul etaj al vilei Michonnet. În spatele storului, silueta agentului de asigurări nu se mişcase din loc.

Noaptea era răcoroasă. O ceaţă străvezie se ridica dinspre cîmp, formînd un fel de valuri care se întindeau la un metru de sol. Undeva, spre Arpajon, se auzea un zgomot crescînd de motor şi de fierăraie. După cinci minute, un camion se oprea în faţa garajului şi claxona.

O uşă mică se deschise în oblonul metalic, lăsînd să se vadă înăuntru un bec electric aprins.

— Douăzeci de litri!

Mecanicul, somnoros, manevră pompa, fără ca şoferul să coboare din cabina înaltă. Comisarul se apropie, cu mîinile în buzunare şi pipa între dinţi.

— Domnul Oscar nu s-a întors?

— Ia uite! Sînteţi aici? Nu! Cînd se duce la Paris, vine abia a doua zi.

Apoi, după o ezitare:

— Auzi, Arthur, ar trebui să-ţi iei roata de schimb, e gata...

Şi mecanicul se duse să aducă din garaj o roată cu pneul pus, o rostogoli pînă la camion şi o fixă cu greu în partea din spate.

Maşina plecă. Stopul roşu se pierdu în depărtare. Mecanicul căscă şi spuse:

— Tot mai căutaţi asasinul? La ora asta? Ei bine, dacă eu unul aş fi lăsat să trag la aghioase, jur că nu m-aş ocupa de nimeni şi nimic!

Două dangăte de clopot; un tren scoţînd scîntei la linia orizontului.

— Intraţi? Nu intraţi?

Şi omul se tot întindea, grăbit să se culce la loc.

Maigret intră şi se uită la pereţii văruiţi, unde stăteau atîrnate în cuie camere de cauciuc roşii şi pneuri de toate modelele, cele mai multe în stare proastă.

— Auzi! Ce va face cu roata pe care i-ai dat-o?

— Păi... S-o pună la camionul lui!

— Ești sigur? Camionul lui o să meargă destul de ciudat! Pentru că roata pe care i-ai dat-o nu are același diametru cu al celorlalte...

În ochii mecanicului se citi neliniștea.

— Poate că m-am înșelat... Stați puțin... Să-i fi dat cumva roata camionetei lui taica Mathieu?

Răsună o împușcătură. Maigret trăsese în una dintre camerele de cauciuc agățate pe perete. Iar aceasta se dezumfla, în timp ce prin spărtură cădeau pliculețe de hîrtie albă.

— Nu mișca, puișor!

Mecanicul se aplecase în față și se pregătea să se repeadă la el cu capul înainte.

— Ai grijă! Trag...

— Ce vreți de la mine?

— Mîinile sus! Mai repede!

Și se apropie rapid de Jojo, îi pipăi buzunarele, luîndu-i revolverul încărcat cu șase gloanțe.

— Du-te și întinde-te pe patul tău de campanie!

Maigret închise ușa cu piciorul. Înțelese, văzînd fața plină de pistrui a mecanicului, că omul nu se recunoștea învins.

— Întinde-te!

Nu văzu frînghie în jur, dar zări un colac de cablu electric.

— Mîinile!

Aşteptîndu-se ca Maigret să lase jos pistolul, mecanicul avu o zvîcnire, dar primi un pumn drept în faţă. Nasul îi sîngera. Buza de jos i se umfla. Omul gemu furios. Acum avea mîinile şi picioarele legate.

— Cîţi ani ai?

— Douăzeci şi unu.

— Şi de unde vii?

Urmă o tăcere. Maigret îi arătă pumnul.

— Din colonia penitenciară de la Montpellier.

— Bravo! Ştii ce se află în pliculeţele astea?

— Droguri!

Vocea era arţăgoasă. Mecanicul îşi încorda muşchii, sperînd să rupă firul electric.

— Ce se afla în roata de schimb?

— Habar n-am.

— Atunci, de ce i-ai dat-o acelei maşini, şi nu alteia?

— N-am să mai răspund!

— Cu atît mai rău pentru tine!

Maigret ciurui cinci camere una după alta, dar nu toate conţineau cocaină. În una dintre

ele, cu un petic care acoperea o tăietură lungă, comisarul găsi tacîmuri de argint marcate cu o coroană de marchiz. În alta se aflau bucăţi de dantelă şi cîteva bijuterii vechi.

În garaj erau zece maşini. Maigret încercă să le pornească pe rînd şi constată că doar una funcţiona. Apoi, înarmat cu o cheie franceză şi ajutîndu-se la nevoie cu un ciocan, începu să demonteze motoarele şi să spargă rezervoarele de benzină.

Mecanicul îl urmărea cu privirea, rînjind.

— Nu de marfă ducem lipsă! exclamă el.

Rezervorul unui automobil era burduşit cu titluri la purtător. Valoarea lor se ridica la cel puţin trei sute de mii de franci.

— Din jaful de la Casa de Scont?

— S-ar putea!

— Şi monedele astea vechi?

— Habar n-am...

Era marfă mai variată decît în magazia unui negustor de lucruri de ocazie. Găseai de toate: perle, bancnote franceze şi americane, ştampile oficiale care aveau să servească la obţinerea unor paşapoarte false...

Maigret nu putea să distrugă totul. Dar, golind pernele uzate ale altei mașini, mai găsi și florini de argint, ceea ce îl convinse definitiv că tot ce se afla în acel garaj era trucat.

Un camion trecu pe drum fără să se oprească. După un sfert de oră, altul trecu cu aceeași viteză prin fața garajului, iar comisarul se încruntă.

Începea să înțeleagă mecanismul afacerii. Garajul se afla pe marginea drumului național, la cincizeci de kilometri de Paris, în apropierea unor mari orașe de provincie precum Chartres, Orléans, Le Mans, Châteaudun...

Nu avea alți vecini în afara locatarilor din casa văduvelor și din vila Michonnet.

Iar aceștia ce puteau să vadă? În fiecare zi treceau mii de mașini. Cel puțin o sută dintre ele se opreau în fața pompelor de benzină. Cîteva intrau pentru o reparație. Se vindeau sau se schimbau pneuri, roți complete. Bidoane de ulei și butoaie de motorină treceau dintr-o mînă în alta.

Un detaliu era foarte interesant: în fiecare seară, camioane de mare tonaj luau calea Parisului, încărcate cu legume pentru Hale.

Și se întorceau goale spre sfîrșitul nopții sau dimineața.

Goale? Oare nu ele cărau mărfurile furate în coșurile și lăzile de legume?

Putea fi vorba de un serviciu regulat, zilnic. Un singur pneu, cel care conținea cocaină, era de ajuns ca să demonstreze importanța traficului, pentru că valoarea drogurilor dinăuntru se ridica la peste două sute de mii de franci.

Iar garajul nu servea oare și pentru schimbarea la față a automobilelor furate?

Nici un martor! Domnul Oscar, în prag, cu mîinile în buzunare! Mecanici mînuind chei franceze sau aparate de sudură! Cele cinci pompe de benzină, roșu cu alb, servind drept fațadă cinstită!

Măcelarul, brutarul, turiștii nu se opreau și ei ca toți ceilalți?

Un dangăt de clopot în depărtare. Maigret se uită la ceas. Era trei și jumătate.

— Cine-i șeful tău? întrebă el, fără să se uite la arestat.

Celălalt nu răspunse decît printr-un rîs înfundat.

— Știi bine că pînă la urmă o să vorbești... Domnul Oscar? Care e numele lui adevărat?

— Oscar...

Mecanicul era gata să pufnească în rîs.

— Domnul Goldberg a venit aici?

— Cine-i ăsta?

— Știi mai bine decît mine! Belgianul care a fost asasinat.

— Zău?

— Cine și-a luat sarcina să-l *frigă* pe danez pe drumul spre Compiègne?

— A fost fript cineva?

Nu mai era posibilă nici o îndoială. Prima impresie a lui Maigret se confirma. Avea de-a face cu o bandă de profesioniști superior organizată.

Urmă o nouă dovadă. Se auzi zgomotul unei mașini care se apropia pe drum, apoi vehiculul opri scîrțîind din frîne în fața oblonului metalic, claxonînd de zor.

Maigret ieși repede afară. Dar încă nu deschisese ușa și mașina demara cu o viteză atît de mare, încît comisarul nici măcar nu-i desluși forma.

Se întoarse la mecanic, strîngînd din pumni.

— Cum l-ai avertizat?

— Eu?

Și mecanicul făcea haz, arătîndu-și mîinile legate cu cablu electric.

— Vorbește!

— Probabil că a avut nasul fin și a mirosit ceva suspect.

Maigret era îngrijorat de cele întîmplate. Răsturnă brutal patul de campanie, aruncîndu-l jos pe Jojo, deoarece era posibil să existe un buton care să declanșeze afară un semnal de avertisment.

Dar întoarse patul fără să găsească nimic. Îl lăsă pe mecanic pe jos, ieși și văzu cele cinci pompe luminate ca de obicei. Începea să se înfurie.

— N-aveți telefon în garaj?

— Căutați!

— Știi că pînă la urmă o să vorbești?

— Puteți să spuneți orice!

Nu aveai ce să scoți de la acel individ, prototipul secăturii perfect conștiente și organizate. Timp de un sfert de oră, Maigret bătu zadarnic cincizeci de metri de drum, căutînd ceea ce putea să servească drept semnal.

La soții Michonnet, lumina de la primul etaj era acum stinsă. Doar casa văduvelor rămăsese luminată, și în partea aceea se putea ghici prezența agenților împresurînd parcul.

O limuzină trecu în trombă.

— Ce mașină are patronul tău?

Zorii își semnalau apariția, la est, printr-o ceață albicioasă care abia dacă depășea orizontul.

Maigret se uită atent la mîinile mecanicului. Acele mîini nu atingeau nici un obiect care să poată provoca un declic.

Un curent de aer răcoros intra prin ușița deschisă în oblonul de tablă ondulată al garajului.

Maigret, auzind un zgomot de motor, se îndreptă spre drum și văzu apropiindu-se o mașină cu patru locuri, decapotabilă, care nu depășea treizeci la oră și părea că vrea să oprească. Chiar în acel moment, izbucniră împușcăturile.

Mai mulți oameni trăgeau și gloanțele răpăiau pe tabla ondulată.

Nu se vedea nimic în afară de lumina farurilor și niște umbre nemișcate, mai curînd niște capete, care depășeau caroseria. Apoi, zgomotul accelerației...

Geamuri sparte...

Geamurile de la primul etaj al casei văduvelor. Cei din mașină continuaseră să tragă...

Maigret, culcat la pământ, se ridică, cu gîtul uscat și pipa stinsă.

Era sigur că îl recunoscuse pe domnul Oscar la volanul mașinii care dispăruse în întuneric.

VIII

Dispăruţii

Pînă să ajungă comisarul în mijlocul drumului, un taxi îşi făcu apariţia şi frînă brusc în faţa pompelor de benzină. Un bărbat sări din maşină şi se lovi de Maigret.

— Grandjean!... mormăi acesta.

— Repede, benzină!

Şoferul taxiului era palid la faţă de nervozitate, deoarece condusese cu o sută la oră o maşină făcută să meargă cu cel mult optzeci.

Grandjean făcea parte din brigada care se ocupa de liniştea publică. În taxi mai erau încă doi inspectori. Fiecare avea în mînă un revolver.

Poliţiştii făcură plinul în mare grabă.

— Sînt departe?

— Au un avans de cinci kilometri.

Şoferul aştepta ordinul de plecare.

— Rămîi aici! îi ceru Maigret lui Grandjean. Ceilalți doi să meargă mai departe fără tine.

Și le recomandă:

— Fără imprudențe! Oricum, ai noștri sînt! Limitați-vă să nu-i slăbiți nici un moment.

Taxiul plecă mai departe. O apărătoare de roată care se strîmbase făcea un adevărat vacarm.

— Spune-mi tot, Grandjean!

Și Maigret ascultă, fără să scape din ochi cele trei case, trăgînd cu urechea la zgomotele nopții și supraveghindu-l pe mecanicul legat de mîini și de picioare.

— Lucas mi-a telefonat ca să-l supraveghez pe patronul garajului de-aici, domnul Oscar. L-am filat de la Poarta Orléans. Au luat o cină copioasă la *L'Escargot*, unde n-au vorbit cu nimeni, apoi s-au dus la *Ambigu*. Pînă aici, nimic interesant. La miezul nopții, au ieșit de la teatru și i-am văzut îndreptîndu-se spre *Chope Saint-Martin*. Știți unde e... La etaj, în sala mică, sînt întotdeauna cîțiva șmecherași. Domnul Oscar a intrat acolo ca la el acasă. Chelnerii l-au salutat, patronul a dat mîna cu el, l-a întrebat cum mai merg treburile... Nevasta lui

se simțea și ea ca peștele în apă. S-au așezat la o masă unde mai erau deja trei tipi și o prostituată. Pe unul dintre tipi l-am recunoscut, e un tinichigiu de pe lîngă Piața Republicii. Altul e negustor de vechituri pe Rue du Temple. De al treilea nu știu nimic, dar prostituata care era cu el figurează sigur în registrul de la Moravuri... Au început să bea șampanie, vorbind veseli. Apoi au cerut raci, supă de ceapă și nu știu mai ce. Un adevărat chiolhan, cum știu să facă astfel de oameni, vorbind în gura mare, lovindu-se cu palmele peste coapse și fredonînd din cînd în cînd un refren... A avut loc și o scenă de gelozie, pentru că domnul Oscar o înghesuia prea tare pe prostituată și nevestei lui nu i-a plăcut asta. Pînă la urmă lucrurile s-au aranjat, cu o nouă sticlă de șampanie... Din cînd în cînd, patronul venea să ciocnească cu clienții și chiar a făcut și el cinste. Apoi, cred că pe la trei, chelnerul a venit să spună că domnul Oscar e chemat la telefon. Cînd s-a întors din cabină, îi pierise veselia. S-a uitat chiorîș la mine, pentru că eram singurul consumator străin de banda lui. Le-a vorbit cu glas scăzut celorlalți. Petrecerea

se spărsese! Toți aveau niște mutre posace... Micuța – adică nevasta domnului Oscar – avea ditamai cearcănele la ochi și bea zdravăn ca să prindă curaj. Unul singur a plecat cu ăștia doi, cel pe care nu-l cunosc, pare-mi-se italian sau spaniol. Pînă să-și ia ei rămas bun și să-și mai spună ce aveau de spus, eu am și ajuns pe bulevard. Am ales un taxi mai acătării și am chemat doi inspectori de la Poarta Saint-Denis... Ați văzut mașina. Ei bine, au mers cu o sută la oră încă de pe bulevardul Saint-Michel. Au fost fluierați de agenți de mai bine de zece ori, dar nu le-au dat nici o atenție. Îi urmăream cu mare greutate. Șoferul taxiului – un rus – spunea că o să-i distrug motorul... Ei au tras?

— Da!

Lucas avusese timp, după ce auzise împușcăturile, să iasă din casa văduvelor și să ajungă la comisar.

— Ce s-a întîmplat?

— Rănitul?

— E mai slăbit. Cred totuși că va rezista pînă mîine. Chirurgul trebuie să sosească. Dar aici?

Și Lucas se uită la oblonul metalic al garajului care purta urme de gloanțe și la patul de

campanie pe care mecanicul zăcea cu mîinile și picioarele legate.

— O bandă organizată, șefule, nu-i așa?

— Și încă cum!

Maigret era mai preocupat ca de obicei. Se observa îndeosebi după umerii puțin mai lăsați. Buzele lui făceau o încreștitură neobișnuită în timp ce strîngeau coada pipei.

— Tu, Lucas, o să întinzi plasa... Telefonează la Arpajon, Etampes, Chartres, Orléans, Le Mans, Rambouillet. E mai bine să te uiți pe hartă. Dă alarma la toate jandarmeriile. Lanțuri la intrarea în orașe... Pe ăștia am pus mîna... Ce face Else Andersen?

— Nu știu. Am lăsat-o în camera ei. E foarte abătută.

— Serios!? replică Maigret cu o ironie neașteptată.

Erau tot pe drum.

— De unde telefonez?

— E un telefon în casa garajistului, pe coridor. Începe cu Orléans, pentru că au trecut probabil de Etampes.

Lumina se aprinse brusc la o fermă izolată, în mijlocul cîmpurilor. Se trezeau țăranii.

Un felinar dădu ocol unei porțiuni de zid, dispăru, ca apoi să se lumineze și ferestrele grajdului.

— Cinci dimineața. Încep să mulgă vacile...

Lucas se depărtase și forța acum ușa casei domnului Oscar cu un levier luat din garaj.

Grandjean se ținea după Maigret, fără să-și dea seama exact ce se întîmpla.

— Ultimele evenimente sînt simple ca bună ziua! mormăi comisarul. Doar începutul trebuie lămurit... Uite! Acolo sus e un cetățean care m-a chemat înadins ca să constat că era incapabil să meargă. De ore în șir stă în același loc, nemișcat, perfect nemișcat... Apropo, ferestrele sînt luminate, nu? Și eu care, adineauri, căutam un semnal! N-ai cum să înțelegi. Mașinile care treceau fără să oprească... Or, în acel moment, fereastra *nu era luminată*...

Maigret izbucni în rîs, ca și cum ar fi descoperit ceva foarte hazliu.

Și, brusc, însoțitorul său îl văzu scoțînd revolverul din buzunar și îndreptîndu-l spre fereastra soților Michonnet, unde se putea vedea umbra unui cap sprijinit pe spateaza unui fotoliu.

Detunătura răsună scurt, ca un pocnet de bici, fiind urmată de spargerea geamului, ale cărui bucăţi căzură în grădină.

Dar în cameră nu se mişcă nimic. Umbra avea exact aceeaşi formă în spatele storului de pînză gălbuie.

— Ce-aţi făcut?

— Forţează uşa! Sau nu, sună! M-aş mira să nu deschidă cineva!

Nu le deschise nimeni. Înăuntru nu se auzea nici un zgomot.

— Sparge uşa!

Grandjean era solid. Îşi luă elan, lovi de trei ori cu umărul în uşă şi aceasta cedă, în cele din urmă, cu balamalele smulse.

— Încet... Atenţie...

Aveau fiecare o armă în mînă. Prima dată aprinseră lumina în sufragerie. Pe faţa de masă cu carouri roşii încă mai erau farfuriile murdare de la cină şi o carafă cu un rest de vin alb. Maigret îl bău direct din carafă.

În salon, nimic! Huse pe fotolii. O atmosferă jilavă de încăpere nelocuită.

O pisică fugi, speriată, din bucătăria cu faianţă albă.

Inspectorul se uita la Maigret cu îngrijorare. Urcară curînd scara şi ajunseră la etaj. Pe palier erau trei uşi. Comisarul o deschise pe cea a camerei care dădea spre faţadă.

Un curent de aer, venind de la geamul spart, mişca storul. În fotoliu văzură un lucru bizar: o coadă de mătură avînd în vîrf un ghem de cîrpe care, depăşind speteaza fotoliului, dădea din exterior impresia umbrei unui cap de om.

Maigret nici măcar nu zîmbi, deschise altă uşă şi aprinse lumina în al doilea dormitor, care era gol.

Ultimul etaj. O mansardă cu mere pe podea, la doi sau trei centimetri unele de altele, şi şiruri de păstăi de fasole atîrnate de grinzi. O cameră foarte mică, nefolosită, pentru că nu conţinea decît o noptieră veche.

Coborîră la parter. Maigret trecu prin bucătărie şi ieşi în curte. Era orientată spre est, unde se vedea crescînd haloul murdar al zorilor.

O mică remiză. O uşă care se mişca...

— Cine-i acolo? strigă el, ridicînd revolverul.

Răsună un ţipăt de spaimă. Uşa, care pînă atunci fusese ţinută dinăuntru, se deschise singură şi o femeie căzu în genunchi, strigînd:

— N-am făcut nimic! Iertare!... Am... Am...

Era doamna Michonnet, cu părul răvășit și hainele murdare de la tencuiala remizei.

— Unde vă e soțul?

— Nu știu! Jur că nu știu nimic! Sînt atît nefericită!

Plîngea. Corpul ei gras părea că se moleșise, se fleșcăise. Fața părea cu zece ani mai bătrînă ca de obicei, umflată de plîns, desfigurată de spaimă.

— Nu e vina mea! N-am făcut nimic! Omul acela de vizavi...

— Care om?

— Străinul... Nu știu nimic! Dar el e vinovatul, puteți fi sigur de asta! Soțul meu nu-i asasin, nici hoț. Toată viața lui a fost un om cinstit. Străinul e vinovatul! Cu ochiul lui de sticlă care aduce nenorocire! De cînd s-a mutat la intersecție, totul merge rău...

Cotețul era plin de găini albe, care ciuguleau boabele galbene de porumb răspîndite pe jos. Pisica se cățărase pe pervazul unei ferestre și ochii îi luceau în semiobscuritate.

— Ridicați-vă...

— Ce-o să-mi faceți? Cine a tras?

Era jalnică. Avea aproape cincizeci de ani și plîngea ca un copil. Era dezorientată. Pînă acolo încît, după ce se ridică în picioare și Maigret, cu un gest reflex, o bătu ușor pe umăr, ea aproape că i se aruncă în brațe – oricum, își așeză capul pe pieptul comisarului, se agăță de reverele hainei sale și suspină:

— Eu sînt doar o biată femeie! Toată viața am muncit! Cînd m-am căsătorit, eram casieră la cel mai mare hotel din Montpellier...

Maigret o depărta de el, dar nu reușea să pună capăt acestor confidențe plîngăcioase.

— Aș fi făcut mai bine să rămîn așa cum eram. Pentru că mă bucuram de considerație... Cînd am plecat, îmi amintesc că patronul, care mă stima, mi-a spus că o să regret că plec de la el. Și e adevărat! Am trudit cum n-am trudit niciodată...

Izbucni iar în lacrimi. Văzu pisica și începu iar să se tînguie:

— Săracul de tine, Mițu! Nici tu n-ai nici o vină! Nici găinile mele, nici menajul meu, nici casa mea!... Să știți, domnule comisar, că aș fi în stare să-l omor pe omul ăsta dacă ar fi în fața mea! Am simțit asta din prima zi în care

l-am văzut. Numai dacă te uiți la ochiul lui negru...

— Unde vă e soțul?

— Știu eu?

— A plecat ieri seara devreme, nu-i așa? Exact după vizita pe care i-am făcut-o! Nu era mai bolnav decît mine.

Ea nu știa ce să răspundă. Se uita cu neliniște în jur, ca și cum ar fi căutat un sprijin.

— E adevărat că are gută...

— Domnișoara Else a fost vreodată aici?

— Niciodată! exclamă ea cu indignare. Nu vreau asemenea ființe la mine în casă...

— Dar domnul Oscar?

— L-ați arestat?

— Aproape!

— Asta și merită! Soțul meu n-ar fi trebuit niciodată să se încurce cu oameni care nu sînt din lumea noastră, care n-au nici o educație. Ah, dacă ar fi ascultate femeile!... Ce credeți că se va întîmpla? Aud tot timpul împușcături. Dacă i s-ar întîmpla ceva lui Michonnet, cred că aș muri de rușine! Unde mai pui că sînt prea bătrînă ca să mă apuc iar de muncă...

— Intrați în casă.

— Ce trebuie să fac?

— Beţi ceva cald. Aşteptaţi. Dormiţi, dacă puteţi.

— Să dorm?

Şi acest cuvînt declanşă un nou potop de lacrimi, din care trebui să se oprească singură, pentru că cei doi bărbaţi plecaseră.

Maigret se întoarse însă şi ridică receptorul telefonului.

— Alo! Arpajon!... Poliţia! Aş vrea să-mi spuneţi ce legătură s-a cerut pe linia aceasta în cursul nopţii.

Aşteptă cîteva minute. Apoi primi răspunsul.

— Arhive 27-45. E o cafenea mare la Poarta Saint-Martin...

— Ştiu. S-au cerut şi alte legături telefonice de la Răspîntia celor Trei Văduve?

— O clipă... De la garaj, mi se cere legătura cu jandarmeriile...

— Mulţumesc.

Cînd ieşi din nou în stradă şi se apropie de inspectorul Grandjean, începuse să cadă o ploaie măruntă ca o ceaţă. Cerul devenea totuşi alburiu.

— Dumneavoastră înțelegeți, domnule comisar?

— Aproape...

— Femeia asta joacă teatru, nu-i așa?

— E cum nu se poate mai sinceră.

— Totuși... soțul ei...

— Cu el e altă treabă. Un om cinstit care a apucat pe o cale greșită. Sau, dacă preferi, o canalie care s-a născut ca să fie om cinstit. Cum nu se poate mai complicat... Se macină ore întregi ca să găsească un mijloc de scăpare. Imaginează complicații nemaivăzute. Îți joacă un rol la perfecție... De exemplu, rămîne de văzut ce anume, la un anumit moment al existenței sale, l-a hotărît să devină o secătură. În fine, mai rămîne de văzut și ce-a putut să născocească pentru noaptea asta...

Și Maigret își umplu pipa, în timp ce se apropia de casa văduvelor. Acolo stătea de pază un agent.

— Nimic nou?

— Cred că nu s-a găsit nimic. Parcul e împresurat. Totuși, nu a fost văzut nimeni.

Cei doi bărbați dădură ocol clădirii, care devenea gălbuie în semiîntuneric și ale cărei detalii arhitecturale începeau să se contureze treptat.

Marele salon era exact în aceeași stare ca la prima vizită a lui Maigret: șevaletul avea pe el aceeași schiță a unui model de tapiserie cu flori mari și stacojii. Discul de pe fonograf trimitea două reflexe sub formă de sectoare unghiulare opuse la vîrf. Zorii pătrundeau în încăpere ca un abur care se întinde neuniform.

Aceleași trepte de scară trosniră. În camera lui, Carl Andersen, care gemea înainte de sosirea comisarului, amuți imediat ce-l zări și își stăpîni durerea, dar nu și îngrijorarea.

— Unde-i Else? bîigui el.

— În camera ei.

— Ah!...

Răspunsul păru că îl liniștește. Oftă și își pipăi umărul, încruntîndu-se ușor.

— Cred că n-am să mor din asta.

Ochiul de sticlă era cel mai greu de privit, pentru că nu lua parte la viața feței. Rămînea limpede, larg deschis, în timp ce toți mușchii se aflau în mișcare.

— Prefer să nu mă vadă așa. Credeți că umărul meu o să se refacă? A fost anunțat un chirurg bun?

Şi el devenea copil, ca doamna Michonnet, sub imperiul spaimei. Privirea lui implora. Îi cerea comisarului să-l liniştească. Dar cel mai mult părea preocupat de fizicul lui, de urmele pe care evenimentele le-ar fi putut lăsa asupra aspectului său exterior.

În schimb, dădea dovadă de o voinţă extraordinară, de o capacitate remarcabilă de a face faţă durerii. Maigret, care îi văzuse rănile, putea să aprecieze în cunoştinţă de cauză.

— Să-i spuneţi Elsei...

— Nu vrei s-o vezi?

— Nu! Mai bine nu... Dar spuneţi-i că sînt aici, că o să mă fac bine, că... sînt perfect lucid, că trebuie să aibă încredere. Repetaţi-i acest cuvînt: încredere! Să citească şi cîteva versete din Biblie. De exemplu, povestea lui Iov... Da, zîmbiţi, pentru că francezii nu cunosc Biblia. Încredere! *Şi totdeauna îi voi cunoaşte pe ai mei...* Aşa vorbeşte Dumnezeu. Dumnezeu care îi recunoaşte pe cei ce sînt ai lui... Spuneţi-i asta! Şi mai spuneţi-i: *...Mai multă bucurie este în cer pentru...* Va înţelege. Şi: *...Cel drept trece prin încercări de nouă ori pe zi...*

Era nemaipomenit. Rănit, avînd dureri mari, culcat între doi polițiști, el cita cu seninătate texte din Sfintele Scripturi.

— Încredere! Îi veți spune, nu-i așa? Pentru că nu există exemplu ca nevinovăția...

Se încruntă. Surprinsese un zîmbet vag pe buzele inspectorului Grandjean. Și atunci murmură printre dinți, pentru sine:

— *Franzose!...*

Francez! Adică necredincios! Adică sceptic, spirit ușuratic, rebel, perseverent în greșeală!

Descurajat, se întoarse pe o parte, cu fața la perete, fixîndu-l cu ochiul valid.

— Îi veți spune...

Numai că, atunci cînd Maigret și însoțitorul său deschiseră ușa de la camera tinerei femei, nu văzură pe nimeni.

O atmosferă de seră caldă! Un nor opac de fum de țigări cu tutun blond. Și o ambianță feminină frapantă, în stare să ia mințile unui licean și chiar unui bărbat în toată firea!

Dar în cameră, nimeni. Fereastra era închisă. Nu ieșise pe acolo.

Tabloul, care ascundea spărtura din perete, tubul de bromură, cheia și revolverul, era la locul lui.

Maigret îl împinse într-o parte. Revolverul lipsea.

— Nu te uita așa la mine, fir-ar să fie!

Maigret se adresase astfel, cu o privire exasperată, inspectorului care se ținea după el și îl contempla cu o admirație tîmpă.

În acel moment, comisarul strînse atît de tare între dinți coada pipei, încît o sparse și căușul căzu pe podea.

— A fugit?

— Taci!

Era furios, nedrept. Grandjean, uluit, rămase încremenit locului.

Încă nu se făcuse ziuă. La nivelul solului plutea în continuare același abur cenușiu, dar care nu lumina. Pe drum trecu mașina brutarului, un Ford vechi, cu roțile din față descentrate.

Deodată, Maigret se îndreptă spre coridor și coborî scara în fugă. Și, chiar în momentul în care ajungea în salon, care avea două ferestre mari larg deschise spre parc, răsună un strigăt

înspăimîntător, un țipăt de moarte, tînguirea unui animal disperat.

Era strigătul unei femei, a cărei voce era înăbușită de un obstacol nebănuit.

Era foarte departe sau foarte aproape. Putea să vină dinspre cornișă. Dar și de sub pămînt.

Și impresia de spaimă era atît de puternică, încît omul de pază de la poartă veni în fugă, speriat.

— Domnule comisar! Ați auzit?

— Liniște, fir-ar să fie! răcni Maigret în culmea exasperării.

Imediat răsună o împușcătură, dar atît de înăbușită, încît nimeni nu ar fi putut să spună dacă se auzise la stînga, la dreapta, în parc, în casă, în pădure sau pe drum.

Apoi se auzi zgomot de pași pe scară. Îl văzură pe Carl Andersen coborînd, țeapăn, cu o mînă la piept și strigînd ca un nebun:

— Ea e!...

Gîfîia. Ochiul de sticlă îi rămînea nemișcat. Nu se putea ști spre cine privea cu celălalt ochi larg deschis.

IX

Toţi în rînd

A urmat un moment de ezitare de cîteva secunde, cam atît cît să se stingă ultimele ecouri ale detunăturii. Toţi aşteptau încă una. Carl Andersen se apropia, ajungînd la o alee aşternută cu pietriş.

Unul dintre agenţii care făceau de pază în parc se repezi deodată spre grădina de zarzavaturi, în mijlocul căreia se ridica ghizdul unui puţ, deasupra cu un scripete. Omul se aplecă şi imediat se trase înapoi, suflînd în fluier.

— Ia-l de-aici şi cu forţa! îi strigă Maigret lui Lucas, arătînd spre danezul care se împleticea.

Apoi totul se petrecu simultan, în lumina confuză a zorilor. Lucas îi făcu semn unuia dintre oamenii săi. Împreună, se apropiară de rănit, discutară un moment cu el şi, deoarece

Carl nu voia să înțeleagă de vorbă bună, îl luară pe sus și îl duseră de acolo, lăsîndu-l să se zbată și să protesteze.

Maigret ajunse la puț, dar agentul îl opri, strigîndu-i:

— Atenție!...

Și, într-adevăr, un glonț trecu șuierînd, în timp ce detunătura subterană se prelungea prin valuri lungi de rezonanță.

— Cine-i acolo?

— Fata... Și un bărbat... Se luptă corp la corp.

Comisarul se apropie cu prudență. Dar nu se vedea aproape nimic.

— Dă-mi lanterna ta...

Avu timp doar să-și facă o idee sumară despre ceea ce se petrecea, pentru că puțin lipsi ca un glonț să nu nimerească lanterna.

Bărbatul era Michonnet. Puțul nu era adînc, ci lat și fără apă.

Se aflau amîndoi acolo și se băteau. După cîte se putea vedea, agentul de asigurări o strîngea pe Else de gît ca și cum ar fi vrut să o sugrume. Ea avea un revolver în mînă. Dar bărbatul o ținea și de această mînă, îndreptînd astfel tirul în direcția voită de el.

— Ce facem? întrebă inspectorul.

Era tulburat. Din cînd în cînd se auzea un horcăit. Era Else care se sufoca, care se zbătea cu disperare.

— Michonnet, predă-te! strigă Maigret, ca să fie cu sufletul împăcat.

Celălalt nici măcar nu răspunse, ci trase în aer, şi atunci comisarul nu mai ezită. Puţul era adînc de trei metri. Brusc, Maigret sări şi îi căzu literalmente în spate agentului de asigurări, nu fără să-i strivească tinerei un picior.

Urmă un haos total. Încă un glonţ ţîşni din revolver, şterse peretele puţului şi se pierdu în văzduh, în timp ce comisarul, din prudenţă, lovea puternic, cu amîndoi pumnii, capul lui Michonnet.

La a patra lovitură, agentul de asigurări îi aruncă o privire de animal rănit, se clătină, apoi căzu de-a curmezişul, vînăt la ochi şi cu falca dislocată.

Else, care se ţinea cu mîinile de gît, făcea eforturi să respire.

Această luptă din puţ, unde mirosea a salpetru şi a mîl, în semiobscuritate, era tragică şi burlescă totodată.

Epilogul a fost însă şi mai extravagant: Michonnet, scos cu frînghia scripetelui, moale ca o cîrpă, flasc şi gemînd; Else, ridicată de Maigret în braţe şi murdară toată, cu rochia de catifea neagră plină de bucăţi mari de muşchi verzui.

Nici ea şi nici adversarul ei nu-şi pierduseră complet cunoştinţa. Dar erau frînţi, demoralizaţi, ca acei clovni care parodiază o partidă de box şi care, culcaţi unul peste celălalt, continuă să dea lovituri imprecise în gol.

Maigret luase de jos revolverul. Era arma ei, cea care lipsea din ascunzătoare. Mai avea un glonţ.

Lucas venea din casă, cu un aer preocupat. Oftă văzînd spectacolul şi spuse:

— A fost nevoie să-l leg de pat...

Agentul ştergea cu o batistă udă fruntea fetei. Brigadierul întrebă:

— De unde au mai apărut şi ăştia?

Abia rostise aceste cuvinte, că Michonnet, care nu mai avea nici măcar forţa să se ţină pe picioare, se aruncă totuşi asupra tinerei, cu faţa congestionată de furie. Nu avu timp să ajungă la ea. Maigret îi puse o piedică,

făcîndu-l să se rostogolească la doi metri, şi se răsti la el:

— Gata cu circul!

Apoi începu să rîdă în hohote, pentru că expresia agentului de asigurări era nemaipomenit de comică. Semăna cu acei puştani furioşi pe care îi duci sub braţ, bătîndu-i la fund, şi care continuă să se agite, să răcnească, să plîngă, să încerce să muşte şi să lovească, fără să-şi recunoască neputinţa.

Pentru că Michonnet plîngea! Plîngea şi se schimonosea! Ba chiar ameninţa cu pumnul!

Else se ridică, în sfîrşit, în picioare şi îşi trecu mîna peste frunte.

— Am crezut că s-a zis cu mine! spuse ea, oftînd şi schiţînd un zîmbet. Mă strîngea atît de tare...

Avea un obraz negru de pămînt şi noroi în părul răvăşit. Maigret nu prea era nici dînsul mai curat.

— Ce căutaţi în puţ? întrebă el.

Ea îi aruncă o privire pătrunzătoare. Zîmbetul îi dispăru. Se simţea că, brusc, devenea din nou stăpînă pe ea.

— Răspundeţi...

— Am... Am fost dusă acolo cu forța...

— De Michonnet?

— Nu-i adevărat! strigă acesta.

— Ba e adevărat... A vrut să mă sugrume. Cred că e nebun.

— Minte! Ea e nebună! Sau, mai curînd, ea e cea care...

— Care ce?

— Nu știu! Care... E o viperă, căreia trebuie să-i zdrobești capul cu piatra.

Se făcuse ziuă pe nesimțite. În toți copacii se auzea ciripitul păsărilor.

— De ce v-ați înarmat cu un revolver?

— Pentru că mă temeam de o cursă.

— Care cursă? O clipă!... S-o luăm în ordine. Mi-ați spus că ați fost atacată și dusă în puț.

— Minte! repetă convulsiv agentul de asigurări.

— Arătați-mi locul unde s-a petrecut acest atac.

Else se uită în jur și arătă spre peron.

— Acolo? Și n-ați strigat?

— N-am putut...

— Și omulețul ăsta slăbănog a fost în stare să vă ducă pe sus pînă la puț, adică să străbată

două sute de metri cu o greutate de cincizeci și cinci de kilograme?

— Așa e...

— Minte!

— Faceți-l să tacă! spuse ea cu lehamite. Nu vedeți că-i nebun? Și asta nu de azi, de ieri...

A fost nevoie să-l calmeze pe Michonnet, care voia să se repeadă iar la ea.

Formau un mic grup în grădină: Maigret, Lucas și doi inspectori, care se uitau cu toții la agentul de asigurări cu fața tumefiată și la Else care, în timp ce vorbea, încerca să-și aranjeze rochia.

Ar fi fost greu să-ți dai seama de ce nu reușeau să dea impresia de tragic și nici măcar de dramă. Totul semăna mai mult a bufonerie.

Poate că și acei zori nehotărîți aveau partea lor de vină! Dar și oboseala fiecăruia, chiar foamea!

Lucrurile s-au înrăutățit cînd pe drum a apărut o femeie cu un mers ezitant, care și-a ițit capul de după barele porții de fier, apoi a deschis-o și a strigat, cu ochii la Michonnet:

— Emile!

Era doamna Michonnet, mai curînd năucită decît descumpănită, care scoase o batistă din buzunar şi izbucni în lacrimi.

— Iar cu femeia asta!...

Semăna cu o mamă grasă şi blajină zdruncinată de evenimente, care se refugia în amărăciunea ostoitoare a lacrimilor.

Maigret observă, amuzat, limpezimea pe care o căpăta chipul Elsei, care se uita rînd pe rînd la cei din jurul ei. O figură drăguţă, foarte fină, încordată brusc.

— Ce voiaţi să faceţi în puţ? întrebă el, pe un ton prietenos, vrînd parcă să spună: „Gata, da? Nu e cazul să mai jucăm teatru între noi".

Ea înţelese şi zîmbi ironic.

— Cred că am încurcat-o amîndoi! recunoscu dînsa. Doar că mi-e foame, mi-e sete, mi-e frig şi aş vrea totuşi să mă aranjez puţin. Pe urmă, vom vedea...

Nu mai juca teatru, ci se exprima cum nu se poate mai clar.

Era singură în mijlocul grupului şi nu se tulbura deloc. Se uită cu un aer amuzat la doamna Michonnet care plîngea, la jalnicul Michonnet, apoi întoarse capul spre Maigret şi

ochii ei spuneau: „Săracii! Noi, în schimb, sîntem din aceeaşi clasă, nu-i aşa? O să stăm de vorbă imediat. Aţi cîştigat! Dar recunoaşteţi că mi-am jucat bine rolul!"

Nici frică, nici jenă. Şi nici o umbră de cabotinism.

Aceasta era adevărata Else, pe care o descopereau, în sfîrşit, şi care savura chiar şi ea această revelaţie.

— Veniţi cu mine! spuse Maigret. Tu, Lucas, ocupă-te de celălalt. Soţia lui să se întoarcă acasă sau să rămînă aici, dacă vrea...

— Intraţi! Nu mă deranjaţi!

Era aceeaşi cameră, la etaj, cu divanul negru, cu parfumul stăruitor şi ascunzătoarea din spatele tabloului. Era aceeaşi femeie.

— Cel puţin Carl e bine păzit? întrebă ea, arătînd cu bărbia spre camera rănitului. Pentru că ar fi şi mai turbat decît Michonnet! Puteţi să vă fumaţi pipa...

Turnă apă în chiuvetă, îşi scoase calmă rochia, ca şi cum ar fi fost lucrul cel mai natural din lume, rămînînd în combinezon, fără pudoare, dar şi fără vreo intenţie provocatoare.

Maigret se gîndea la prima lui vizită în casa văduvelor, la Else, enigmatică și distantă ca o vampă de cinema, la atmosfera tulbure și enervantă pe care reușea să o creeze în jurul ei.

Era destul de convingătoare în rolul de tînără perversă cînd vorbea de castelul părinților, de doici și de guvernante, de rigorismul tatălui ei?

Acum se terminase! Un gest era mai elocvent decît toate cuvintele: acel mod de a-și scoate rochia, de a se privi în oglindă înainte de a-și da cu apă pe față.

Era „fata" simplă și vulgară, sănătoasă și șmecheră.

— Recunoașteți că m-ați crezut!

— Nu mult timp!

Else își șterse fața cu un colț de prosop.

— Vă lăudați... Chiar și ieri, cînd erați aici și vă lăsam să zăriți un sîn, aveați un nod în gît, fruntea asudată, așa om serios cum sînteți... Acuma, firește, nu mai are nici un efect. Și totuși, nu sînt mai nasoală...

Își arcuia talia, își privea cu plăcere corpul suplu, sumar îmbrăcat.

— Spuneți-mi și mie ce v-a trezit bănuiala? Am făcut o greșeală?

— Mai multe.

— Care?

— De exemplu, aceea de a vorbi puțin prea mult de castel și de parc. Cînd locuiești cu adevărat într-un castel, îi spui mai curînd casă sau proprietate.

Trăsese perdeaua unui dulap de haine în perete și își privea rochiile nehotărîtă.

— O să mă duceți la Paris, natural! Și acolo vor fi fotografi. Ce ziceți de rochia asta verde?

O așeză în fața ei ca să vadă efectul.

— Nu! Tot negrul îmi vine mai bine. Îmi dați un foc?

Rîse, pentru că Maigret, mai ales cînd se apropie de el ca să-și aprindă țigara, era totuși puțin tulburat, fiindcă ea reușea să încarce atmosfera cu un erotism mocnit.

— Gata, mă îmbrac! E hazos, nu-i așa?

Chiar și cuvintele de argou căpătau o savoare deosebită cînd erau rostite de ea, datorită accentului.

— De cînd sînteți amanta lui Carl Andersen?

— Nu sînt amanta lui. Sînt soția lui...

Își trecu un creion peste sprîncene și își îmbujoră mai mult obrajii.

— V-ați căsătorit în Danemarca?

— Vedeți că încă nu știți nimic! Și să nu contați pe mine să vă spun. Nu face parte din joc... De altfel, n-o să mă țineți multă vreme. La cît timp după arestare se trece pe la antropometrie?

— Veți ajunge acolo imediat.

— Păcat pentru dumneavoastră! Pentru că se va descoperi că adevăratul meu nume este Bertha Krull și că, de mai bine de trei ani, există un mandat de arestare emis împotriva mea de poliția din Copenhaga. Guvernul danez va cere extrădarea. Sînt gata! Acum, dacă îmi dați voie să mănînc ceva... Nu vi se pare că e aer închis aici?

Se apropie de fereastră și o deschise. Apoi se întoarse la ușă. Maigret ieși primul. Atunci ea închise brusc ușa, o încuie și se auziră pași repezi în direcția ferestrei.

Dacă Maigret ar fi fost mai ușor cu zece kilograme, probabil că Else ar fi fugit. Comisarul nu pierdu nici o fracțiune de secundă. Imediat ce auzi cheia în broască, lovi cu toată masa corpului în ușă.

Și aceasta cedă de la prima lovitură. Ușa căzu, cu balamalele și broasca smulse.

Else era călare pe pervazul ferestrei. Avu un moment de ezitare.

— Prea tîrziu! spuse el.

Tînăra se întoarse în cameră, gîfîind puțin, cu fruntea asudată.

— Merita să-mi pun o toaletă rafinată! spuse ea cu ironie, arătînd rochia ruptă.

— Îmi dați cuvîntul că nu veți mai încerca să fugiți?

— Nu!

— În acest caz, vă previn că trag la cea mai mică mișcare suspectă.

Și de atunci înainte ținu revolverul în mînă.

Trecînd prin fața ușii lui Carl, Else întrebă:

— Credeți c-o să scape? A încasat două gloanțe, nu?

Maigret o privi cu atenție; în acel moment i-ar fi fost destul de greu să emită o judecată despre dînsa. Totuși, i se păru că deslușește pe fața și în vocea ei un amestec de milă și ranchiună.

— E și vina lui! conchise ea, ca și cum ar fi vrut să fie cu conștiința împăcată. Sper să mai fi rămas ceva de mîncare în casă...

Maigret o urmă în bucătărie, unde ea scotoci prin dulapuri și găsi în cele din urmă o conservă de languste.

— Vreți să mi-o deschideți? Haideți... Promit că nu voi profita ca să fug.

Între ei domnea o cordialitate ciudată, plăcută lui Maigret. Ba chiar exista ceva intim în relația lor, în care stăruia o umbră de gînd ascuns.

Else se distra cu acel bărbat solid și placid care o învinsese, fiind însă conștientă că îl impresiona prin tupeul ei. Iar el savura poate puțin cam mult acea promiscuitate atît de deosebită.

— Gata... Mănîncă repede.

— Deja plecăm?

— Nu știu.

— În fond, între noi fie vorba, ce-ați descoperit?

— N-are importanță...

— Îl luați și pe idiotul de Michonnet? El m-a speriat cel mai tare. Mai adineauri, în puț, am crezut că acolo am să mor... Avea ochii ieșiți din cap. Mă strîngea de gît din toate puterile...

— Erați amanta lui?

Ea dădu din umeri, ca una pentru care un astfel de detaliu chiar că are prea puţină importanţă.

— Şi domnul Oscar? continuă el.

— Şi ce?

— Încă un amant?

— Încercaţi să descoperiţi toate astea singur. Eu ştiu exact ce mă aşteaptă. În Danemarca am de făcut cinci ani de închisoare pentru complicitate la furt cu mînă armată şi rebeliune. Acolo am încasat acel glonţ...

Arăta spre sînul drept.

— Pentru restul, cei de-aici să se descurce!

— Unde l-aţi cunoscut pe Isaac Goldberg?

— Nu mă prindeţi...

— Totuşi, va trebui să vorbiţi.

— Aş fi curioasă să aflu cum aveţi de gînd să procedaţi...

Else răspunse în timp ce mînca din conserva de langustă fără pîine, pentru că nu mai aveau în casă. Se auzeau paşii agentului care se plimba prin salon, supraveghindu-l pe Michonnet prăbuşit într-un fotoliu.

Două maşini opriră în acelaşi timp în faţa porţii. Apoi, după ce aceasta fu deschisă, cele

două mașini intrară în parc, dădură ocol casei și se opriră la peron.

În prima se aflau un inspector, doi jandarmi, precum și domnul Oscar cu soția.

Cealaltă mașină era taxiul de la Paris. Înăuntru se afla o persoană păzită de un inspector.

Arestații aveau cătușe la mîini, dar erau senini la față, mai puțin soția garajistului, care avea ochii roșii.

Maigret o duse pe Else în salon, unde Michonnet încercă încă o dată să se repeadă la ea.

Au fost introduși arestații. Domnul Oscar avea aproape dezinvoltura unui vizitator obișnuit, dar se strîmbă cînd îi zări pe Else și pe agentul de asigurări. Celălalt bărbat, cu înfățișare de italian, încercă să braveze:

— Avem reuniune de familie! Pentru o nuntă sau pentru deschiderea unui testament?

Inspectorul îi explică lui Maigret:

— Am avut noroc că am pus mîna pe ei fără tămbălău. Cînd am trecut prin Etampes, am luat cu noi doi jandarmi care fuseseră alertați și care văzuseră mașina trecînd fără să o poată opri. La cincizeci de kilometri de Orléans,

fugarilor li s-a spart o roată la mașină. S-au oprit în mijlocul drumului și ne-au luat la ochi cu revolverele. Patronul garajului s-a răzgîndit primul. Altfel ar fi fost o bătălie în toată regula... Ne-am dus la ei. Italianul a tras totuși două focuri, fără să ne nimerească...

— Auziți! La mine acasă, v-am dat să beți. Dați-mi voie să vă spun că ne e sete..., zise domnul Oscar.

Maigret ceruse să fie adus mecanicul din garaj. Apoi păru că-i numără pe arestați.

— Haideți, treceți toți la perete! comandă el. Michonnet, în cealaltă parte. Și nu mai încerca să te apropii de Else...

Agentul de asigurări îi aruncă o privire veninoasă și se așeză la celălalt capăt al șirului, cu mustața pleoștită și un ochi care se umfla din cauza loviturilor de pumn.

Urma mecanicul, care rămăsese cu mîinile legate cu același cablu electric. Apoi soția garajistului, slabă și tristă. Venea la rînd patronul garajului, care era foarte necăjit că nu putea să-și țină mîinile în buzunarele pantalonilor săi prea largi. În sfîrșit, Else și italianul, care

probabil că era fantele bandei şi care avea o femeie goală tatuată pe dosul mîinii.

Maigret îi privi rînd pe rînd, fără grabă, cu o expresie de mulţumire, îşi umplu pipa, se îndreptă spre peron şi strigă, deschizînd uşa cu geam:

— Ia-le datele personale, Lucas. Nume, prenume, profesie, domiciliu... Pe urmă mă chemi!

Stăteau în picioare toţi şase. Lucas întrebă, arătînd spre Else:

— Să-i punem şi ei cătuşe?

— De ce nu?

Atunci ea spuse cu fermitate:

— Asta e o porcărie, domnule comisar!

Parcul era acum scăldat de lumina soarelui. Mii de păsări cîntau. La orizont, cocoşul de pe o mică clopotniţă scînteia ca şi cum ar fi fost cu totul din aur.

X

Al cui cap va cădea?

Cînd Maigret reveni în salon, ale cărui uşi cu geam deschise lăsau să intre adieri primăvăratice, Lucas termina interogatoriul ordonat de şeful lui, într-o atmosferă care amintea de aceea a unui dormitor de cazarmă.

Arestaţii erau în continuare aliniaţi la perete, dar nu la fel de ordonat. Şi cel puţin trei nu se lăsau deloc impresionaţi de poliţie: domnul Oscar, mecanicul lui, Jojo, şi italianul, Guido Ferrari.

Domnul Oscar îi dicta lui Lucas:

— Profesia: mecanic-garajist. Adăugaţi: fost boxer profesionist, legitimat 1920. Campion al Parisului la categoria semigrea în 1922...

Inspectorii aduseră alte două persoane. Erau muncitori de la garaj, care tocmai veniseră la

lucru, ca în fiecare dimineață. Au fost așezați la perete ca și ceilalți. Unul dintre ei, care avea o mutră de gorilă, se mulțumi să întrebe cu o voce tărăgănată:

— Ei? Ne-au găbjit?

Vorbeau toți odată, ca într-o clasă fără profesor. Își dădeau coate, făceau glume.

Doar Michonnet își păstra înfățișarea jalnică, cu capul tras între umeri și fixînd cu arțag podeaua.

Cît despre Else, ea se uita la Maigret cu un aer aproape complice. Nu se înțeleseseră foarte bine amîndoi? Cînd domnul Oscar îndrăznea să facă vreun calambur prost, ea schița un zîmbet la adresa comisarului.

Se așeza singură într-un fel de clasă aparte!

— Acum, puțină liniște! strigă Maigret.

Dar, în aceeași clipă, o mașină de dimensiuni mici oprea la peron. Din ea coborî un bărbat îmbrăcat elegant, cu un aer foarte ocupat, cu o trusă de piele sub braț. Urcă vioi treptele și păru mirat de atmosfera în care intra dintr-o dată, privind atent persoanele aliniate la perete.

— Rănitul?

— Te ocupi tu, Lucas?

Era un mare chirurg de la Paris, care fusese chemat pentru Carl Andersen. Se îndepărtă, preocupat, urmîndu-l pe brigadier.

— Te-ai bunghit ce mutră avea doctorul?

Doar Else era încruntată. Albastrul ochilor ei se decolorase puţin.

— Am cerut linişte! se răsti Maigret. Glumiţi pe urmă. Am impresia că aţi uitat că cel puţin unul dintre voi are şanse să rămînă fără cap....

Şi privirea lui se deplasă lent de la un capăt la altul al şirului. Fraza produsese efectul scontat.

Acelaşi soare, aceeaşi atmosferă de primăvară. Păsările continuau să ciripească în parc şi frunzişul îşi arunca umbra fremătătoare pe pietrişul aleii.

Dar, în salon, simţeai că buzele deveniseră mai uscate şi privirile îşi pierdeau din siguranţă.

Totuşi, numai Michonnet gemu, atît de involuntar, încît rămase el însuşi surprins şi întoarse capul jenat.

— Văd că aţi înţeles! continuă Maigret, începînd să se plimbe prin încăpere, cu mîinile la spate. Vom încerca să cîştigăm timp. Dacă nu

vom reuși aici, vom continua ședința la Poliția Judiciară. Probabil că știți clădirea, nu-i așa?... Bun! Prima crimă: Isaac Goldberg e împușcat de foarte aproape. Cine l-a adus pe Goldberg la Răspîntia celor Trei Văduve?

Nimeni nu răspunse, toți privindu-se unul pe altul cu duritate, în timp ce deasupra se auzeau pașii chirurgului.

— Aștept! Repet că ședința va continua la Poliția Judiciară. Acolo, veți fi luați unul cîte unul... Goldberg se afla la Anvers. Avea de vîndut pe sub mînă diamante în valoare cam de două milioane. Cine a propus afacerea?

— Eu! răspunse Else. Îl cunoscusem la Copenhaga. Știam că era specializat în bijuterii furate. Cînd am citit relatarea jafului de la Londra și ziarele au scris că diamantele erau probabil la Anvers, am bănuit că era vorba de Goldberg. I-am vorbit atunci lui Oscar...

— Începe bine! bombăni acesta.

— Cine a scris scrisoarea către Goldberg?

— Ea...

— Să continuăm. Sosește în timpul nopții. Cine e în acel moment la garaj? Și, mai ales, cine are sarcina să ucidă?

Tăcere. Pașii lui Lucas pe scară. Brigadierul se adresă unui inspector:

— Dă fuga la Arpajon după un doctor, oricare, ca să-l ajute pe profesor. Să aduci ulei camforat. Ai înțeles?

Lucas se întoarse sus, în timp ce Maigret își privea ceata încruntat.

— Se ne întoarcem ceva mai departe în trecut. Cred că va fi mai simplu... Tu de cînd ai început să faci pe tăinuitorul?

Se uita fix la domnul Oscar, pe care această întrebare păru să-l deranjeze mai puțin decît celelalte.

— Așa! Ajungeți la concluzia potrivită! Spuneți singur că sînt doar un tăinuitor... Și chiar și-așa!

Era cabotin în draci. Își privea pe rînd interlocutorii și se străduia să-i facă să zîmbească.

— Eu și soția mea sîntem aproape niște oameni cinstiți. Nu-i așa, puicuțo? E foarte simplu. Eram boxer. În 1925, mi-am pierdut titlul și tot ce mi s-a oferit a fost un loc într-o baracă la Bîlciul Tronului! Foarte puțin pentru mine! Aveam și cunoștințe bune, și rele... Printre alții, un tip care a fost arestat doi ani mai

tîrziu, dar care, în acel moment, cîștiga bănet, nu glumă, din escrocherii!... Am vrut să încerc și eu. Dar, pentru că eu am fost în tinerețe mecanic, am căutat un garaj. Ideea mea era să mi se încredințeze mașini, pneuri, echipament, să revînd totul pe șest și s-o șterg lăsînd cheia în ușă. Mă gîndeam să strîng vreo patru sute de mii, ce mai! Doar că m-am apucat de treabă cam tîrziu... Marile case erau acum foarte atente cui dădeau marfă pe credit... Mi s-a adus o mașină furată ca să-i dau altă față. Un tip pe care l-am cunoscut într-o cafenea din Piața Bastilia... Nici nu-ți poți închipui cît e de ușor! Treaba s-a aranjat la Paris. Eram bine plasat, fiindcă nu prea aveam vecini. Au venit zece, douăzeci... Pe urmă a venit una, pe care parcă o văd și acum, plină de argintărie furată dintr-o vilă de pe lîngă Bougival. Am ascuns totul. Am luat legătura cu negustorii de lucruri de ocazie din Etampes, din Orléans și chiar de mai departe. Și m-am spurcat la cîștig. Era marea pleașcă!...

Apoi, întorcîndu-se spre mecanicul lui:

— A descoperit șmecheria cu pneurile?

— Da! oftă celălalt.

— Știi că ești caraghios cu cablul tău electric? Ai zice că aștepți o priză ca să te transformi în lampion!

— Isaac Goldberg a sosit cu mașina lui, o Minerva, îl întrerupse Maigret. Era așteptat, pentru că nu era vorba să i se cumpere diamantele, nici măcar la preț mic, ci să-i fie furate. Și, ca să-i fie furate, trebuia lichidat. Prin urmare, era lume în garaj sau, mai curînd, în casa din spate...

Tăcere absolută. Acesta era punctul nevralgic. Maigret se uită din nou la fețele lor, una după alta, și zări două picături de sudoare pe fruntea italianului.

— Tu ești ucigașul, nu-i așa?

— Nu! E... e...

— Cine?

— Ei... Ei sînt...

— Minte! răcni domnul Oscar.

— Cine a primit sarcina să ucidă?

Atunci, patronul garajului, legănîndu-se de pe un picior pe altul, spuse:

— Tipul care e sus, uite cine!

— Repetă!

— Tipul care e sus!

Dar vocea nu mai suna la fel de convingător ca prima dată.

— Ia aproprie-te!

Maigret se adresase Elsei, și se mișca cu ușurința unui dirijor care coordonează cele mai diverse instrumente, știind foarte bine că ansamblul va realiza totuși o armonie perfectă.

— Te-ai născut la Copenhaga?

— Dacă mă tutuiți, se va crede că ne-am culcat unul cu altul.

— Răspunde...

— La Hamburg!

— Cu ce se ocupa tatăl tău?

— Docher...

— Mai trăiește?

Ea se înfioră toată. Se uită la ceilalţi cu un fel de orgoliu confuz.

— A fost decapitat la Düsseldorf...

— Și mama ta?

— Ea e bețivă...

— Ce făceai la Copenhaga?

— Eram amanta unui matelot! Hans! Un tip frumos, pe care îl cunoscusem la Hamburg și care m-a luat cu el... Făcea parte dintr-o bandă. Într-o zi, s-a hotărît jefuirea unei bănci.

Totul era prevăzut. Trebuia să cîştigăm milioane într-o singură noapte. Eu stăteam de pază. A existat însă un trădător, pentru că, în momentul în care oamenii începeau înăuntru să atace seifurile, ne-a înconjurat poliţia... Era noapte. Nu se vedea nimic. Ne-am împrăştiat. Au urmat împuşcături, strigăte, urmăriri... Am fost nimerită în piept şi am luat-o la fugă. M-au prins doi agenţi. L-am muşcat pe unul. L-am lovit între picioare pe celălalt şi l-am făcut să-mi dea drumul. Dar poliţia se ţinea după mine... Atunci, am văzut zidul unui parc. M-am căţărat. Pur şi simplu am căzut de partea cealaltă şi, cînd mi-am revenit, un tînăr înalt şi foarte şic, un băiat din lumea bună, mă privea cu o uimire amestecată cu milă...

— Andersen?

— Nu e numele lui adevărat. O să vi-l spună el, dacă o să vrea. Un nume mai cunoscut... E vorba de oameni care sînt primiţi la curte, care trăiesc jumătate din an în unul dintre cele mai frumoase castele din Danemarca şi cealaltă jumătate într-o mare reşedinţă, al cărei parc e mare cît un întreg cartier al oraşului.

Intră un inspector care însoţea un bărbat mic de statură, apoplectic. Era medicul cerut de chirurg. Omul tresări cînd văzu acea adunare ciudată şi mai ales cînd zări cătuşe la aproape toate mîinile. Inspectorul îl trase însă după el la etaj.

— Pe urmă...

Domnul Oscar rînjea. Else îi aruncă o privire dură, aproape duşmănoasă.

— Ei nu pot să înţeleagă..., murmură ea. Carl m-a adăpostit în reşedinţa părinţilor lui şi m-a îngrijit chiar el, împreună cu un prieten care studia medicina. Îşi pierduse deja ochiul într-un accident de avion. Purta un monoclu negru. Cred că se considera desfigurat pe viaţă. Era convins că nici o femeie nu va putea să-l iubească şi că va stîrni repulsie cînd va trebui să-şi scoată monoclul negru, arătîndu-şi pleoapa cusută, ochiul artificial...

— Te-a iubit?

— Nu chiar. N-am înţeles de la început. Iar ăştia, spuse ea, arătînd spre complicii ei, nu vor înţelege niciodată... Era o familie de protestanţi. Prima idee a lui Carl, la început, a fost să-mi salveze sufletul, cum spunea el.

Îmi ţinea discursuri lungi, îmi citea capitole din Biblie... În acelaşi timp, îi era teamă de părinţii lui. Apoi, într-o zi, cînd aproape mă făcusem bine, m-a sărutat brusc pe gură, după care a fugit. Nu l-am mai văzut aproape o săptămînă. Sau, mai exact, prin lucarna cămăruţei unde eram ascunsă, îl vedeam plimbîndu-se ore în şir prin grădină, cu capul în jos, foarte agitat...

Domnul Oscar pur şi simplu se prăpădea de rîs.

— E frumos ca un roman! exclamă el. Zi mai departe, păpuşă!

— Asta e tot... Cînd a revenit, mi-a spus că vrea să se însoare cu mine, că nu o putea face în ţara lui şi că vom pleca în străinătate. Pretindea că înţelesese în sfîrşit viaţa, că de-acum va avea un scop în loc să rămînă o fiinţă inutilă... Chestii de felul ăsta!

Accentul redevenea popular.

— Ne-am căsătorit în Olanda sub numele de Andersen. Asta mă distra. Cred că nu mă lăsam chiar îmbrobodită... Îmi povestea lucruri impresionante. Mă forţa să mă îmbrac cînd aşa, cînd aşa, îmi arăta cum să stau frumos la masă,

cum să scap de accent... Mă punea să citesc cărți, vizitam muzee...

— Auzi, puicuțo! i se adresă patronul garajului soției sale. După ce ieșim de la *pension*, vizităm și noi muzeele, nu? Și o să leșinăm de plăcere, ținîndu-ne de mînă, în fața Giocondei...

— Ne-am mutat aici, continuă Else cu volubilitate, deoarece Carl se temea să nu mă întîlnesc cu unul dintre foștii mei complici. Trebuia să muncească, pentru că renunțase la averea părinților. Ca să mi se piardă mai bine urma, spunea peste tot că eram sora lui. Dar tot era îngrijorat. Tresărea de fiecare dată cînd cineva suna la poartă... fiindcă Hans a reușit să scape din închisoare și nu se știe ce s-a mai întîmplat cu el. Carl mă iubește, asta e sigur...

— Și totuși..., spuse visător Maigret.

Atunci ea continuă, agresivă:

— Aș fi vrut să vă văd în locul meu! Tot timpul singură! Și numai conversații despre bunătate, despre frumusețe, despre mîntuirea sufletului și înălțarea lui spre Dumnezeu, despre destinul omului... Și lecții de ținută!... Și cînd pleca, mă încuia, sub pretext că voia să mă

pună la adăpost de ispită. În realitate, era gelos ca un tigru. Şi pătimaş!

— După asta, să văd cine mai spune că n-am ochiul format! interveni domnul Oscar.

— Ce-ai făcut? îl întrebă Maigret.

— Păi, am reperat-o! Era uşor! Am simţit că toate aerele ei erau false. Un moment, chiar m-am întrebat dacă nu era şi danezul amestecat în asta. Dar m-am ferit de el. Am preferat să-i dau tîrcoale puicuţei. Nu te agita, nevestico! Ştii foarte bine că m-am întors mereu la tine. Astea erau doar afaceri!... Am dat tîrcoale şandramalei cînd *Un-singur-ochi* nu era acolo. Într-o zi, am intrat în vorbă, prin fereastră, pentru că dama era zăvorîtă. A priceput imediat cum devenea chestia... I-am aruncat un cocoloş de ceară ca să ia amprenta cheii. Luna următoare, ne întîlneam în fundul parcului şi vorbeam de-ale noastre... Nu e mare scofală. Se săturase de aristocratul ei. Inima o trăgea la noi, ce mai!...

— Şi de atunci, întrebă domol Maigret, ai luat obiceiul, Else, să pui în fiecare seară veronal în supa lui Carl Andersen?

— Da...

— Și te duceai să te întîlnești cu Oscar?

Soția garajistului, cu ochii roșii, se abținea să nu izbucnească în plîns.

— M-au înșelat, domnule comisar!... La început, bărbatul meu pretindea că era doar o prietenă și că era o faptă bună s-o scoată de sub cheie... Ne ducea pe amîndouă noaptea la Paris. Făceam chefuri cu prietenii. Eu am fost oarbă, pînă în ziua în care i-am surprins...

— Și ce? Bărbatul e bărbat! Nu e călugăr! Se prăpădea, biata de ea!...

Else tăcea. Cu privirea tulbure, nu părea să se simtă în apele ei.

Lucas coborî încă o dată.

— Nu există spirt în casă?

— Pentru ce?

— Pentru dezinfectarea instrumentelor...

Else se repezi la bucătărie și scotoci printre sticle.

— Uite! spuse ea. Îl vor salva? Are dureri?

— Ce mîrșăvie! mîrîi printre dinți Michonnet, care nu avusese nici o reacție de la începutul discuțiilor.

Maigret îl privi în ochi, adresîndu-se apoi patronului garajului:

— Și ăsta?

— Încă n-ați înțeles?

— Aproximativ... La intersecție sînt trei case. În fiecare noapte era o agitație ciudată. Camioanele de legume, la întoarcerea de la Paris, aduceau marfa furată. Nu existau temeri în privința casei văduvelor. Dar mai era și vila...

— Fără a mai pune la socoteală că duceam lipsă de un om respectabil care să revîndă unele chestii în provincie.

— Și Else a primit sarcina să-l *cîștige* pe Michonnet?

— Dacă e fată frumoasă!... Tipul s-a aprins. Ni l-a adus într-o noapte și l-am *convins* cu șampanie! Altădată l-am dus la Paris și a fost unul dintre chefurile noastre cele mai tari, în timp ce nevasta îl credea plecat în inspecție. Era al nostru! L-am pus la treabă. Partea cea mai hazlie e că tipul a crezut că și-a întîlnit iubirea vieții și a devenit gelos ca un licean. Nu e caraghios? Cu mutra lui de casier la Dufayel!...

Sus se auzi un zgomot nedeslușit, iar Maigret o văzu pe Else albindu-se la față. Nu mai era

atentă la interogatoriu şi trăgea cu urechea la ce se întîmpla la etaj.

Deodată se auzi glasul chirurgului:

— Ţine-l...

Şi două vrăbii ţopăiau pe pietrişul alb al aleii.

Maigret, în timp ce-şi umplea pipa, îi trecu încă o dată în revistă pe arestaţi.

— A mai rămas să aflăm cine a ucis... Tăcere!

— Eu, pentru tăinuire, nu risc decît...

Agasat, comisarul îl făcu să tacă pe proprietarul garajului cu un ghiont.

— Else află din ziare că bijuteriile furate la Londra şi valorînd două milioane sînt probabil în posesia lui Isaac Goldberg, pe care l-a cunoscut pe cînd făcea parte din banda de la Copenhaga. Îi scrie ca să-i dea întîlnire la garaj şi îi promite că va cumpăra de la el bijuteriile pe un preţ bun. Goldberg, care şi-a amintit de ea, nu e circumspect şi vine cu maşina lui... E servit cu şampanie în casă. S-a făcut apel la toate ajutoarele. Altfel spus, sînteţi prezenţi cu toţii. Problema este cum să scăpaţi de cadavru, după comiterea asasinatului... Michonnet poate că era nervos, pentru că era prima dată cînd intra

în contact cu o adevărată dramă. Dar cred că i-aţi pus de băut mai mult decît celorlalţi... Oscar e probabil de părere să aruncaţi cadavrul într-un şanţ, la o distanţă bună de aici. Else are o idee... Tăcere!... S-a săturat să trăiască închisă ziua şi să fie nevoită să se ascundă noaptea. S-a săturat de discursuri despre virtute, bunătate şi frumuseţe! Şi s-a săturat şi de o viaţă mediocră, tot socotind bănuţ cu bănuţ... A ajuns să-l urască pe Carl Andersen. Dar ştie că el o iubeşte destul de mult ca să fie în stare mai bine s-o ucidă decît s-o piardă... Bea! Se dă mare! Şi are o idee năucitoare. Să pună crima chiar pe seama lui Carl! Pe seama lui Carl care nici măcar nu o va bănui, fiind orbit de iubire... E adevărat, Else?

Ea îşi feri privirea pentru prima dată.

— Minerva lui Goldberg, schimbată la faţă, va fi dusă departe de regiune, vîndută sau abandonată. Trebuie făcut în aşa fel ca adevăraţii vinovaţi să nu fie bănuiţi... Lui Michonnet îi e teamă. Atunci, decideţi să i se ia maşina, ceea ce este cel mai bun mijloc de a-l dezvinovăţi. El va depune plîngere primul şi va face scandal pentru maşina lui dispărută. Dar mai trebuie

și ca poliția să caute cadavrul acasă la Carl. De aici, ideea substituirii mașinilor... Cadavrul e așezat la volanul mașinii lui Michonnet. Andersen, sub efectul somniferului, doarme dus, ca în fiecare seară. Mașina e mutată în garajul lui. Iar rabla lui este dusă în cel al lui Michonnet... Poliția nu va înțelege nimic! Mai mult! În zonă, Carl Andersen, prea distant, e considerat pe jumătate nebun. Țăranii se sperie de monoclul lui negru. Va fi acuzat!... Și totul este îndeajuns de ciudat în acest caz ca să se armonizeze cu reputația lui, cu silueta lui! De altfel, arestat fiind, oare nu se va sinucide ca să evite scandalul care ar putea păta onoarea familiei sale dacă i s-ar descoperi adevărata identitate?...

Doctorașul de la Arpajon întredeschise ușa și spuse:

— Încă un om, ca să-l ținem... N-am putut să-l adormim...

Era agitat, stacojiu la față. Mai rămăsese un inspector în grădină.

— Du-te! îi strigă Maigret.

Exact în acel moment, simți o lovitură neașteptată în piept.

XI

Else

Else se aruncase asupra lui, hohotind convulsiv, bîiguind cu o voce tînguitoare:

— Nu vreau să moară! Auziţi! E... E îngrozitor...

Şi era ceva atît de neaşteptat, se simţea că e atît de sinceră, încît ceilalţi, oamenii aceia cu feţe sinistre înşiraţi lîngă perete, renunţară la orice rînjet, la orice zîmbet ironic.

— Lăsaţi-mă să urc la el! Vă implor. Nu puteţi înţelege...

Nici vorbă! Maigret o îndepărtă de el. Else se prăbuşi pe divanul de culoare închisă, unde o văzuse prima dată, enigmatică în rochia ei de catifea neagră cu guler pe gît.

— Închei!... Michonnet şi-a jucat rolul de minune. L-a jucat cu atît mai uşor, cu cît trebuia

să treacă drept un mic-burghez ridicol care, în mijlocul unei drame sîngeroase, nu se gîndeşte decît la maşina lui. Începe ancheta... Carl Andersen e arestat. Întîmplarea face să nu se sinucidă şi chiar să fie eliberat. Nu şi-a bănuit soţia nici măcar o clipă. Nu o va bănui niciodată. Ar apăra-o chiar şi împotriva evidenţei... Dar iată că îşi anunţă sosirea doamna Goldberg, care poate că ştie cine l-a atras pe soţul ei în capcană şi va vorbi! Acelaşi om care l-a ucis pe negustorul de diamante o pîndeşte...

Îi privi pe fiecare unul după altul şi, în continuare, vorbi mai repede, ca şi cum s-ar fi grăbit să sfîrşească.

— Asasinul şi-a pus pantofii lui Carl, care vor fi găsiţi aici plini de pămîntul de pe cîmp. Asta înseamnă indicii exagerate! Şi totuşi, danezul trebuie să fie găsit vinovat, altfel adevăraţii asasini vor fi curînd demascaţi. Domneşte panica... Andersen trebuie să meargă la Paris, pentru că nu mai are bani. Acelaşi om care a comis şi primele două crime îl aşteaptă în drum, face pe poliţistul şi urcă în maşină lîngă el. Nu Else a fost cu ideea asta. Cred că mai curînd Oscar... Poate că lui Andersen i se cere să se

îndrepte cu maşina spre graniţă. Sau poate i se spune că trebuie să fie confruntat cu cineva într-un oraş din Nord. E pus să traverseze Parisul. Drumul spre Compiègne trece prin păduri dese. Asasinul trage, de foarte aproape. Probabil că aude altă maşină în spate. Se grăbeşte. Azvîrle corpul în şanţ. Îl va ascunde mai bine la întoarcere... Acum, cel mai urgent este să abată în altă direcţie bănuielile. Treaba e făcută. Maşina lui Andersen e abandonată la cîteva sute de metri de frontiera belgiană. Concluzia obligatorie a poliţiei: „A fugit peste graniţă! Aşadar, e vinovat!" Asasinul se întoarce cu altă maşină. Dar victima nu mai e în şanţ. Urmele lasă să se presupună că n-a murit... Omul însărcinat să-l omoare pe Carl îl anunţă de la Paris pe domnul Oscar că danezul trăieşte. Nici nu se gîndeşte să se întoarcă într-un ţinut înţesat de poliţie. Iubirea lui Carl pentru soţia sa a ajuns o adevărată legendă. Dacă trăieşte, va reveni. Dacă revine, poate că va vorbi... Trebuie terminat o dată pentru totdeauna. Lipseşte însă curajul... Domnul Oscar nu se gîndeşte nici o secundă să o facă cu mîna lui. Oare n-a sosit momentul să fie pus la

treabă Michonnet? Michonnet, care a sacrificat totul pe altarul iubirii lui pentru Elsa, îi va da danezului lovitura de grație... Planul este studiat cu mare grijă. Domnul Oscar și soția lui pleacă la Paris, ostentativ, anunțîndu-și cele mai mici deplasări. Domnul Michonnet mă cheamă la el în casă, unde vrea să-l văd imobilizat de gută în fotoliu. Probabil că a citit romane polițiste. Folosește în acest caz aceleași șiretlicuri ca în afacerile lui cu asigurări... Imediat ce am ieșit de la el din casă, locul lui în fotoliu e luat de o coadă de mătură și un ghem de cîrpe. Punerea în scenă e perfectă. De afară – iluzie totală... Iar doamna Michonnet, terorizată, acceptă să-și joace și ea rolul în comedie, prefăcîndu-se, în spatele perdelei, că acordă îngrijiri bolnavului. Știe că în toată povestea asta e amestecată și o femeie. Și e geloasă. Dar vrea totuși să-și salveze soțul, sperînd că se va întoarce la ea. Nu se înșală. Michonnet a simțit că a fost tras pe sfoară. Nu-și mai dă seama dacă o iubește pe Else sau o urăște, dar știe că vrea să o vadă moartă... Cunoaște casa, parcul, toate ieșirile. Poate știe și că Else obișnuiește să bea bere seara. Otrăvește berea din bucătărie. Așteaptă

afară sosirea lui Carl. Trage... E cu nervii la pămînt. Locul e împînzit de agenţi. Se ascunde în puţul secat de multă vreme. Sînt doar cîteva ore de atunci. Şi, în tot acest timp, doamna Michonnet a fost nevoită să-şi joace rolul. A primit o dispoziţie. Dacă se întîmplă ceva anormal în jurul garajului, trebuie să telefoneze la Paris, la *Chope Saint-Martin*... Or, eu sînt la garaj. Ea m-a văzut intrînd. Trag cu revolverul. Lampa stinsă îi avertizează pe şoferii complici să nu se oprească. Telefonează. Domnul Oscar, soţia lui şi Guido, care îi însoţeşte, urcă repede într-o maşină, trec în trombă şi încearcă să mă împuşte, căci se pare că eu sînt singurul care ştie ceva... Au gonit mai departe spre Etampes şi Orléans. De ce, cînd ar fi putut să fugă pe un alt drum, într-o altă direcţie? Pentru că pe acest drum se deplasează, în acest moment, un camion căruia mecanicul i-a dat o roată de rezervă... *Iar în această roată se află diamantele !* Trebuie mai întîi să ajungă din urmă camionul şi numai după aceea, cu buzunarele pline, să treacă frontiera... Asta e tot? Nu vă întreb nimic! Tăcere!... Michonnet e în puţ. Else, care cunoaşte locurile, bănuieşte că se ascunde acolo.

Ştie că el a încercat s-o otrăvească. Nu-şi face nici o iluzie în privinţa lui. Dacă va fi arestat, Michonnet va vorbi. Atunci, îşi pune în minte să termine cu el definitiv.... A făcut oare o mişcare greşită? Oricum, a ajuns în puţ, lîngă el! Else are un revolver în mînă. Dar Michonnet a apucat-o de gît şi a prins-o de mîna în care ţine revolverul. Se luptă în întuneric. Un glonţ scapă din armă. Else ţipă, fără să vrea, pentru că îi e frică să nu moară...

Maigret frecă un tăciune ca să-şi aprindă pipa stinsă şi întrebă:

— Ce spui, domnule Oscar?

— Mă voi apăra, răspunse acesta încrîncenat. Nu spun nimic. Sau susţin că sînt doar un tăinuitor.

— Nu-i adevărat! chelălăi Guido Ferrari de lîngă dînsul.

— Foarte bine! Pe tine te aşteptam, drăguţule! Pentru că tu ai tras! De trei ori! Mai întîi asupra lui Goldberg, apoi a soţiei lui şi, în maşină, asupra lui Carl... Ba da! Arăţi întrutotul a ucigaş de profesie!

— Nu-i adevărat!

— Uşurel...

— Nu-i adevărat! Nu-i adevărat! Nu vreau...

— Îţi aperi pielea, dar Carl Andersen te va recunoaşte imediat. Iar ceilalţi te vor lăsa baltă. Ei riscă doar puşcăria!

Atunci, Guido luă o atitudine semeaţă şi arătă cu ură spre domnul Oscar.

— El a comandat totul!

— Nu zău!

Maigret nu avu timp să intervină. Patronul garajului îl lovi pe italian în cap cu pumnii încătuşaţi, strigînd:

— Secătură! O să mi-o plăteşti...

Îşi pierdură echilibrul şi se rostogoliră amîndoi pe podea, continuînd să se lovească, stingheriţi în mişcări de cătuşele de la mîini.

Chiar în acel moment coborî chirurgul.

Avea mănuşi în mîini şi pe cap o pălărie de un gri deschis.

— Pardon... Mi s-a spus că domnul comisar se află aici...

— Eu sînt.

— În legătură cu rănitul... Cred că e salvat. Dar are nevoie de linişte deplină. Am propus clinica mea. Se pare că nu-i cu putinţă. Peste

cel mult o jumătate de oră își va veni în simțiri și e de dorit ca...

Un răcnet. Italianul îl mușcase de nas pe garajist și nevasta acestuia se repezi spre comisar.

— Repede! Priviți!...

Comisarul îi lovi cu piciorul ca să-i despartă, în timp ce chirurgul, distant, cu o strîmbătură de dezgust, se întoarse la mașina lui și porni motorul.

Michonnet plîngea înăbușit în colțul lui, evitînd să privească în jur.

Își făcu apariția inspectorul Grandjean.

— A sosit duba, anunță el.

Toți au fost împinși afară, unul după altul. Nu mai rînjeau, nu le mai ardea să facă pe grozavii. Lîngă dubă era gata să izbucnească altă bătaie, între italian și vecinul său cel mai apropiat, unul dintre mecanicii garajului.

— Hoților! Bandiților! striga italianul, înnebunit de frică. Nici măcar n-am primit suma promisă!

Else rămase ultima. În momentul în care, cu regret, dădea să iasă pe ușa cu geam care se deschidea spre peronul scăldat de soare, Maigret o opri întrebînd-o:

— Mai ai ceva de spus?

Ea întoarse capul spre comisar, apoi se uită la tavanul deasupra căruia se afla Carl.

N-ai fi putut spune dacă se va înduioşa din nou sau va bombăni injurii.

— Ce vreţi? E şi vina lui! spuse ea cu o voce cît se poate de naturală.

Urmă o tăcere destul de lungă. Maigret se uita drept în ochii ei.

— În fond... Nu! Nu vreau să-l vorbesc de rău.

— Spune!

— Ştiţi bine. E vina lui! E aproape un maniac. L-a tulburat faptul că tatăl meu era hoţ şi că eu făceam parte dintr-o bandă. Doar pentru asta m-a iubit... Iar dacă aş fi devenit o femeie cuminte, aşa cum dorea să mă facă el, curînd i s-ar fi părut că viaţa cu mine e monotonă şi m-ar fi părăsit...

Îşi feri privirea şi adăugă cu glas scăzut, parcă ruşinată:

— Aş vrea totuşi să nu păţească nimic rău. E... cum să spun?... E un tip tare de treabă! Puţin cam ţăcănit!

Apoi zîmbi şi spuse:

— Presupun că o să ne revedem...

— Guido a ucis, nu-i aşa?

Întrebarea era în plus. Ea îşi recăpătă alura de tîrfuliţă.

— Nu mă pretez eu la chestii dintr-astea!

Maigret o urmări cu privirea pînă cînd urcă în dubă. O văzu privind casa văduvelor, dînd din umeri şi spunînd o glumă jandarmului care o împingea înăuntru.

— Am putea numi povestea asta cazul celor trei greşeli! îi spuse Maigret lui Lucas, aflat lîngă el.

— Care?

— Întîi cea făcută de Else, care îndreaptă tabloul, fumează la parter, urcă fonograful în camera ei, *unde e chipurile încuiată*, şi, simţindu-se în pericol, îl acuză pe Carl, prefăcîndu-se că îl apără. Greşeala agentului de asigurări, care mă cheamă la el acasă ca să-mi arate că îşi va petrece noaptea la fereastră. Greşeala mecanicului Jojo, care, zărindu-mă brusc şi temîndu-se să nu descopăr toată povestea, dă unui şofer o roată de schimb *prea mică* în care se aflau diamantele. Fără astea.

— Fără astea...?

— Păi, cînd o femeie ca Else minte atît de bine, încît crede şi ea ce spune...

— V-am zis eu!

— Da! Ar fi putut să devină ceva extraordinar. Dacă n-ar fi fost acele răbufniri ale trecutului, ca un fel de chemare a lumii interlope...

Carl Andersen a stat aproape o lună între viaţă şi moarte şi familia lui, anunţată, a profitat ca să-l ia înapoi în ţară, unde a fost instalat într-o casă de odihnă care semăna mult cu un azil de alienaţi. Astfel că danezul nu a apărut ca martor la procesul de la Paris.

Contrar oricărei aşteptări, extrădarea Elsei a fost refuzată şi tînăra a trebuit să execute mai întîi o condamnare la trei ani de închisoare în Franţa, la Saint-Lazare.

Acolo, la vorbitor, Maigret l-a întîlnit trei luni mai tîrziu pe Andersen, care discuta cu directorul, arătîndu-i actul de căsătorie şi cerînd permisiunea să o vadă pe condamnată.

Nu se schimbase aproape deloc. Purta şi acum monoclul negru, doar că umărul drept îi devenise puţin mai ţeapăn.

Se tulbură recunoscîndu-l pe comisar și întoarse capul în altă parte.

— Părinții te-au lăsat să pleci?

— Mama a murit.... Am intrat în posesia moștenirii.

A lui era limuzina staționată la cincizeci de metri de închisoare și condusă de un șofer îmbrăcat după ultima modă.

— Și tot nu vrei să-i dai pace?

— Mă mut la Paris.

— Ca s-o poți vizita?

— E soția mea...

Și ochiul său valid privea atent fața comisarului, pîndind cu teamă o expresie de ironie sau de milă.

Maigret dădu mîna cu el și plecă.

La închisoarea de la Melun, două femei soseau împreună la vizită, ca două prietene inseparabile.

— Nu-i un om rău! spunea nevasta lui Oscar. Ba chiar e prea bun, prea generos. Dă cîte douăzeci de franci bacșiș chelnerilor. Asta l-a pierdut. Asta și femeile!...

— Domnul Michonnet, înainte de o cunoaște pe ființa aceea, n-ar fi înșelat un client nici cu

o centimă... Dar mi-a jurat săptămîna trecută că nici măcar nu se mai gîndea la ea.

În zona de Supraveghere Specială, Guido Ferrari îşi petrecea vremea aşteptînd sosirea avocatului care să-i aducă graţierea. Dar, într-o dimineaţă, cinci oameni l-au scos din celulă, în timp ce el se zbătea şi ţipa cît îl ţinea gura.

A refuzat ţigara şi paharul de rom, scuipînd spre preotul închisorii.

Château de la Michaudière,
Guigneville, lîngă La Ferté-Alais,
Essonne, aprilie 1931

Cuprins

I. Monoclul negru 5
II. Perdelele care se mişcă 24
III. Noaptea la răspîntie 43
IV. Prizoniera 61
V. Maşina abandonată 79
VI. Noaptea absenţilor 97
VII. Cele două răni 117
VIII. Dispăruţii 135
IX. Toţi în rînd 153
X. Al cui cap va cădea ? 171
XI. Else 189

În seria **Maigret** au apărut :

Prima anchetă a lui Maigret
Inspectorul Cadavre
Maigret şi şcoala crimei
Cazul Louise Laboine
Maigret se teme
Maigret şi mortul
Nebunul din Bergerac
Dansatoarea de la Gai-Moulin
Asta-i Félicie !
Maigret la New York
Maigret se înşală
Maigret la Picratt's
Maigret şi ucigaşul
Domnul Gallet a decedat
Spînzuratul de la Saint-Pholien
Cazul Saint-Fiacre
Cine a ucis-o pe Cécile ?
Maigret şi omul dublu
Maigret şi prietenul din copilărie
Memoriile lui Maigret
Prietena doamnei Maigret
Liberty Bar
Careul de aşi
Răspîntia morţii

în pregătire :

Maigret în Arizona
Maigret şi gangsterii

www.polirom.ro

Redactor: Giuliano Sfichi
Foto: Florin Pînzariu
Tehnoredactor: Luminiţa Modoranu

Bun de tipar: noiembrie 2006. Apărut: 2006
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. Box 266
700506, Iaşi, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232)21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33,
O.P. 37 • P.O. Box 1-728, 030174
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Tipografia S.C. MEDIAPRINT S.R.L.
str. Bucureşti nr. 254-256, Călăraşi, 9100058
tel. (0242)31.12.95, fax. (0242)31.12.95

Valoarea timbrului literar este de 2% din preţul de vînzare
şi se adaugă acestuia. Sumele se virează la Uniunea
Scriitorilor din România,
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR-UNIREA

Răspîntia celor Trei Văduve este o intersecţie pe drumul naţional. Un service auto, vila unui agent de asigurări şi faimoasa casă a văduvelor, locuită acum de un cuplu bizar: Carl şi Else Andersen, frate şi soră... Descoperirea unui cadavru în garaj declanşează o adevărată nebunie în acel loc unde, în aparenţă, nu se întîmplă niciodată nimic. Iar ancheta lui Maigret se va transforma într-un vîrtej al demascărilor, căci nici unul dintre oamenii de la răspîntie nu este chiar ceea ce pare a fi...

În aceeaşi serie:

Memoriile lui Maigret
Prietena doamnei Maigret
Liberty Bar
Careul de aşi

EDITURA POLIROM

www.polirom.ro

Pe coperţi: foto Florin Pîrzariu